

BULLETIN

4/22

REFLEXE

ČESKÉ

CENY

ZA

ARCHITEKTURU

2022

Objevte příběhy světla

Každý prostor promění v oblíbené bydlení. Přečtěte si příběhy inženýrů denního světla.

Tomáš Šabala

www.velux.cz

VELUX®

TRANSFORMING
SPACES

Vážení a milí, čtenářky a čtenáři Bulletinu ČKA č. 4/2022,

poslední číslo v kalendářním roce je jako obvykle věnováno ohlednutí za letos již 7. ročníkem ČCA, výsledkům 23. ročníku Diplomek, výsledkům přehlídky realizací ze soutěží DESET a dalším cenám a přehlídkám v ČR i mnoha dalším aktuálním tématům.

Žijeme v končícím 10. měsíci brutální Putinovy ruské agrese vůči Ukrajině, ale i vůči celému demokratickému světu, včetně hybridní a energetické války. Jakkoli rozumím obavám mnoha našich obyvatel, nesmíme podlehnout klamu o levném plynu výměnou za zrušení sankcí a ponechání Ukrajiny na pospas říši zla. Ukrajinci brání statečně svou zemi. Daří se jim také díky mezinárodní podpoře vytlačovat ruské agresory ze svého území, byť za cenu obrovských lidských i materiálních ztrát a utrpení všech obyvatel. Buďme i nadále solidární s Ukrajinou a uprchlíky, kteří jsou mezi námi. V Bulletinu je otištěna Pražská charta, řešící podporu Ukrajiny, kterou jsme představili na podzimní konferenci ECAP a také na valné hromadě ACE koncem listopadu v Bruselu.

Přečtěte si, prosím, zprávy o konferenci ECAP věnované politikám architektury a stavební kultury u nás a v členských zemích EU i o podzimní valné hromadě Evropské rady architektů (ACE). V jejím průběhu jsme za velkého zájmu kolegů z členských zemí ACE představili ČKA spolu s výsledky sedmi ročníků ČCA a přehlídkou DESET, jako náhradu za původně zamýšlené pořádání valné hromady v Praze.

Po celý letošní rok se mimo jiné věnujeme snaze o zlepšení nového, dosud neúčinného stavebního zákona 283/2021, respektive změně věcné novely zákona, která je nyní již v prvním čtení v PSP ČR. Díky spojením sil s dalšími aktéry činnými v procesu přípravy a realizace vystavěného prostředí do „Platformy za zdravý stavební zákon“ se přece jen podařilo vyvolat tlak na změny věcné novely a s ministry Bartošem a Kupkou se snažíme prosadit komplexní pozměňovací návrh, který by napravit jak původní Babišův zákon, tak i chystané změny. Jde o zásadní legislativu, tvořící podmínky pro naši práci.

Z bohaté nabídky Bulletinu vás chci ještě upozornit na texty věnující se rozsahu oprávnění krajinářských architektů, kteří by dle změnového zákona 284/2021 přišli o možnosti komplexního vedení staveb v rámci svých zakázek.

A nemohu zapomenout ani na stále probíhající 7. ročník České ceny za architekturu – v Bulletinu se vracíme k podařenému galavečeru ve Foru Karlín za účasti více než tisícovky z vás a několika stovek dalších hostů a partnerů ceny. Byl ještě lepší než ten dosud nejlepší vloni, což může potvrdit i na 8000 diváků online streamu.

V předvečer Mikuláše, 5. prosince, jsme v pražském CAMP spolu s vyhlášením vítězů soutěže diplomních projektů zorganizovali mikulášský večírek pro všechny architektky, architektky, urbanistky i urbanisty a krajinářské architektky a architektky. Součástí byla také přednáška Taby Rasti, šéfa architektky studia Normana Fostera z Madridu. Do tohoto ateliéru vyjede na tříměsíční stáž Eva Kvaššayová, vítězka Kaplicky Internship, programu, který se stal letos poprvé součástí Přehlídky diplomových prací za podpory Bakala Foundation.

A jedna horká aktualita, 12. prosince byla vyhlášena otevřená anonymní soutěž na návrh českého pavilonu na EXPO 2025 v japonské Ósace. Věříme, že se domácí kreativní týmy předvedou a náš pavilon naváže na ósacký úspěch týmu architektů Viktora Rudiše, Vladimíra Pally a Aleše Jenčeka.

Přeji vám všem dobré čtení posledního letošního Bulletinu, požehnané svátky vánoční 2022 a hlavně šťastnější nový rok 2023.

Váš předseda Jan Kasl

- 1 Editorial (Kasl)
- 2 Obsah
- 4 Kontakty na Kancelář ČKA

AKTUALITY

- 6 Členské příspěvky a profesní pojištění 2023
- 7 Zpráva z konference o politikách architektury a stavební kultury ECAP
- 9 Ohlédnutí za konferencí ECAP (Lešek)
- 9 Doporučení Pražské charty pro poválečnou obnovu města Ukrajiny
- 11 Nový web ČKA
- 11 Podpora ČKA regionálními akcím – PRAK
- 12 Deset – Soutěžní přehledka staveb realizovaných na základě výsledku architektonických soutěží 1992–2015 (Kasl)
- 15 ČKA a PRO BONO (Kopeček)
- 15 OTTA – Architektura jako poslání (Pražanová)
- 18 OTTA – Definice a standardy služeb krajinářského architekta (Remeš)
- 19 Výsledky 23. ročníku Přehledky diplomových prací
- 23 Nově autorizované osoby ČKA (Ondráková)
- 24 Josef Pleskot oslavil sedmdesátiny
- 24 Zemřel architekt Josef Kiszka
- 25 Rozloučení s Vlado Miluničem (Šlapeta)
- 25 Zemřel filozof a pedagog Petr Rezek
- 26 Architektonickou komunitu v roce 2022 opustili
- 26 Jiří Suchomel – Cena Ministerstva kultury za přínos v oblasti architektury
- 27 Architekt roku a Architekt obcí 2022
- 28 Krkonošská cena za architekturu
- 29 Václav Aulický – Cena za celoživotní dílo Obce architektů
- 30 Národní cena za architekturu 2022 / Grand Prix architektů
- 32 Stavba roku 2022
- 34 Evropskou cenu za architekturu získal Christoph Ingenhoven
- 35 Vývoj stavebnictví a trhu bydlení

AKTUALITY – ZAHRANIČNÍ AKTIVITY, ACE

- 36 Standardy služeb architekta v Evropě (Šafer)
- 37 Městské bydlení budoucnosti – Norsko a Česká republika (Lešek)
- 39 Postřehy z valné hromady ACE (Lešek)
- 41 Kreativní Evropa – projekty evropské spolupráce 2023
- 41 Otevřený dopis pro Autodesk

SERVIS

- 42 Akce
- 46 Celoživotní profesní vzdělávání
- 48 Nové knihy
- 50 Pojištění

LEGISLATIVA

- 53 Projednání věcné novely nového stavebního zákona
- 54 Boj o nový stavební zákon pokračuje
- 54 Digitalizace stavebního řízení (Kopeček)
- 55 Nové právní předpisy (Rybková)
- 55 Otázky a odpovědi (Faltusová)

REFLEXE

ČESKÉ CENY

ZA ARCHITEKTURU

2022

- 60 Slavnostní galavečer ČKA 2022
- 64 Závěrečná zpráva poroty
- 65 Reflexe ČKA – Pavol Mikolajčák – Stavět nízkooenergeticky je naší povinností (Pražanová)
- 66 Hlavní cena ČKA 2022 – Dům Na Kozině, Trhové Sviny, Barbora a Jiří Weinzettlovi / Ateliér 111 architekti
- 72 Finalisté ČKA 2022
- 80 Čestné uznání a Cena předsedy Senátu PČR pana Miloše Vystrčila
- 82 Ceny partnerů
- 88 Výjimečný počín – Jana Kostecká

SOUTĚŽE

- 91 Výsledky soutěží
- 94 Probíhající soutěže
- 95 Soutěže po termínu odevzdání návrhu / žádosti o účast
- 97 Připravované soutěže

oficiální čtvrtletník
České komory architektů

číslo 4/2022, ročník 28

Datum expedice
30. 12. 2022

Náklad
5 000 ks

Registrace
MK ČR E 11062

ISSN
1804-2066

Vydavatel
Česká komora architektů
Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
+420 273 167 480
www.cka.cz

Redakce
PhDr. Markéta Pražanová
šéfredaktorka

Redakční rada
doc. Ing. arch. Ondřej Beneš, Ph.D.
Ing. arch. David Hlouch
Ing. arch. Miroslav Holubec
Ing. arch. Jan Kasl
Ing. arch. Petr Lešek
Ing. arch. Pavel Martinek

Jazyková korektura
Mgr. Josef Šebek, Ph.D.

Grafický design
STRAKA OFFICE
(Jakub Straka, Barbora Fišerová)

Tisk
Triangl, a. s.

Distribuce
Bulletin ČKA je bezplatně
rozeslán všem architektům
autorizovaným ČKA
a investičním odborům
magistrátů a větších měst.

Upozornění
U inzerce a podepsaných
článků se redakce nemusí
ztotožňovat s obsahem. Pokud
není uvedeno jinak, obrázky
pocházejí z archivu autorů textů.

PDF Bulletinu ČKA je ke
stažení na www.cka.cz.

Praha
Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
cka@cka.cz
T +420 273 167 480

úřední hodiny
po–čt 8–16 h
út 8–17 h
pá 8–15 h

ředitelka Kanceláře ČKA
Bc. Dagmar Mošnerová
dagmar.mosnerova@cka.cz
M +420 702 035 234
T +420 257 532 430

sekretář ČKA
Mgr. Ing. Milan Kopeček, MBA
milan.kopecek@cka.cz
M +420 731 126 098

office manager
Monika Pohanková
monika.pohankova@cka.cz
T +420 273 167 486

agenda recepce
Miroslava Kralovičová
recepce@cka.cz
T +420 731 508 028

právní poradce
Stavovského soudu ČKA,
PS Legislativa, právní poradna
Mgr. Eva Faltusová
eva.faltusova@cka.cz
T +420 273 167 481

zástupkyně ředitelky
Kanceláře ČKA, právní poradce
představenstva ČKA, právní
poradna
Mgr. Ing. Daniela Rybková
daniela.rybkova@cka.cz
T +420 273 167 481

právní poradna, supervize
soutěžních podmínek
Mgr. Barbora Veselá
barbora.vesela@cka.cz
T +420 773 792 928

autorizace, databáze,
dozorčí rada ČKA,
autorizační rada ČKA
Milena Ondráková
milena.ondrakova@cka.cz
T +420 273 167 483
M +420 608 976 912

Stavovský soud ČKA
Radka Kasalová
radka.kasalova@cka.cz
T +420 257 532 430

členské příspěvky, profesní
pojištění
Helena Jířiková
helena.jirikova@cka.cz
M +420 608 975 312

manager akcí ČKA
Bc. Marek Job
marek.job@cka.cz
T +420 771 126 426

konzultant pro zadavatele
soutěží a supervizor
soutěžních podmínek
RNDr. Milan Svoboda
milan.svoboda@cka.cz
T +420 739 095 871

Brno
Starobrněnská 16/18,
602 00 Brno
T +420 542 211 809

tisková mluvčí,
soutěže a veřejné zakázky
Mgr. Tereza Zemanová
tereza.zemanova@cka.cz
M +420 777 464 453
T +420 513 039 101

celoživotní profesní vzdělávání,
autorizace, sekretář
PS Krajinářská architektura,
PS Urbanismus, PS Udržitelnost,
PS Památková péče,
PS Digitalizace, PS Standardy
a honoráře
Kateřina Slaná
katerina.slana@cka.cz
T +420 542 211 809

webmaster, sekretář
PS Vzdělávání a PS
Zahraníční aktivity
Ing. Ludmila Ševčíková
ludmila.sevcikova@cka.cz
T +420 773 765 416

5

AKTUALITY

ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY A PROFESNÍ POJIŠTĚNÍ – SOUHRN K PLATBÁM NA ROK 2023

V první polovině ledna budou rozeslány předpisy pro platby členských příspěvků a profesního pojištění. Splatnost obou částek je k 28. únoru 2023. Základní výše členského příspěvku činí 7 795 Kč. Základní profesní pojištění lze sjednat ve dvou limitech, a to do výše 200 000 Kč za roční pojistné 1 140 Kč, nebo do výše 1 000 000 Kč za roční pojistné 2 800 Kč.

ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY

Základní členský příspěvek

Členský příspěvek řádných členů Komory činí částku **7 795 Kč** a je splatný k 28. únoru každého roku. Pokud vznikne povinnost platit členský příspěvek až v průběhu kalendářního roku, je výše příspěvku vypočtena tak, že je příslušný počet měsíců vynásoben dvanáctinou ročního příspěvku a splatnost takového příspěvku je jeden měsíc od vzniku povinnosti.

Snížené sazby členského příspěvku

- a. 3 897,50 Kč – tento příspěvek hradí
  - i. členové po dobu tří let od prvního udělení autorizace
  - ii. členové pečující o dítě do 4 let věku, kteří v době trvalé péče o dítě svoji autorizaci nepozastavili, a to na základě podané žádosti a doložení kopie rodného listu dítěte
- b. 1 949 Kč hradí na základě žádosti členové, kteří dosáhli k datu splatnosti členského příspěvku důchodového věku
- c. nulový příspěvek se týká
  - i. členů, jejichž autorizace byla pozastavena z důvodu trvalé péče o dítě, a to do 4 let věku dítěte, a to na základě podané žádosti, doložení kopie rodného listu dítěte a uložení autorizačního razítka
  - ii. členů, jejichž autorizace byla pozastavena na základě žádosti po dosažení důchodového věku, za předpokladu doložení čestného prohlášení o ukončení činnosti a uložení autorizačního razítka

V individuálních případech Organizační, jednací a volební řád ČKA dále umožňuje představenstvu výjimečně rozhodnout o snížení, resp. prominutí členského příspěvku, a to na základě písemné odůvodněné žádosti z důvodů mimořádného zřetele hodných. Rozhodnutí je však plně na uvážení představenstva a tento postup by měl být užit pouze ve skutečně výjimečných případech. **O takovéto mimořádné snížení členského příspěvku je třeba požádat zásadně do konce února příslušného roku, později pouze v případě, že mimořádná situace, která je důvodem pro žádost o snížení, nastala až v průběhu daného roku.**

Zároveň si dovoluujeme upozornit, že pokud nejsou členské příspěvky zaplacený v řádném termínu, zvyšují se za každý započatý měsíc o penále ve výši 1 % dlužných příspěvků. Nejsou-li příspěvky včetně penále

zaplacený do 30. června běžného roku, pohlíží se na tuto skutečnost jako na disciplinární provinění a proti osobě, která příspěvky nezaplátila, dozorcí rada zahájí disciplinární řízení. To však danou osobu nezprošťuje povinnosti příspěvky včetně penále uhradit.

PROFESNÍ POJIŠTĚNÍ

Pojištění jsou všichni členové ČKA s výjimkou osob, které pojištění výslovně odmítly. Ze základního pojištění je možné se odhlásit, odhlášení však může mít s ohledem na princip „claims made“ (podle kterého je předpokladem vzniku práva na pojistné plnění kontinuální pojištění v době příčiny vzniku škody, v době vzniku škody, v době uplatnění nároku na náhradu škody a v době oznámení škody pojišťovně) pro autorizované osoby negativní důsledky. K základnímu pojištění je možné se opětovně přihlásit, a to prostřednictvím tzv. zpětvzetí do pojištění. Pojištění je účinné ode dne nahlášení se do pojištění a na základě úhrady pojistného a jednorázového poplatku za zpětvzetí, jehož výše se odvíjí od délky doby přerušeni.

Pojištění na rok 2023 jsou povinni uhradit všichni autorizovaní architekti České komory architektů, kteří ve stanovené lhůtě do 28. 2. 2023 nepožádají o zrušení základního profesního pojištění zajišťovaného Komorou a nedoloží, že jsou pojištěni jinak.

Pojištění se sjednává ve dvou limitech

- a. limit pojistného plnění 200 000 Kč – pojistné činí 1 140 Kč ročně;
- b. limit pojistného plnění 1 000 000 Kč – pojistné činí 2 800 Kč ročně.
  - i. Platbu vyššího pojistného limitu je možné akceptovat až ke dni 31. 8. 2023.
  - ii. Upozorňujeme, že platba pojistného je dána jako paušální za celý kalendářní rok, na rozdíl od platby členského příspěvku tedy není snížena v případě, že autorizace je udělena v průběhu roku.

Povinnost sjednat si profesní pojištění vyplývá z ustanovení § 16 zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů. Autorizovaná osoba musí být pojištěna po celou dobu výkonu profese. V případě, že byla autorizovaná osoba v minulosti odhlášena z profesního pojištění, může se za poplatek u makléřské spol. Marsh znovu přihlásit. Pokud by architekti, kteří jsou uvedeni v seznamu odhlášeného profesního pojištění, omylem uhradili částku za profesní pojištění, musí sami požádat o vrácení této částky Kancelář ČKA.

POKYNY K PLATBĚ

Z hlediska přiřaditelnosti plateb prosíme o oddělení platby členského příspěvku a profesního pojištění, a to pomocí variabilních symbolů, jak je uvedeno níže.

Členský příspěvek

- VARIABILNÍ SYMBOL v případě řádných členů: 123+pětimístné číslo autorizace
- VARIABILNÍ SYMBOL v případě registrovaných (usazených) osob: 8123+pětimístné číslo autorizace

- TERMÍN SPLATNOSTI: 28. 2. 2023
- ČÍSLO ÚČTU: 279316984/0300

Základní profesní pojištění

- VARIABILNÍ SYMBOL v případě řádných členů: 223+pětimístné číslo autorizace
- VARIABILNÍ SYMBOL v případě registrovaných (usazených) osob: 8223+pětimístné číslo autorizace
- TERMÍN SPLATNOSTI: 28. 2. 2023
- ČÍSLO ÚČTU: 279316984/0300

Předpisy k platbě členských příspěvků i profesního pojištění jsou zaslány všem členům datovou schránkou či e-mailem, respektive u členů nedisponujících ani datovou, ani e-mailovou schránkou dopisem. Tyto předpisy obsahují konkrétní výši členského příspěvku každého člena a variabilní symboly pro platbu členského příspěvku i profesního pojištění. Na předpisech jsou též uvedeny QR kódy pro snadnější úhradu.

Více informací: Helena Jířková
tel.: (+420) 608 975 312
e-mail: helena.jirikova@cka.cz

ZPRÁVA Z KONFERENCE O POLITIKÁCH ARCHITEKTURY A STAVEBNÍ KULTURY ECAP

V dnech 11. a 12. října proběhla v Kongresovém centru v Praze v rámci českého předsednictví EU konference evropských politik architektury ECAP. Účastnilo se jí na 200 odborníků z dvaceti zemí světa. Akci pořádalo Ministerstvo pro místní rozvoj ve spolupráci s Ministerstvem kultury a Českou komorou architektů.

Řešená témata

- Nový evropský Bauhaus,
- Davoská deklarace a následný proces,
- příklady zahraničních politik architektury,
- role státních architektů,
- udržitelnost,
- dostupné bydlení,
- poválečná rekonstrukce sídel.

V rámci programu byla představena aktualizovaná Politika architektury a stavební kultury České republiky. K jednotlivým tématům proběhly panelové diskuse.

Místopředseda vlády pro digitalizaci a ministr pro místní rozvoj Ivan Bartoš účastníky ve svém úvodním slově seznámil s tím, že v rámci regionální politiky, která patří k ministerským prioritám, se úřad zaměřuje na budování inovačního prostředí, které zajistí co nejefektivnější rozvoj regionů a měst, a to i s ohledem na koncept smart cities a rozvoj funkčních metropolitních oblastí a aglomerací. „Za zásadní považujeme pokračovat ve snižování rozdílů mezi regiony a podporovat hospodářsky a sociálně slabší regiony. Budeme usilovat o implementaci strategických rámců, jako jsou Územní agenda 2030, Nová lipská charta, Lublaňská dohoda, Davoská deklarace a Dlouhodobá vize Evropské unie pro venkovské oblasti do roku 2040. Snažíme se podporovat inovativní správu měst a obcí, moderní a konkurenceschopný venkov a v neposlední řadě také kvalitní vystavěné prostředí,“ uvedl. Takové prostředí podle Bartoše zlepšuje pracovní výkonnost, podporuje sociální interakci a umožňuje relaxaci a pod-

nětné trávení volného času. „Kvalitní vystavěné prostředí ovlivňuje život všech občanů. Naším cílem je zdravé vnitřní prostředí a dostupná bezpečná a také krásná veřejná prostranství,“ doplnil ministr.

Ivan Bartoš ve svém proslovu rovněž odkázal na deklaraci o zajištění dostupného udržitelného důstojného a odolného bydlení vzešlou z konference ministrů zodpovědných za bydlení a výstavbu, která proběhla v rámci francouzského předsednictví v Radě EU v Nice. „Tato deklarace zdůrazňuje klíčovou roli bydlení při dosažení cílů v oblasti klimatu a představuje začátek nové spolupráce mezi členskými státy a evropskými institucemi v této oblasti,“ uvedl Bartoš a dodal, že deklarace vychází z iniciativy Zelená dohoda pro Evropu, resp. z principů Nového evropského Bauhausu.

AKTUALIZACE TUZEMSKÉ POLITIKY ARCHITEKTURY

Výše uvedená témata jsou dle ministra také součástí české Politiky architektury a stavební kultury. Tu pak v její aktualizované podobě podrobně představil Roman Vodný, ředitel odboru územního plánování Ministerstva pro místní rozvoj. Připomněl, že tento nelegislativní strategický dokument, který ve střednědobém až dlouhodobém horizontu stanovuje vizi a základní cíle vedoucí ke zvýšení kvality vystavěného prostředí, má Česko již od roku 2015. „Politika architektury a stavební kultury si stanoví několik základních cílů. Záměrem je zvýšit kvalitu veřejných prostranství a životního prostředí. Některé úkoly se vztahují k vzdělání nebo k ochraně krajiny,“ uvedl Vodný.

Politika architektury a stavební kultury ve své aktualizované verzi obsahuje devět základních témat, mezi něž patří mj. uspořádání krajiny a sídel, veřejná prostranství nebo zadávání zakázek a dotace.

Do navrhované podoby dokumentu byla zařazena i nová témata, např. reakce na klimatické změny či vazba na cestovní ruch. V aktualizaci je kladen větší důraz na zapojení veřejné správy na úrovni krajů i obcí, dokument by tak měl být více nápomocný rovněž samosprávám. Návrh aktualizace dokumentu lze v plném znění najít na stránkách ministerstva. Vláde by měl být návrh aktualizace ke schválení předložen v prosinci 2022.

POHLED POD RUCE ARCHITEKTA

S klíčovou přednáškou vystoupila architektka Eva Jiříčková. Účastníky na 45 minut přenesla do odpovědné práce architekta. Netajila se obdivem k dokonalosti přírodních výtvorů a ukázala, jak se jimi architektura inspirovuje. Po ukázala ale také na řadu problémů, které se pojí se současným urbanismem a architekturou, větší prostor nicméně dostaly pozitivní příklady. Hluběji se věnovala například rozvoji Zlína v batovské éře. Zcela přirozeně byly představeny i některé projekty Jiříčkové a jejích spolupracovníků – třeba již dříve realizovaná budova kongresového centra ve Zlíně, chystaná rekonstrukce výškové budovy v Ostravě, soutěžní návrh přestavby komplexu telekomunikačních budov v Praze na Olšanské ulici či projekt olympijské vesnice v Londýně.

EVROPSKÉ INICIATIVY

Jedním z důležitých témat konference byl **Nový evropský Bauhaus (NEB)**, který má urychlit transformaci různých hospodářských odvětví (mj. i stavebnictví) s cílem poskytnout všem občanům přístup ke zboží, které je obětovné a méně náročné na uhlík. NEB vnáší do Zelené dohody pro Evropu kulturní a tvůrčí rozměr, který má ukázat, jak udr-

žitelné inovace nabízejí hmatatelné a pozitivní zkušenosti v našem každodenním životě. Pohled Evropské komise na NEB představil Lorenzo de Simone. Mimo jiné uvedl, že v reakci na problematiku vnímání NEB vznikla tzv. „Bible NEB“, která má pomoci tento projekt srozumitelně komunikovat. Komise dále loni v dubnu zřídila „Laboratoř“ NEB, tedy strategickou skupinu (Lorenzo de Simone ji doslova nazval virtuálním inkubátorem), která bude společně vytvářet, prototypizovat a testovat nové nástroje, řešení a politická doporučení. Laboratoř, známá pod značkou NEB Lab, pracuje v duchu spolupráce hnutí, které sdružuje lidi různých profesí a navazuje dialog s občany, zástupci průmyslu i politiky za účelem jejich propojení a hledání nových způsobů společné tvorby.

Jeden z prvních projektů NEB se bude odehrávat právě na poli architektury – laboratoř nyní pracuje na kritériích, na základě kterých budou moci architektonické projekty získat značku NEB. Hnutí rovněž uděluje Ceny Nového evropského Bauhausu, které zviditelňují krásná, udržitelná a inkluzivní místa a projekty v Evropě. V letošním druhém ročníku soutěže byl oceněn i tuzemský projekt Reclaim Žižkov – umístil se na druhém místě v kategorii „Znovu získat pocit sounáležitosti“. Reclaim Žižkov má pomáhat v boji s pražskou bytovou krizí a přinášet dostupné a udržitelné bydlení.

Nosným tématem konference byla rovněž **Davoská deklarace** a na ni navazující proces. O této problematice hovořil Oliver Martin. Davoskou deklaraci představil jako iniciativu ministrů kultury, která vznikla v roce 2018 ve Švýcarsku v reakci na nedostatečnou péči o ducha místa. Cílem iniciativy je znovu postavit do popředí zájmu význam kultury při vytváření a hodnocení vystavěného prostředí a vytvořit jednotnou evropskou politiku vysoce kvalitní stavební kultury. Nejde přitom jen o kvalitní architekturu, ale o prvek, který propouje celým vystavěným prostředím – to, jak se stavební kultura projevuje v praxi, jak se promítá do detailů, jak zacházíme s architektonickým dědictvím atp. Martin připomněl, že loni bylo definováno 8 kritérií pro vysoce kvalitní stavební kulturu. Jak ale poznamenal, přestože vznikla řada politik a doporučení, chybí hlubší realizace souvisejících nápadů a ambic. Mimo jiné proto, že v debatách absentují developeři a další zástupci soukromého sektoru, kteří ale mají na druhou stranu velký dopad na kvalitu sídel. Proto byla na leden příštího roku svolána do Davosu další konference, jejímž cílem bude na platformě tzv. Davoské aliance nastolit nepřetržitý dialog se soukromým sektorem. Snahou také bude dostat koncept vysoce kvalitní stavební kultury do širšího povědomí.

ROLE STÁTNÍCH ARCHITEKTŮ

Portugalský architekt a městský plánovač João Bento přednášel o roli tzv. státních a městských architektů a klíčovou část své přednášky věnoval představení závěrů své studie s názvem Státní a městští architekti – vůdčí role v navrhování při kultivování kvality prostoru a kultury utváření prostoru, kterou vypracoval pro Ministerstvo pro místní rozvoj. Státní architekti jsou v globálním kontextu spíše výjimkou (setkáváme se s nimi hlavně v severní části Evropy), jejich význam ale roste. O jejich praktickém fungování mluvil Bento na základě případových studií z Belgie, Irska, Nizozemska, Skotska a Švédska, v případě městského plánování pak zazněly informace o zkušenostech z Kodaně a Vídně. Přístupy jsou různé. Na jedné straně spektra jsou podle Benta „mistři městského designu, kteří působí v zákonném rámci městského plánování“ a kteří mají omezenější role, na druhé pak najdeme městské rady, které jmenují městského architekta jako hybatele změn. Výzkum podle Benta ukázal, že neexistuje jedno

správné řešení pro kvalitní utváření prostoru. Řečník vyzdvihl komplexní přístup postavený na hledání kompromisu a společném hledání cesty k cíli. „Vláda by nicméně měla určovat směr a jít příkladem a podporovat kulturu utváření místa,“ uvedl Bento. Jmenování týmu státního architekta je podle něj pro vládu cestou, jak převzít vůdčí úlohu v oblasti návrhů.

UDRŽITELNOST, DOSTUPNÉ BYDLENÍ, OBNOVA UKRAJINY

V prvním bloku druhého dne konference se přednášející zaměřili na téma udržitelnosti. Zazněla řada praktických příkladů z oblasti snižování energetické náročnosti budov (i o revizi příslušné evropské směrnice), stejně jako informace o udržitelném přístupu ke krajinnotvorbě apod. Přednášející se zamýšleli také nad možnostmi zvyšování kvality bydlení prostřednictvím koordinovaného rozvoje. Častým tématem byla spolupráce soukromého a veřejného sektoru. Pražský přístup pak prezentoval Petr Hlaváček, 1. náměstek primátora hl. m. Prahy pro oblast územního rozvoje a územního plánu.

Jeden z bloků se týkal problému, který je řešen napříč Evropou, totiž dostupnosti bydlení. Někde je tento problém palčivější, jinde méně, týká se ale všech zemí a zejména pak trhu s nájemním bydlením. Účastníci se dozvěděli, jak ke zmiřování tohoto problému přistupují Skotsko, Irsko i některé další evropské státy. O český pohled na věc se podělil architekt Petr Štěpánek z ČVUT, který mimochodem aktuální situaci v Praze označil za makroekonomické tržní selhání, které má dopad i do dalších sfér života včetně zdravotnictví apod. Cestou ke změně je podle Štěpánka změna myšlení. Nájemní bydlení například nesmí být nadále společenským stigmatem. „Musíme také hledat cesty k harmonizaci mezi veřejnými a institucionálními zájmy. Metodiku už máme, máme příklady dobré praxe, teď potřebujeme politickou vůli,“ uzavřel Štěpánek. Vít Lesák z Ministerstva pro místní rozvoj k této věci poznamenal, že na strategii dostupného bydlení začíná pracovat nový odbor tohoto úřadu. Příslušný návrh zákona by měl do parlamentu doputovat začátkem příštího roku.

Konference reagovala také na současnou situaci ve východní Evropě – poslední blok byl věnován vybraným otázkám poválečné obnovy Ukrajiny. Řeč byla o výzvách, kterým nyní čelí ukrajinská vláda, stejně jako o možnostech budoucího vývoje. Inspirativní byla v tomto ohledu vystoupení poukazující na zkušenosti z poválečné obnovy Gruzie, Kosova či Sarajeva. Řečníci neváhali upozornit i na chyby, kterých se v těchto zemích dopustili, aby jim ukrajinské úřady mohly předejít. Aktuální odhady ukrajinské vlády počítají s tím, že na obnovu země bude v příštích deseti letech potřeba minimálně 349 mld. dolarů. V závěru tohoto bloku byla zformulována tzv. Pražská charta s desaterem doporučení pro obnovu Ukrajiny – viz s. 9.

Z tiskové zprávy MMR
z 18. října 2022

OHLÉDNUTÍ ZA KONFERENCÍ ECAP

První den ve své úvodní řeči upozornil předseda ČKA Jan Kasl na konferenci, která proběhla v rámci českého předsednictví v roce 2009, tehdy ještě pod hlavičkou EFAP. Zásadním výstupem z ní bylo memorandum mezi ČKA a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy o důležitosti vzdělávání dětí a mládeže v tématu vystavěného prostředí – architektury. Vhodně na téma navázala prezentace z Estonska, kde tamní organizace věnující se právě vzdělávání dětí a mládeže v tomto tématu vyzvala státy EU ke spolupráci. Po samostatné přednášce Evy Jiříčné se pak program věnoval evropským iniciativám spojeným s vystavěným prostředím New European Bauhaus a Davoská deklarace. Švýcarský prezentující Oliver Martin oznámil aktualizaci Davoské deklarace, která proběhne na počátku příštího roku. Velmi aktuální byl příspěvek Joaa Benta, který na objednávku MMR zpracoval aktualizaci své práce mapující státní a regionální architektury v Evropě. Kromě již dříve zpracovaných Irska, Skotska, Vlamska a Vídně tak přibýly Švédsko, Nizozemsko a Kodaň. Na závěr komentoval Roman Vodný z MMR plánovanou aktualizaci české Politiky architektury a stavební kultury. Riita Kaivosoja představila aktualizaci finské a na závěr Ciaran O'Connor irské politiky architektury.

Druhý den začal tématem udržitelnosti. Po úvodní prezentaci Sereny Pontoglio ke stavu aktualizace EPBD, která se v těchto dnech projednává v Evropské komisi (čeští politici bohužel ČKA ke spolupráci nepřizvali), představil Carl Bäckstrand jednak postoj Evropské rady architektů (ACE) a také svoje zkušenosti z kanceláře White Arkitekter (měla nedávno výstavu v Praze v Galerii Jaroslava Fragnera). Následovala prezentace rakousko-německé kanceláře baucharchitekten, se zaměřením na veřejné prostory a zapojování veřejnosti. Téma uzavřel irský krajinářský architekt Tony Williams. Na konci každého bloku proběhla debata moderovaná garantem tématu (u udržitelnosti Petr Lešek) a hlavní moderátorkou konference Michaelou Hegerovou.

Druhým tématem byla kvalita bydlení prostřednictvím koordinovaného rozvoje, kde s hlavním příspěvkem vystoupil špičkový urbanista Kees Christiaanse. Přístup města Glasgow prezentoval Brian Evans. Přístup Prahy Petr Hlaváček. Český vývoj pak shrnul garant tématu Michal Kohout.

Třetím blokem bylo dostupné bydlení garanta Davida Tichého. Paloma Taltavull ukázala celoevropský kontext. Mary Taylor představila skotský přístup, Conor O'Toole přístup irský a Petr Štěpánek českou situaci. Velmi důležitá pak byla v diskusi účast Víta Lesáka, který se tématu nově věnuje na MMR.

Závěrečným blokem bylo téma poválečné obnovy Ukrajiny garanta Petra Návraty. Po silném vystoupení Anny Bondar z Ukrajiny předvedli zkušenosti z jiných evropských poválečných obnov Otar Nemsadze z Gruzie, Haris Piplas z Bosny a Hercegoviny a Gyler Mydyti z Kosova. Kees Christiaanse vystoupil se srovnáním s poválečnou obnovou Evropy po druhé světové válce a vyzval k IBA pro Ukrajinu. Na závěr bloku i celé konference Anna Bondar přečetla Pražskou chartu s doporučeními pro obnovu ukrajinského prostředí. V debatě se zapojil i zástupce Člověka v tísní, který má zájem výstupy dále propagovat.

Pevně věřím, že úsilí vložené do této konference čeká lepší osud než v roce 2009, kdy spolupráce ČKA a MŠMT skončila s tehdy novou českou vládou.

Petr Lešek, 1. místopředseda ČKA

Videozáznam z konference
11. 10. – youtu.be/fCcVGd8hEU4;
12. 10. – youtu.be/pLyFXZ0kTz8

Zleva předseda ČKA Jan Kasl, prezidentka ACE Ruth Schagemann a Petr Kučera

Konference ECAP v Kongresovém centru Praha, foto archiv MMR

DOPORUČENÍ PRAŽSKÉ CHARTY PRO POVÁLEČNOU OBNOVU MĚST UKRAJINY

V reakci na destrukci způsobenou ruskou agresí na ukrajinském území byl v rámci konference ECAP ustanoven mezinárodní panel složený z ukrajinských architektů a evropských odborníků na poválečnou obnovu měst, aby formuloval politická doporučení (složení panelu: Anna Bondar, Kees Christiaanse, Lidiia Chyzhevska, Haris Piplas, Gyler Mydyti, Petr Návrat, Otar Nemsadze, Robert Youssef). Na základě zkušeností získaných z nedávné poválečné rekonstrukce měst a regionů v Bosně a Hercegovině

ně, Kosovo a Gruzii, jakož i z úsilí v Německu a Nizozemsku po druhé světové válce a s ohledem na současnou situaci na Ukrajině panel formuloval následující doporučení pro poválečnou výstavbu Ukrajiny.

1. Ukrajinské plánovací orgány v čele poválečné obnovy

Významnou část poválečné obnovy bude třeba financovat mezinárodní pomocí. Přesto je důležité, aby akce všech zahraničních organizací byly v souladu se strategickými rozvojovými cíli stanovenými ukrajinskými orgány územního plánování. Iniciátorem všech aktivit urbanistického a regionálního plánování a stavební politiky je ukrajinská národní, regionální a místní správa. To je v souladu se zásadou účinné pomoci, jak je definována v Pařížské deklaraci OECD. Zároveň bude důležité vybudovat multidisciplinární týmy spojující lokální a mezinárodní znalosti. Pozice architektů v procesu bude posílena, včetně autorskoprávní ochrany jejich původních návrhů, neboť architekti iniciují technologické inovace, navrhují prostředí a často tak podněcují důležité společenské změny.

2. Posílení kapacit místních odborníků při plánování a koordinaci

Je třeba vyvinout úsilí k posílení kapacit na regionální a lokální úrovni. I když řešení poválečné obnovy může být pro některé orgány samosprávy zdrcující, je důležité, aby byly navýšeny jejich kapacity pro rozhodování a koordinaci tak, aby byly zachovány principy subsidiarity, decentralizace a samosprávy. Krajská (oblastní) správa bude schopna pomáhat středním a malým obcím plánovat a koordinovat rekonstrukci a rozvoj měst s ohledem na urbanismus a ekonomický a sociální rozvoj. Právě malé obce v upadajících regionech budou potřebovat největší podporu, aby dokázaly zvrátit negativní demografický a ekonomický vývoj.

3. Plánování a projektování zaměřené na potřeby místních obyvatel a komunity

Porozumění potřebám místní komunity a respektování kontextu je důležité pro regeneraci a vytváření nových míst, stejně tak je třeba zamezit unifikačnímu vývoji míst bez duše. Pro všechny rozvojové projekty by mělo být samozřejmostí aktivní zapojení komunity, názor veřejnosti by měl být uplatňován při vzniku nových obytných čtvrtí.

4. Propojení územního plánování a urbanismu s udržitelným ekonomickým a sociálním rozvojem

Města jsou komplexní organismy a zastavěné prostředí je projevem jejich sociálních a ekonomických podmínek. Poválečná rekonstrukce musí brát v úvahu při rozvoji zastavěného prostředí vytváření nových příležitostí v zaměstnání, vzdělávání nebo komunitních službách. Zachování musí být hodnoty jedinečné ukrajinské krajiny a kulturního dědictví. Architektura, urbanismus a design patří mezi nejučinnější nástroje při řešení klimatických změn, protože se zabývají jak zmírňováním, tak adaptací. Tento přístup vyžaduje spolupráci, která by měla nahradit tradiční sektorově zaměřenou veřejnou správu.

5. Dlouhodobé plánování i v mimořádných situacích

Poznatky získané z relevantního poválečného vývoje ukazují, že dočasná řešení se často stávají trvalými. Schémata rychlé obnovy, např. v dočasném ubytování nebo poskyto-

Bombardování Kyjeva 1. 3. 2022.
Foto mvs.gov.ua

Ulice Mariupolu 12. 3. 2022.
Foto Ministry of Internal Affairs of Ukraine

Ulice Vasylikiya, 26. 2. 2022.
Foto Vasyatka1, wikipedia.org

vání pitné vody, často financovaná mezinárodními dárci a realizovaná humanitárními agenturami, mají tendenci zůstat trvale na místě, protože později chybí kapacita nahradit je trvalými řešeními. I když omezené finanční prostředky umožňují pouze částečné nebo dočasné řešení, místní úřady by měly plánovat s cílem dosáhnout kvalitního řešení a dílčí řešení by mělo být součástí konečného celku. Například nové bytové jednotky budou součástí územního plánu, který bude předpokládat postupně modernizaci s cílem vytvoření uceleného systému veřejné vybavenosti, modrozelené infrastruktury a mobility.

6. Zajištění nabídky dostupného bydlení

Zajištění bydlení je jedním z klíčových úkolů poválečného úsilí o obnovu. Je proto důležité vytvořit institucionální

rámce, jako jsou obecní bytové společnosti, které rychle poskytnou řešení dlouhodobého bydlení. Obce musí pro své občany vybudovat odpovídající fond obecního bydlení a provozovat jej na trhu s nájemním bydlením. Důraz by měl být kladen na vytváření smíšených, energeticky efektivních čtvrtí pro pěší, s vysokou hustotou osídlení a kvalitním architektonickým a urbanistickým řešením integrujícím nové bydlení do místního kontextu. Cenové dostupnosti a udržitelnosti životního prostředí lze dosáhnout, pokud se různé zdroje financování spojí a zefektivní prostřednictvím profesionálních bytových společností. Doporučuje se, aby nový bytový fond byl v rovnováze mezi soukromým, veřejným a družstevním vlastnictvím a aby vyhovoval různým demografickým skupinám.

7. Profesionální rozvoj a výměna znalostí pro státní zaměstnance

Snaha o regeneraci území si vyžádá novou skupinu kvalifikovaných státních zaměstnanců v oblasti urbanismu, architektury a krajinářské architektury stejně jako mobility. Odborníci by měli být rozmístěni po celé zemi do obcí a regionální správy, aby mohli podpořit plánování a koordinaci rozvoje. Zahraniční a místní univerzity by měly otevřít vzdělávací programy, které by zajistily adekvátní množství kvalifikovaných odborníků. To může zahrnovat specializované intenzivní magisterské programy poskytované společně předními univerzitami EU a jejich ukrajinskými protějšky. Kvalifikovaní ukrajinskí odborníci pracující v zahraničí v oblasti stavebnictví by měli být motivováni k tomu, aby se vrátili domů a zapojili se do úsilí o poválečnou obnovu, zejména ve veřejné službě.

8. Partnerství veřejného a soukromého sektoru

Úsilí o rekonstrukci měst v minulosti bylo nejučinnější v místech, kde veřejný a soukromý sektor spolupracovaly transparentním a předvídatelným způsobem. Soukromý sektor by měl být motivován k investicím nejen do prosperujících měst, ale i do méně prosperujících regionů. Úlohou veřejného sektoru bude pomáhat vytvářet póly růstu tam, kde růst chybí. Oba sektory by měly spolupracovat na vytváření prostředí příznivého pro podnikání v regionech s ohledem na místní potenciál.

9. Institucionalizace architektonických soutěží a jejich začlenění do stavební kultury

Je důležité posílit kapacity ukrajinské veřejné správy při prosazování architektonických soutěží při hledání zpravodatele projektové dokumentace. Architektonické soutěže by se měly stát nedílnou součástí veřejných zakázek a stavební kultury. Nabízejí transparentní způsob, jak najít nejvhodnější řešení pro daný úkol. Zadavatel má podporu odborníků a může vybrat z různorodých řešení ten nejvhodnější návrh na základě předem stanovených kritérií.

10. Mezinárodní výstava budov „IBA Ukrajina“ jako katalyzátor udržitelné poválečné obnovy

S ohledem na výše uvedená témata lze doporučit, aby byla na Ukrajině uspořádána mezinárodní výstava budov podle německého vzoru IBA v Berlíně.

Kráčeno.
Plné znění v angličtině (www.cka.cz/komora/tema-CKA/konference-ecap)

PODPORA ČKA REGIONÁLNÍM AKCÍM – PRAK

Představenstvo ČKA rozdělilo na svém listopadovém zasedání příspěvky z fondu PRAK určeného na podporu akcí spojených s šířením osvěty v oblasti architektury. Rozděleno bylo celkem 400 000 Kč.

Podpořili jsme například organizaci regionální architektonické přehlídky, vznik lokálního architektonického manuálu, zážitkové prohlídky architektury určené pro děti či organizaci architektonické výstavy. Prostředky z fondu jsou nyní vyčerpány, o vyhlášení podpory na rok 2023 budeme informovat.

V prvním pololetí roku 2023 proběhne diskuse z cyklu OTTA, na které budou podpořené aktivity představeny.

NOVÝ WEB ČKA

V září spustila Česká komora architektů nový web. Změnou prošel jak design, tak uspořádání webu s cílem usnadnit orientaci návštěvníkům.

Zároveň byly zkvalitněny kalkulačky (intenzivně pracujeme na kalkulačce pro interiéry), zpřehlednily se soutěže (nově můžete využívat filtry) a uspořádaly se informace o autorizovaných architektech na profilech. Na webu Kancelář ČKA nadále pracuje, proto prosíme návštěvníky o shovívavost, budeme ale rádi za ohlasy autorizovaných osob.

www.cka.cz

DE

Dne 25. října 2022 vyhlásila ČKA výsledky soutěžní přehlídky Deset, jejímž cílem je představit nejlepší stavby, které vznikly v návaznosti na architektonickou soutěž. Posuzována byla díla vzešlá ze soutěží organizovaných v období let 1993 a 2015. Slavnostní ceremoniál se uskutečnil u příležitosti oslav 30. výročí založení ČKA v prostorách Kanceláře ČKA v Praze.

Oceněné vybrala nezávislá porota složená z předních teoretiků a kritiků architektury: Vendula Hnídková, Karolína Jirkalová, Rostislav Koryčánek, Osamu Okamura, Rostislav Švácha, Jana Tichá a Petr Volf. Cílem soutěžní přehlídky je upozornit na architektonické soutěže jako na transparentní způsob hledání zpracovatele projektové dokumentace a na kvalitativní přínos takto vzniklých staveb pro společnost.

Editorial katalogu soutěže DESET

Dovolte mi, abych vám představil výsledky „soutěže soutěží“, tedy výběru dvakrát DESET(i) kvalitních realizací soutěžních návrhů v České republice z let 1992 až 2015.

Rozhodli jsme se touto přehlídkou 150 budov, navržených za 23 let na základě soutěží s regulérností vydanou ČKA, ukázat, že transparentní způsob hledání autora díla a zpracovatele projektové dokumentace vede k vysoké kvalitě staveb. Předložili jsme soubor realizací rozdělený na dvě období – před vstupem ČR do Evropské unie a po něm – odborné porotě složené z respektovaných kritiků architektury, aby vybrali dvě desítky staveb, které nejlépe obstály v čase uplynulém od jejich návrhu. Předpokládáme, že v roce 2032, při oslavě 40 let vzniku ČKA, se naši následovníci touto přehlídkou inspiroují a nechají posoudit novostavby navržené v architektonických soutěžích v letech 2016 až přibližně 2027, tedy také s několikaletým odstupem.

Architektonické soutěže řešící dobře specifikované zadání, ať soukromé nebo veřejné, jsou považovány za optimální způsob výběru nejvýhodnějšího řešení potřeb zadavatele – stavebníka. Soutěže mají mnoho forem, ale mají společnou unikátní možnost výběru z více předložených řešení a také odbornou pomoc kvalifikované poroty. Výsledkem je zpravidla inspirativnější a někdy i zcela překvapivý návrh, samozřejmě odpovídající danému účelu a ekonomickým limitům investora.

Ideové soutěže pomáhají definovat a konkretizovat zadání, projektové soutěže vedle vlastního řešení rámcově určí i finanční náročnost dalších projektových prací. Zodpovědná porota vybírá nejen efektní, ale především komplexně pojatý návrh, který zohledňuje i udržitelnost stavby a jejího provozu, uspokojení budoucích uživatelů a pozitivní působení v širším prostředí místa, kde bude realizován.

ČKA také nabízí pomoc vypisovatelům soutěží s přípravou soutěžních podmínek, protože kvalitně zadaná soutěž s důvěryhodnou porotou přiláká kvalitní týmy autorů. V posledních letech se daří přesvědčit i menší veřejné zadavatele, že architektonická soutěž není luxusem a komplikací, že vynaložené finance a několik měsíců procesu výběru jim zajistí kvalitní výsledek a dlouhodobý přínos.

Jan Kasl, předseda ČKA

Krácceno.

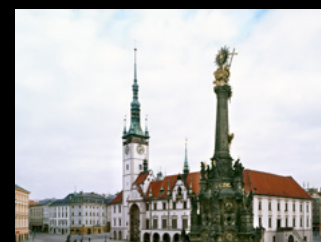
Všechny stavby a katalog ke stažení
www.cka.cz/svet-architektury/prehlidky-a-oceneni/deset

Státní okresní archiv v Semilech, autoři: JBKM architekti / Petr Bouřil, Vít Máslo, Lubor Sladký, soutěž: 1993, realizace: 1994–1995

Správní budova Dopravního podniku města Brna, autoři: RAW / Tomáš Rusín, Ivan Wahla, DRNH / Antonín Novák, Petr Valenta, soutěž: 1993, realizace: 1995–2001

Úpravy Horního náměstí v Olomouci, autoři: Petr Hájek, Jaroslav Hlásek, Jan Šepka, spolupráce: Vít Máslo, Ladislav Monzer, Jana Zlámalová, soutěž: 1995, realizace: 1995–2001

Dům se startovními byty v Horažďovicích, autoři: AP atelier / Josef Pleskot, Radek Lampa, Zdeněk Rudolf, Filip Tittelbach, soutěž: 1996, realizace: 1998–1999

Dům Kapitol v Rašínově ulici v Brně, autoři: Ludvík Grym, Jan Sapák, Jindřich Škrabal, Stanislav Opatrný, Jiří Palacký, František Kozubík, soutěž: 1996, realizace: 1998–2000

01

02

03

04

05

Kláštérní zahrady v Litomyšli, autoři: Václav Babka, Radko Květ, Zdeněk Sandler, spolupráce Richard Mátl, Jiří Zrzavý, soutěž: 1997, realizace: 1999–2000

Knihovna Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, autoři: Kuba & Pilař architekti / Ladislav Kuba, Tomáš Pilař, soutěž: 1998, realizace: 1998–2002

Domy s pečovatelskou službou v Horažďovicích, autoři: Šrámková architekti / Alena Šrámková, Tomáš Koumar, Jan Hájek, soutěž: 1998, realizace: 1998–2002

Bytové domy U Nemocnice Litomyšl, autoři: AP Atelier / Josef Pleskot, Radek Lampa, Filip Tittelbach, Pavel Fanta, Zdeněk Rudolf, soutěž: 1999, realizace: 1999–2002

Bytový dům se startovacími byty v Třeboni, autoři: S.H.S architekti / Martina Buřičová, Lukáš Holub, Lubor Sladký, soutěž: 1999, realizace: 1999–2001

06

07

08

09

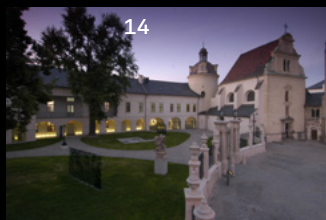
10

SE

T

Soutěžní přehlídka staveb realizovaných na základě výsledku architektonických soutěží organizovaných mezi lety 1992 a 2015

01

14
Arcidiecézní muzeum v Olomouci, autoři: HŠH architekti / Petr Hájek, Tomáš Hradečný, Jan Šépka, spolupráce Jan Vinař, Martin Maršík, Ondřej Hofmeister, Jan Kolář, Rastislav Komínek, Petr Trávníček, Jana Zlámalová, soutěž: 1998, realizace: 1999–2006

06

Tři kašny na náměstí Republiky v Plzni, autor: Ondřej Císlar, spolupráce David Blahout, Jakub Vlček, Juraj Smoleň, Ondřej Dušek, Pavel Hošek, Michal Blažek, soutěž: 2004–2005, realizace: 2006–2010

02

Národní technická knihovna v Praze, autoři: Projektíl architekti / Roman Brychta, Adam Halíř, Ondřej Hofmeister, Petr Lešek, spolupráce Hipposdesign / Radim Babák, Ondřej Tobola, soutěž: 2000, realizace: 2004–2009

07

Nová budova Fakulty architektury ČVUT v Praze, autoři: Šrámková architekti, s. r. o. / Alena Šrámková, Lukáš Ehl, Tomáš Koumar, soutěž: 2004, realizace: 2005–2010

03

Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové, autoři: Projektíl architekti / Roman Brychta, Adam Halíř, Petr Lešek, Ondřej Hofmeister, soutěž: 2002, realizace: 2004–2008

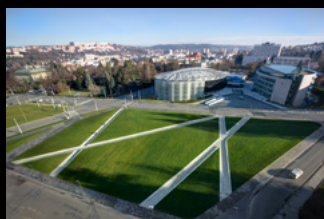
08

Komunitní centrum Máj v Českých Budějovicích, autoři: SLLA Architects / Michal Sulo, Miriam Lišková, Jozef Skokan, soutěž: 2010, realizace: 2013–2014

04

Památník obětem komunismu v Liberci, autoři: Petr Janda, Josef Kocián, Aleš Kubalík, Jakub Našinec, Veronika Sávová, soutěž: 2003, realizace: 2003–2006

09

Revitalizace spodní části Gahurova prospektu ve Zlíně, autoři: ellement architects / Jitka Rössová, Hana Maršíková, Jan Pavézka, soutěž: 2011, realizace: 2011–2013

05

Tyršův most v Přerově, autoři: Šrámková architekti / Alena Šrámková, Lukáš Ehl, Tomáš Koumar, soutěž: 2003, realizace: 2008–2012

10

Synagoga ve Čkyni, autoři: H3T architekti / Vít Šimek, Štěpán Rehoř, soutěž: 2012, realizace: 2012–2014

ČKA A PRO BONO

V rámci Dne otevřených dveří ČKA, který proběhl u příležitosti oslav 30 let České komory architektů, se dne 25. října 2022 uskutečnilo další z řady diskusních setkání OTTA, tentokrát na téma Architektura jako posláni. Jako panelisté se zúčastnili Jana Kostecká, Jan Kasl, Petr Lešek, Lukáš Janáč a on-line z Austrálie Jiří Lev. Debatěři se shodli, že posláni architekta je nejen stavět kvalitní stavby, ale především komunikovat a šířit architektonická témata.

Architektura se stává posláním v okamžiku, kdy přestávají být motivátorem zisk a profesní růst, architekt si uvědomí, že bez povolání nemůže být. Debata se dotkla rovněž tzv. aktivit pro bono, pro které založila ČKA pracovní skupinu. Činnosti pro bono se propíší také do Profesního a etického řádu ČKA, který architektům ukládá vykonávat profesi za odměnu, která nesmí být nepřiměřeně nízká, jako bezplatné či zlevněné poradenství a služby obětem přírodních katastrof.

Konkrétně otázku pro bono aktivit nastolila situace v červnu roku 2021 kvůli tornádu na jihu Moravy. I když ničivý jev trval jen pár minut, jím napáchané škody pojišťovny vyčíslily na 3,33 miliardy Kč. V následném řešení architekti nestáli stranou a nabídli pomoc, o kterou byl zájem, viz např. zrod webu architektiprobono.cz nebo iniciativa obnova21.cz a další. Existenci takto výjimečných situací nelze vyloučit, jak bohužel potvrzují události požárů v Českém Švýcarsku z letošního léta.

To vše vedlo ČKA k úvaze, že při případné katastrofické situaci, ve které mohou architekti sehrát pozitivní pomocnou úlohu v následném jejím řešení, by měla být přesněji nastavena pravidla, doporučení a koordinace. Proto byla v rámci ČKA ustavena pracovní skupina PRO BONO, která má jako hlavní úkol připravit na jarní Valnou hromadu ČKA návrh definicí a pravidel „Architekti Pro Bono“. Vedením PS pro bono byl jmenován Lukáš Janáč s přímými zkušenostmi s likvidací škod a následnou obnovou po jihomoravském tornádu. O pro bono aktivitách architektů také promluvil na říjnovém OTTA (Otevřený Think Tank Architektů), který se konal u příležitosti oslav 30 let ČKA a věnoval se architektuře jako povolání a posláni – viz následující článek.

O dalších informacích, zejména z pohledu právního a etiky naší profese, vás budeme nadále informovat.

Milan Kopeček, sekretář ČKA

OTTA – ARCHITEKTURA JAKO POSLÁNÍ

Záznam z diskusního setkání OTTA konaného dne 25. října 2022 v Kanceláři ČKA.

ARCHITEKTI JSOU KE KOMUNIKACI

K čemu jsou architekti? Otázku jsem si vypůjčila ze stejnojmenné knihy, kterou vydala Jana Kostecká, jediná nearchitektka v dnešním panelu.

Jana Kostecká: Přesně odpovědět, k čemu jsou architekti, je strašně těžké. Jedná se o důležitou profesi, která je u nás nedostatečně vnímaná. Když se zeptám dětí, k čemu je architekt, tak první odpovědí je, že musí postavit velký

barák. Na počátku našich diskusí na workshopech pro děti tedy odbouráváme tuhle představu, aby zjistily, že architekt může navrhout jak lavičku, tak i celou čtvrť. A také jim vysvětlujeme, že architekt sám neudělá nic. Že k tomu potřebuje klienta, zastupitelstvo, zadání atd. Myslím, že architekti by měli být hlavně ke komunikaci.

Jakým způsobem by měla probíhat komunikace architekta se stavebníkem?

Jana Kostecká: Posláním architekta by mělo být přesvědčit klienta, aby byla stavba dobrá, celospolečensky prospěšná. Architekti nejsou dostatečně připraveni dostat se do rozporu s klientem. Práce architekta by neměla spočívat v tom, že dostanete zadání a vy ho slepě naplníte tak, aby splňovalo všechny požadavky, výšky, oslunění atd. Posláním by mělo být vědomí, že nebudu projektovat něco, co je špatně a způsobí to nepříjemnosti, které budou muset odstraňovat další generace.

Proč ses rozhodla vydat knihu K čemu jsou architekti?

Jana Kostecká: Dlouhodobě mě zajímá popularizovat svět architektury a bavit se o tom, co to architektura je. Čím jsem starší, tím více mě láká toto téma řešit s malými dětmi, a zjistila jsem, že mě to s nimi baví nejvíc. Mají nejčerstvější pohled a nebojí se na cokoli zeptat, nebojí se špatně odpovědět a nebojí se chybu přiznat. Kniha K čemu jsou architekti měla být původně televizní cyklus. Cílem bylo vést děcka k tomu, co mají po architektech chtít, zjišťovat, k čemu se dá profese architekta využít a kam v souvislosti s tím směřovat vlastní úsilí. V České televizi nám ředitel Děčka řekl, že má dítě a ví, že děti architektura nezajímá. V té domě jsme už ale měli za sebou tolik práce, že jsme se rozhodli projekt přetavit do knižní podoby, s níž jsem měla zkušenosti. A tak vzniklo něco, nad čím se dá s dětmi bavit o konkrétních barácích. Proč jsou zrovna tak řešené, co to udělalo s jejich okolím atd.

SPOLEČNOST NEVÍ, CO MÁ OD ARCHITEKTŮ OČEKÁVAT

Úkolem architektů je především projektovat a zároveň umět dobře komunikovat. Profese architekta má tendenci nahlížet na problémy komplexně, a proto se většina architektů podílí ještě na celé řadě dalších aktivit souvisejících se zlepšováním prostředí, v němž žijeme, a angažuje se v nejrůznějších oblastech společenského života.¹ Měly by být takové aktivity samozřejmou součástí výkonu profese, nebo je to nadstavba, kterou společnost neočekává?

Petr Lešek: Aktivity se odvíjejí od individuální snahy jedince ukázat, že je architektura důležitá. Že je součástí veřejného blaha. Utilitárním cílem angažovanosti architektů je také výchova budoucích klientů. Nejsem pamětníkem první republiky, ale představuji si, že architekti s kavárensky levicovou orientací byli hodně angažovaní. Psali spoustu článků a byli důležitou součástí společenského dění. Byl bych rád, kdyby se i dnes architekti intenzivněji zúčastňovali celospolečenské debaty a přenášeli do ní témata, která považují za podstatná. Nikdo jiný to za ně neudělá. Společnost neočekává nic, protože nemá představu o tom, co může očekávat. Diskurz vytvářejí jednotlivé skupiny odborníků.

Architekti komunikují architektonická témata se státní správou, samosprávou, přednášejí pro širší veřejnost i pro děti. Tématu málokdo rozumí a je určitě obtížné ho artikulovat pro různé skupiny.

Petr Lešek: Nejtěžší je mluvit s nejstaršími a neefektivnější je bavit se s nejmladšími. Zástupci samosprávy už mají svůj světový názor založený na osobních zkušenostech.

¹ S tímto přístupem počítá i § 24 Profesního a etického řádu, který předpokládá, že architekti podávají společnosti odborná vysvětlení sloužící orientaci v odborných otázkách, zejména pokud se dotýkají veřejných zájmů“.

Bohužel vlivem historického vývoje nejsme zvyklí na otevřenou debatu. Nikde jsme se jí neučili. Ani ve škole, ani ve společnosti. Je to handicap, který si s sebou neseme. Věřím, že mladá generace bude v tomto ohledu daleko schopnější.

KDY SE STÁVÁ Z POVOLÁNÍ POSLÁNÍ

Povolání je služba, kterou odvádíme a nabízíme na trhu práce. Investujeme do ní svůj čas, energii, dovednosti a znalosti. Za to obdržíme plat nebo jiný typ příjmu. Kdy se ale stává z našeho povolání a činnosti poslání?

Jiří Lev: Najednou se dostaví jakýsi předěl, kdy už tu není jen ekonomický motivátor a snaha o profesní růst, ale je to služba, za níž člověk nic neočekává. Když to řeknu silně, tak se jedná o určitý druh sebeobětování, v tom pozitivním smyslu slova.

Lukáš Janáč: Když se z práce stane něco víc. Když svou odbornost mohu nabídnout někomu, kdo to nečeká.

David Mateáško: Povolání se stává posláním v ten moment, kdy si uvědomíte, že bez něj nemůžete být. Člověk chce své schopnosti, které má – zkušenosti, zájem, komunikaci – uplatit co nejsmysluplněji v rámci profese.

V jaké oblasti považujete za efektivní se angažovat?

Ladislav Lábus: Obrovská míra angažovanosti se projevila, už když vznikala Komora. Třicet let je nádherný věk. Jsou to skoro Kristovy roky. A já doufám, že nám Komoru nikdo neukřížuje, že to už nehrozí jako v 90. letech, kdy se říkalo, že povolání architekta nemusí být regulované a že Komora má být jen spolek. Nepovažuji se za angažovaného člověka. Ale nějak se stalo, že jsem začal učit, a soukolí školy mě vyneslo až do pozice děkana. A čím jsem starší, tím více myslím na to, že svět budou ovlivňovat ti nejmenší a je třeba pěstovat jejich zájem o vystavěné prostředí. Podařilo se nám infiltrovat do pracovních skupin revize Rámcových vzdělávacích programů pro základní školy. Snad dosáhneme po patnácti letech diskusí a individuálního angažmá jednotlivců, konkrétního výsledku změny celého systému. Nejde o to, vzdělávat příští architekty, ale vzdělávat žáky, kteří budou více rozumět architektuře, budou ji vnímat, budou na ni citliví. Tím ovlivníme architekturu na dalších padesát let. **Markéta Zdebská:** Já jsem kandidovala do představenstva s tím, že bych ráda rozvinula komunikaci se státní správou. Komunikace s úřady trápí každého praktikujícího architekta. Úřad ombudsmana zaslal ČKA on-line manuál Domek polopatě, který jsme připomínkovali (domek.ochrance.cz). Tak začala komunikace se zástupci ombudsmana, kteří se zajímají o tato témata. Domluvili jsme se, že by mohl vzniknout dotazník mapující zkušenosti s komunikací architektů s úřady, a budeme společně se zástupci úřadu Veřejného ochránce práv hledat cesty k tomu, aby byla komunikace s úřady lepší.

Jan Kasl: Naši generaci škola moc ke společenské odpovědnosti nevedla. Možná, že ani dnes škola neučí, že projektování je velká odpovědnost a že vytváříme vždy jen jeden puzzle vystavěného prostředí, který má celospolečenské dopady. My jsme často vnímáni jako námezdná síla, která poslouchá pokyny klienta. Architekt by ale neměl sledovat jen zájmy klienta, měl by se pokusit změnit zadání k lepšímu tak, aby měl výsledek pozitivní dopad na celou lokalitu a širší území.

AKTIVITY PRO BONO

Jednou z možností profesní pomoci jsou aktivity pro bono (z latinského pro bono publico – česky pro veřejné dobro / blaho). Tyto činnosti jsou vykonávány dobrovolně a bezplatně nebo za sníženou cenu jako služba veřejnosti. ČKA

podpořila vznik iniciativy Architekti Pro Bono, což je iniciativa českých architektů poskytujících bezplatné či zlevněné poradenství a služby obětem přírodních katastrof a jinak znevýhodněným osobám, komunitám a organizacím.

Jan Kasl: Iniciativa vznikla díky architektu Jiřímu Lvovi, který už měl zkušenosti s podobným typem aktivit z Austrálie. Komoru s nabídkou spolupráce oslovil, když se jižní Moravou přehnalo tornádo. Ve stejné době rozběhl další aktivitu na pomoc lidem zasaženým tornádem také architekt Lukáš Janáč, aniž by věděl, že už vzniká na Komoře iniciativa Architekti Pro Bono (architektiprobono.cz). Komora dala iniciativě institucionální rámec – založili jsme pak pracovní skupinu Pro bono, jejímž předsedou je právě Lukáš Janáč. Aktivity pro bono mohou probíhat nejen v době katastrof, ale průběžně i v dobách nekrizových.

Jiří Lev: Veřejnost vnímá architekta většinou jako jakéhosi umělce, který slouží jen určitému segmentu sociální škály, soustředí se na velké projekty a mnohdy působí irelevantně. A pak nám tady v Austrálii uniká 80 % těch zcela běžných zakázek, které dostanou designéři a různé stavební firmy. Architekt není vnímán jako nezbytná součást společnosti, ale jako něco, co má společnost navíc, když je rozvinutá. A když není rozvinutá, tak si takový přepych dovolit nemůže a architekty nepotřebuje. Veřejnosti uniká širší kontext a skutečnost, že potenciál nás architektů je daleko větší. A práce pro bono je ideálním médiem, které může obraz architekta zlidštit. Můžeme se dostat do míst, kde jsme dosud nepůsobili. Naše pozice je unikátní v tom, že sedíme na průsečíku desítek dalších profesí.

ARCHITEKT MŮŽE MĚNIT ŽIVOTY, MŮŽE POMOCI

V Austrálii jste založil neziskovou společnost Architect Assist. Co je předmětem její činnosti?

Jiří Lev: Architect Assist vznikla jako odpověď na stále častější živelní katastrofy. Viděl jsem, že architekti chybí v portfoliu odborníků, kteří by mohli být užiteční. Pro architekty je zde obrovské herní pole. Nechci, aby mě někdo vnímal jako umělce, který si zaslouží obdiv davu, ale snažím se z architekta vytvořit obraz někoho, kdo dokáže udělat něco docela jednoduchého, čímž může hodně pomoci. Nechci se přirovnávat k lékařům nebo právníkům, ale i my můžeme změnit životy jedinců i skupin lidí. Učinit je spokojenějšími.

Před dvěma lety jste byl aktivní hlavně po rozsáhlých požárech napříč Austrálií. Co jste lidem nabízel, když jste dorazil na místo?

Jiří Lev: V té době přišlo o dům asi tři tisíce rodin a kromě rezidencí bylo zničeno tisíce dalších staveb. Objížděl jsem zasažená místa a pomáhal, s čím bylo třeba, a zároveň se snažil šířit povědomí o společnosti Architect Assist, kterou jsme založili. Na internetu jsme zveřejnili výzvu a zprovoznili databázi, do níž se mohl kdokoliv se svou nabídkou pomoci zaregistrovat. V adresáři bylo nakonec asi šest set architektů. Otevřeli jsme tak dveře, o nichž předtím nikdo nevěděl. Když někdo přijde o dům, nemusí mu architekt hned začít projektovat nové, ale může lidem třeba pomoci nastínit možnosti a nasměrovat další kroky. Doporučit granty, zpracovat vizualizace k žádostem atd. Práce architekta může mít obrovský přínos, ale neznamená to, že se člověk musí zničit nebo zruinovat.

PO KATASTROFÁCH POTŘEBUJÍ LIDÉ HLAVNĚ PORADIT

V roce 2021 jste se rozhodl pomoci lidem na Slovácku, kteří byli zasaženi tornádem.

Lukáš Janáč: Když jsem pár dní po tornádu přijel na jižní Moravu, kde mám známé, tak byla vidět obrovská snaha všem pomoci odklidit následky neštěstí. Všude spousta lidí, spousta energie. A mnoho lidí potřebovalo radu, co mají dělat, až se to nejhorší odklidí. Velitelem celé situace byl asi hasič, který společně se statikem chodil a křížkoval baráky, které byly určené k demolici. Na architekta se nikdo neptal. Ale my jsme věděli, že můžeme pomoci, že máme kulaté razítko.

Jste spoluautorem projektu typového domu pro Slovácko, který jste zdarma poskytl potřebným lidem v jihomoravských vesnicích.

Lukáš Janáč: Vy na místě pomůžete jednomu, druhému, ale už nemáte kapacitu pomáhat všem. Chtěli jsme pomoci systémově. Lidé byli žízniví po informacích. Neměli, koho by se zeptali. My jsme jako architekti neměli v tu chvíli sadu nástrojů, kterou bychom poskytli. Nedokázali jsme předat informace a obratem pomoci. Během 24 hodin proběhla moje komunikace s Komorou – Honzou Kaslem a Jiřím Lvem. Komora okamžitě rozjela web Architekti Pro Bono, kam se přihlásilo bleskově přes šedesát architektů. Vznikla iniciativa Obnova 21, jejímž základem byla studie typického moravského domku. Domky, které se zřítily, si byly velmi podobné. Chtěli jsme proto vytvořit podklad, který se může stát inspirací pro vznik nové stavby nebo její rekonstrukci.

ARCHITEKTI BY MĚLI BÝT PŘIPRAVENI NEPROMARNIT PŘÍLEŽITOSTI

Kolik lidí využilo vaší nabídky projektu?

Lukáš Janáč: Bylo jich okolo třiceti. Na Moravě byl potenciál věci zlepšit. Viděl jsem fotografie obcí před sto lety. Jednalo se sice o chudé, ale malebné vesnice. Nános břízolitu v 70. a 80. letech obce přeměnil v ne úplně půvabné. A teď se objevila možnost estetiku staveb a kvalitu prostředí zkvalitnit. Ale lidé chtěli rychle stavět a hned fasádu natřít – tím, co bylo po ruce. Takže je to ještě pestřejší, než to bylo. A příležitost je promarněná. O to větší je to pro nás impulz být lépe připraveni na příště.

PS Pro bono ČKA funguje už několik měsíců.

Lukáš Janáč: Na jednáních pracovní skupiny se už dlouho bavíme o činnostech souvisejících s aktivismem, charitou a pro bono. Chtěli bychom téma v rámci naší profese zmapovat a dát těmto aktivitám určitá pravidla. Předpokládáme, že výsledkem práce bude návod, jak lze pomoci po povodni, požáru či tornádu do 24 hodin. ČKA bude usilovat o to, aby její členové byli součástí krizového prostředí, stejně jako statici a hasiči.

Jiří Plos: Lékaři, právníci a architekti jsou profese, které jsou historicky nejdéle regulované. Jsou školeni a vzdělávání pro to, aby poskytovali pomoc v konkrétních situacích. Aby léčili, aby pomohli s právní kauzou, aby pomohli tvořit prostředí. Když byly v roce 2002 povodně, tak jsem seděl v Kanceláři Komory a nabízeli jsme pomoc obcím postiženým povodněmi. Obrátil se na nás tehdy starosta Terezína s tím, že voda se valí všude a on neví, co s tím. Doporučili jsme mu kontaktovat zpracovatele územního plánu, který jistě musí znát detailně celé území, a tudíž může navrhnout stavební zásahy, které by zamezily dalšímu postupu vody. Urbanista mu ale tehdy neporadil. Architekt má být schopen reagovat radou a pomocí v okamžiku, kdy nastala krize. A společnost pak bude vědět, v čem je profese architekta prospěšná.

ŠKOLENÍ PRO EMERGENTNÍ ARCHITEKTY

Jiří Lev zmínil ve svém článku v minulém Bulletinu ČKA 3/2022 (s. 13), že se u živelních pohrom jedná o emocio-nálně a psychicky vypjaté situace. Jak se může architekt na takovou situaci připravit? Jak mu mohou pomoci se vyškolit Komora či vysoké školy?

Jan Kasl: Považuji za nutné, aby se architekti vzdělávali, stejně jako se pravidelně vzdělávají zástupci dalších profesí. Třeba ČKAIT má propracovaný systém celoživotního vzdělávání a jejich autorizované osoby vědí, že se v některých oborech musí pravidelně školit, jinak by nebyly konkurenceschopné. Povinnost vzdělávat se a sledovat informace nezbytné pro správný výkon profese fakticky vyplývá z autorizačního zákona.²

Jiří Plos: V případě lékařů, právníků a architektů se jedná o nesmírně psychicky zatěžující profese. Škola učí studenty psychologii, ale ve svém výukovém programu není schopna zcela postihnout extrémní situace. Zde se otevírá prostor v programovém směřování Komory, která může nastavit pravidla chování architektů v krizových situacích v současném právním prostředí. Všude ve světě je dohled nad vzděláváním architektů velmi přísný, a pokud se pravidelně nevzdělávají, mohou přijít o licenci. Aktivity v krizových situacích jsou ale nad rámec běžného výkonu profese. Jedná se o extrémně náročné prostředí s emočním vypětím. Kdo by chtěl být členem takové vysoce specializované skupiny profesionálů, musel by absolvovat speciální program pro emergentní architekty.

Jiří Lev: Pro bono práce se nemusí týkat jen katastrof, ale když už se u nich člověk vyskytne, je to těžké. Musí mít alespoň nějaké minimální povědomí o psychologii, protože dění je hodně emočně exponované. Nemáme přípravu na osobní jednání s klientem, který je v problematické situaci. Lékař nebo právník s tím má zkušenosti mnohem bohatší a možná bychom se od nich měli něco přiučit. Součástí metodiky by měla být komunikace s osobami zasaženými katastrofou. Měl by se sestavit „skillset“. Projel jsem toho docela dost a vyslechl si hodně příběhů. Považuji se za odolného, ale s někým to může zamávat. Je třeba naučit se, jak nakládat s přívalem emocí, na který nejsme v běžném životě zvyklí. Je v tom velká energie, která se dá spoutat a využít pozitivně.

Počítá pracovní skupina Pro Bono se sestavením metodiky postupu architektů v krizových situacích?

Lukáš Janáč: Ano. Téma charitativní práce a pro bono aktivít je nyní na Komoře nové. Jsem rád, že ho nyní prodiskutujeme a připravíme co neefektivnější výstupy, které dáme k dispozici všem kolegům v takové formě, která pro ně bude jednoduchá, aby nemuseli ztrácet čas objevováním. Ideálně formou přehledné publikace. Stačí být připravený a člověk se proškolí v terénu. To podstatné umíme. Musíme ale zajistit, aby se o tom, že to umíme, dozvěděl koncový uživatel. Obce a lidé, kteří by za architektem sami nešli.

Jan Kasl: „Páchání dobra“ s sebou nese rizika. Neberu aktivitou pro bono práci ostatní? Nejedná se o dumping? Jenom na to, abychom uměli udělat třeba verzovou studii domu pro Moravskou Novou Ves, potřebujeme vědět, jak lze s dílem nakládat, jaké sestavit typy smluv atd.

ŠÍŘENÍ ARCHITEKTONICKÝCH TÉMAT LEŽÍ PRIMÁRNĚ NA ARCHITEKTECH SAMÝCH

Architekti i Česká komora architektů šíří osvětu o významu vystavěného prostředí pro společnost. V architektonické obci se ale občas objevuje názor, že by měl téma šířit i někdo další – instituce, jednotlivci, dokumenty atd. Kdo

všechno by měl zdůrazňovat význam architektury a architektů?

Petr Lešek: Hovoříme-li o institucích, které by mohly téma šířit, pak by bylo ideální, kdyby byl v každém kraji jeden CAMP (Centrum architektury a městského plánování). Svou roli hrají také média, která je potřeba individuálně podpořit, a třetí cestou je dokument Politika architektury a stavební kultury ČR, který bohužel není předmětem zájmu ani politiků, ani architektů samotných. A pak je tu ještě možnost šíření významu architektury prostřednictvím Rámcových vzdělávacích programů (RVP) směrem k učitelům a žákům. Tyto čtyři sekce vidím jako komunikátory, kteří by do šíření významu architektury měli být vtaženi. A vtáhnou je tam zase jen architekti.

Jiří Lev: Idea poslání a proaktivního přístupu k profesi by se měla vštěpovat už studentům na univerzitách. Nejde o to pěstovat své ego. Ani není úplně důležité mít dokonalé schopnosti projektovat v CADu a umět skvělé 3D vizualizace. Je však nutné hledat si místo v tomto světě. Najít jeho nedostatky nebo aspekty, které bychom si představovali lepší, a usilovat o jejich zdokonalování. Architekt má být aktivní. Neseďet a nečekat na klienty, ale převzít iniciativu a odpovědnost a podílet se na utváření společnosti. A jako takový hybatel by měl být také všeobecně vnímaný.

Jan Kasl: Já bych se přiklonil k centrům architektury nebo institucím, jako je třeba chicagská nadace architektury. Již delší dobu se v rámci Nadace české architektury, Galerie Jaroslava Fragnera a dalších organizačních diskutuje vznik jakéhosi centra osvěty a vzdělávání, kde by bylo možné podpůrné materiály distribuovat. Zaměstnanci takového centra by uměli téma komunikovat směrem k veřejnosti. Bez takové institucionální podpory to nejde, stejně jako to nejde bez vzdělaných a kultivovaných novinářů. A také je třeba vychovávat architektky, aby se uměly vyjádřit písemnou i ústní formou, i když většinou raději kreslí.

Architektura zatím, zdá se, nehraje ve vzdělávacím systému hlavní roli, ani ve státní správě a samosprávě. Míčec se vrací zpátky k architektům, aby se o osvětu postarali sami. Co v této oblasti plánuje ČKA?

Jan Kasl: Poslední rok je více aktivní pracovní skupina Vzdělávání v čele s Ladislavem Lábusem. Zmiňované Rámcové vzdělávací programy jsou šancí, jak proniknout do školních osnov. Osvětu za nás nikdo neudělá. Musí ji šířit architekti sami. Musíme přesvědčit média. Je těžké něco prosadit, ale nesmíme to vzdát.

Markéta Pražanová
Kráceno.

Záznam z diskusního setkání viz
www.facebook.com/CeskaKomoraArchitektu/videos/634810131682250

OTTA – DEFINICE A STANDARDY SLUŽEB KRAJINÁŘSKÉHO ARCHITEKTA

Dne 10. 11. 2022 se uskutečnil dlouho připravovaný Otevřený think tank architektů (OTTA) na téma definice profese krajinářského architekta, standardy jeho služeb a další témata, která s tímto oborem souvisí.

Události, kterou měla pod patronátem pracovní skupina Krajinářská architektura, se účastnila více než dvacítko odborníků, dalších 50 zájemců se připojilo online, čímž se akce zařadila mezi nejnavštěvovanější OTTA od doby vzniku diskusí tohoto formátu.

STANDARDY SLUŽEB KRAJINÁŘSKÉHO ARCHITEKTA

Poslední dva roky se v pracovní skupině připravovaly standardy jako základní dokument definující profesi a rozsah služeb, které může krajinářský architekt nabídnout investorům, veřejným institucím i kolegům architektům z ostatních oborů sdružených v ČKA. Na přípravě se spolupodílely všechny vysoké školy vyučující krajinářskou architekturu v ČR a oborové organizace (ČAKA/IFLA). I přesto, že dokument není stále dokončen, jsme potřebovali zpětnou vazbu od široké odborné veřejnosti a OTTA byl zvolen jako nejvhodnější forma k diskusi.

Zájem kolegů o toto téma byl velký. A odezva byla veskrze pozitivní. Vznikla celá řada připomínek a poznámek k doplnění zpracovaných dokumentů. Sběr připomínek i nadále pokračuje. Po jejich zpracování máme v úmyslu materiál postoupit do dalších pracovních skupin ČKA.

PLÁNOVANÉ OMEZENÍ VÝKONU KRAJINÁŘSKÝCH ARCHITEKTŮ

V druhé a bouřlivější části se diskuse stočila k zásahům do oprávnění krajinářských architektů po novelizaci zákona č. 360/1992 Sb. Tyto změny nastaly schválením novelizačního zákona č. 284/2021 Poslaneckou sněmovnou v červenci 2021. Pokud změny nabydou v červenci 2023 účinnosti, krajinářští architekti ztratí oprávnění být generálním projektantem svých děl, nebudou smět projektovat žádné stavby ani se podílet na jejich přípravě, vykonávat autorské dozory ani další činnosti, které zůstávají architektům s autorizací A1 (autorizovaný architekt) nebo A0 (autorizace se všeobecnou působností). Přítomnými byla situace označena za alarmující, zásah do kompetencí za bezprecedentní a debatující vyjádřili požadavek na nápravu situace jakoukoliv cestou.

KRAJINÁŘSKÝ ARCHITEKT / ZAHRADNÍ DESIGNER

Ve zbývajícím čase se probírala aktualizace Národní soustavy povolání (NSP) spravované Ministerstvem práce a sociálních věcí. Účastníci se shodli na nahrazení zavádějící definice „zahradní a krajinný architekt“ definicí „krajinářský architekt“ a „zahradní designer“, změnou dojde k souladu s § 4 a 17 zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (autorizační zákon), současně bude možné zařadit všechny profesionály v oboru.

Krajinářský architekt: „Landscape architect“, koncepční řešení venkovního prostoru, autorizace A.3.

Zahradní designer: „Garden designer“ nebo „Planting designer“, odborná specializace na menší měřítko, květinový detail apod., bez nutnosti autorizace.

Ondřej Remeš
předseda PS Krajinářská architektura

Více informací a prezentace na www.cka.cz/sluzby/clenum/otta

PŘÍŠTÍ DISKUSNÍ SETKÁNÍ OTTA 2023

- 16. 1. od 17 hodin – Spolupráce se stavebními úřady
- 24. 1. od 16 hodin – Rekapitulace architektonických soutěží 2022
- leden – Strategie ČKA

VÝSLEDKY 23. ROČNÍKU PŘEHLEDKY DIPLOMOVÝCH PRACÍ

V pondělí 5. prosince 2022 proběhlo v Centru architektury a městského plánování (CAMP) slavnostní vyhlášení výsledků Přehledky diplomových prací. Součástí akce byla přednáška architektky Taby Rasti z ateliéru Foster + Partners, v jehož madridské pobožce získá vybraný diplomant tříměsíční stáž. Letošní, 23. ročník přehledky diplomových prací architektů, urbanistů a krajinářských architektů se uskutečnil ve spolupráci s Kaplicky Internship.

Konverze historického městského bloku, zahušťování prostor center měst, demolice staveb z období brutalismu, krajina zasažená těžebním průmyslem, venkovní galerie v prostoru Pražského hradu nebo památník a historická expozice – takovými tématům se věnovala diplomová díla finalistů 23. ročníku Přehledky diplomových prací. Tu každoročně pořádá Česká komora architektů se záměrem porovnávat úroveň kvality studia na vysokých školách architektury a příbuzných oborů. V letošním ročníku se o ocenění ucházelo 97 diplomantů.

Diplomky hodnotila odborná porota v čele s předsedkyní Radmilou Fingerovou. Dalšími členy byli architekti Vojtěch Sosna, Miroslav Pospíšil a Marek Tichý a historička umění se specializací na současnou architekturu Martina Mertová. Posuzovali především architektonickou kvalitu předložených prací řešících nejrůznější typy zadání. Práce dle porotců reagovaly na zadání „jak realistická, v nichž mohli diplomanti prokázat připravenost pro praxi, pak taková, která hledala odpovědi na obecnější aktuální problémy, ale i netypická zadání s odváznými řešeními na hraně utopie“. Co se týče typologie, porota konstatovala, že „častěji se objevovaly urbanistické projekty řešící části rostlých, avšak neukončených nebo poškozených struktur malých i velkých měst nebo práce hledající nové formy bytové zástavby jako alternativní řešení k běžným developerským projektům. Početná byla skupina rekonstrukcí, v to počítaje práce pro český a moravský venkov. Ekologie jako častý aspekt prací s krajinářskou tematikou rezonovala v řešeních s širokým územním záběrem i v případě úkolů pro veřejná prostranství uvnitř sídel.“

Slavnostní vyhlášení výsledků Diplomek v CAMP Praha. Foto archiv ČKA

1. cena / Tatiana Uhríková, FA VUT Brno / Konverzia mestského bloku v Lublani

První cenu získala absolventka Fakulty architektury VUT v Brně Tatiana Uhríková za projekt Konverzia mestského bloku v Lublani. Pod vedením Vítězslava Nového zpracovala urbanisticko-architektonickou studii řešící mimořádně aktuální téma – konverzi historického městského bloku ve slovinské Lublani, která předložila univerzální návod pro hledání možností, jak zahušťovat centra měst a využívat vágní prostory, které ztrácejí svůj význam. „Rozvoj ‚dovnitř‘ jeho struktur je úlohou, která má svou teoretickou i praktickou rovinu, a předložená diplomová práce se důsledně zabývá oběma,“ konstatovali porotci. Práce se podle nich věnuje „rozboru, analýze prostoru z hlediska jeho kvalit, vad i potenciálu, na základě rešerše zdrojů si definuje metodiku a strategii. Následně se věnuje návrhu, který úvodní analytickou část doplňuje o názor na možné úpravy v uspořádání prostorů a konverzi celého prostředí bloku. Pracuje stejně s hmotami, budovami a jejich náplní jako s prostory, jejich hierarchií, povahou a prostupností. Dochází ke kultivovanému a plně odůvodněnému názoru, který prezentuje uceleným a srozumitelným způsobem. Je jistě možné polemizovat s výsledkem úvahy, nikoliv ale pochybovat o vyzrálém a profesionálním přístupu k řešení dané úlohy, která je svého druhu velmi kvalitním příspěvkem k diskusi o formování městského intravilánu.“ Vítězství v přehledce patří autorce i díky „preciznímu zpracování výstupu s přehlednou a logicky strukturovanou gradací detailů návrhu včetně originálního, a přitom srozumitelného grafického podání“.

Vítězný projekt získal finanční odměnu ve výši 50 000 Kč a současně možnost exkurze do centrály společnosti Zumtobel v rakouském Dornbirnu spojené s prohlídkou nedávno otevřeného Light Fora i velmi zajímavé místní architektury a rovněž roční předplatné časopisů Architect+ a ASB.

2

2. cena / Anna Laubová, FA ČVUT Praha / Zahuštění zástavby za kostelem sv. Mikuláše, Velké Meziříčí

Druhá cena patří Anně Laubové za práci Zahuštění zástavby za kostelem sv. Mikuláše, Velké Meziříčí zpracovanou pod vedením Zdeňka Rothbauera na Fakultě architektury ČVUT v Praze. Porotci na práci zamýšlející se nad potenciálem dalšího vývoje části historického centra města, která byla v minulosti násilně přestavěna, ocenili, že místu vrací „jeho romantické milieu čitelné z historických fotografií a map. Vrací mu ducha, kterého město mělo před necitlivými zásahy inženýrů, stavitelů a architektů ve dvacátém století. Všechno ale dělá nenápadně, skromně, skoro neviditelně, citlivě a pokorně, vždy s myšlenkou, že prostředí je důležitější než domy – ty ho mají vytvářet, ale ne opanovat.“ Porota vyzdvihla „pozoruhodnou šíři projektu, v níž se však autorka neztratila, naopak všem fázím projektů přičkla poročně adekvátní prostor s graficky přesvědčivým řešením“.

Oceněný projekt získal finanční odměnu ve výši 30 000 Kč a roční předplatné časopisů Architect+ a ASB.

3

3. cena / David Foud, FA ČVUT Praha / ÚBOČ. 34 Institut Paměti národa

Třetí místo udělila porota absolventovi Fakulty architektury ČVUT v Praze Davidu Foudovi za projekt ÚBOČ. 34 Institut Paměti národa. Pod vedením Tomáše Hradečného navrhnul sídlo Institutu Paměti národa pro Plzeňský kraj v obci Úboč na Domažlicku, ve statku perzekvované rodiny

ny Mastných v 50. letech 20. století. Návrh stálé expozice dle poroty „odkrývá souvislosti a fakta v autentickém místě, kde se v minulosti odehrál silný příběh statkářské rodiny. Autor drží koncept ve dvou rovinách. Původní historickou část ponechává v někdejší podobě a doplňuje ji o novou soudobou vrstvu, která důmyslným komunikačním okruhem propojuje expozice, přednáškové a ubytovací prostory.“ Porotci ocenili, že „ve výsledku odvážné a emotivní gesto, v projektu zvládnutém na vysoce profesionální úrovni, je cestou k probuzení zájmu o příběh místa a jeho historii“.

Oceněný projekt získal finanční odměnu ve výši 20 000 Kč a roční předplatné časopisů Architect+ a ASB.

KI

Kaplicky Internship je soutěž pořádaná nadací Bakala Foundation (bakalafoundation.org) ve spolupráci s Nadačním fondem Kaplicky Centre a londýnským Design Museum již od roku 2015. Poskytuje nadcházejícím a čerstvým absolventům architektonických oborů možnost strávit tři měsíce na placené stáži v jednom z prestižních britských studií. Mladí architekti si tak mohou vyzkoušet práci na významných projektech ve společnostech renomovaných architektů a získat cenné zkušenosti i kontakty, kterými následně obohatí (nejen) českou architektonickou scénu.

O cenu Kaplicky Internship se mohli diplomanti letos ucházet poprvé. Vítězku Evu Kvaššayovou čeká tříměsíční stáž v madridské pobočce ateliéru Foster + Partners. U speciální poroty této ceny uspěla s prací Cloud-scape obhájenou na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze a zpracovanou pod vedením Imricha Vaška. Porota ceny Kaplicky Internship vybírala z šesti finalistů, kteří jí své práce představili osobně.

CENA

Eva Kvaššayová, UMPRUM Praha / Cloud-scape

Maroš Belopotocký, FA VUT Brno / Do vody, do naha!

Jakub Ficenc, FSv ČVUT Praha / Nové centrum obce Žilina na Kladensku

Kristýna Vaňková, FA ČVUT Praha / Lázně Běloves

Oksana Džabarjan, FA ČVUT Praha / Aula Carolina

Jana Watersová, FA ČVUT Praha / Bydlení Nový Střížkov

ČC

Zvláštní cena Českých center / Jakub Kender, AVU Praha / NEBOURAT! – Adaptace administrativní budovy Merkuria ze 70. let na hybridní – multifunkční dům

Zvláštní cenou ohodnotila porota Jakuba Kendera z Akademie výtvarných umění v Praze. Jeho diplomová práce NEBOURAT! – Adaptace administrativní budovy Merkuria ze 70. let na hybridní – multifunkční dům se věnovala pod vedením Miroslava Šika diskutovanému tématu demolice staveb z období brutalismu, konkrétně řeší adaptaci administrativní budovy podniku zahraničního obchodu Merkuria. „Velkým přínosem úlohy je zviditelnění společenského problému tkvícího v rychlých demolicích hodnotných objektů z druhé poloviny dvacátého století, které nepoživají žádné ochrany. Autor ukazuje, že je možné tyto cenné domy přestavět, změnit jejich využití, vdechnout jim znovu život,“ ohodnotili porotci.

Oceněný projekt získal čtyřdenní rezidenční stáž v jednom z evropských Českých center.

MPO

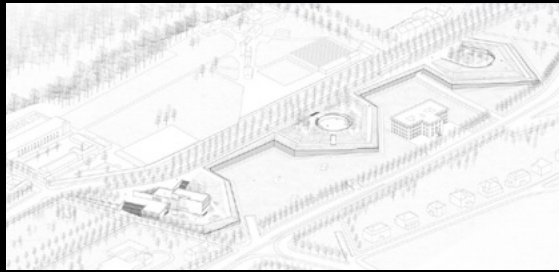
Zvláštní cena Ministerstva průmyslu a obchodu / Nela Vicanová, FA VUT Brno / Po těžbě

Zvláštní cenu získala Nela Vicanová z Fakulty architektury VUT v Brně. Její diplomová práce Po těžbě, kterou vedla Monika Mitášová, se zabývala krajinou spojenou s těžbou černého uhlí na území Karvinska a návrhem její renovace. „Náročně zadání na rozhraní architektury, tvorby a ochrany krajiny, geologie, ale i památkové péče pojedna-

la autorka komplexně a invenčně.“ ocenila porota. „Práce vybočuje z řady konceptuálně pojatých diplomek originalitou, ale současně precizností přístupu s relevantní ambicí obecnější platnosti. Racionálně zpřístupňuje poznání minulosti, současnosti a zároveň výhled do budoucnosti v destabilizované krajině,“ uznali porotci.

Oceněný projekt získal notebook.

CAD

Zvláštní cena společnosti Cegra / Jakub Kuchař, FA ČVUT Praha / Fragmentovaná galerie

Zvláštní cenu obdržel Jakub Kuchař za práci Fragmentovaná galerie, kterou vedl na Fakultě architektury ČVUT v Praze Štěpán Valouch. Porotci na projektu, jenž se věnuje návrhu venkovní galerie v prostoru trojice bastionů sv. Václava, sv. Benedikta a Panny Marie v severním předpolí Pražského hradu, ocenili „koncept a zvolenou roztržitěnou – fragmentovanou – formu galerie, která má potenciál definovat veřejný prostor a jejíž exponáty se stávají jeho samozřejmou součástí“. Podle poroty „v ostudně osiřelém torzu kulturní památky autor nechává vidět zárodek kultivace města v širším měřítku“.

Oceněný projekt získal licenci software ArchiCAD.

H

Zvláštní cena společnosti Heluz / Kristýna Mastná, FA ČVUT Praha / Bydlení Nový Střížkov

Zvláštní cenou byla oceněna Kristýna Mastná za diplomní projekt Bydlení Nový Střížkov. U absolventky Fakulty architektury ČVUT v Praze z ateliéru Michala Kuzemenského

porota na jejím návrhu nového bydlení v podobě zahradního města v pražském Střížkově ocenila, že projekt přináší „ucelený a rozhodně relevantní názor na to, jak je možné k zástavbě podobně zajímavých území Prahy přistupovat“. Je podle porotců přínosný také studiem a řešením charakteru bydlení.

Oceněný projekt získal poskytnutí mediálního prostoru pro prezentaci autora a jeho práce na portálu archSPACE.

Z

Zvláštní cena společnosti Zumtobel / Klára Pavelková, FA ČVUT Praha / Městské koupele, Boskovice

Zvláštní cenu obdržela Klára Pavelková za práci Městské koupele, Boskovice. Absolventka Fakulty architektury ČVUT v Praze se pod vedením Vojtěcha Sosny věnovala prostorové regulaci celého židovského města v Boskovicích včetně zástavby proluk, nově definovala prostory. Následně navrhla nový objekt lázní umístěný v původní pozici dnes již zaniklých židovských koupelí. Porota ocenila „architekturu se silným názorem a bez kompromisů, ale velice citlivou ke svému okolí“ stejně jako fakt, že „navrhovanými zásahy by místo doznalo zhodnocení a zaktivnění“.

Oceněný projekt získal možnost exkurze do centrály společnosti Zumtobel v rakouském Dornbirnu spojenou s prohlídkou nedávno otevřeného Light Fora i velmi zajímavé místní architektury.

diplom.ky

NOVĚ AUTORIZOVANÉ OSOBY ČKA

V letošním roce proběhl ceremoniál spojený s autorizačním slibem nových členů dne 10. listopadu 2022 v Centru architektury a městského plánování (CAMP) Praha.

Připravila Milena Ondráková

Jméno	č. autorizace
Ing. arch. Ansorge Vratislav	5358
Mgr. art. Ing. Auxt Michal	5347
Ing. et Ing. arch. Babka Tomáš	5321
Ing. et Ing. arch. Bartasová Zuzana	5360
Ing. arch. Bartoš Karel	5331
Ing. arch. Baťa Miroslav	5353
Ing. arch. Bencová Barbara	5359
Ing. arch. Braunová Lucie	5343
Ing. Cmíralová Kristýna	5320
Ing. arch. Dočekalová Markéta	5341
Ing. arch. Heralecký Vojtěch	5322
Ing. arch. Hermann Filip	5369
Ing. Holasová Lenka	5332
Ing. arch. Horák Leoš	5351
Ing. arch. Horáková Michaela	5345
Ing. arch. Houštická Klára, MBA	5344
Ing. arch. Hroncová Kateřina	5334
Ing. arch. Illová Lenka	5348
Ing. arch. Janů Štěpán	5350
Ing. arch. Jeřábková Kateřina	5356
Ing. arch. Ježková Tereza	5329
Ing. arch. Jílková Petra	5370
Ing. arch. Jiránek Vavřínek	5354
Ing. arch. Jung Adam	5328
Ing. arch. Kaška Ondřej	5336
Ing. arch. Knot Tomáš	5330
Ing. arch. Korb Tomáš	5326
Ing. arch. et Ing. Kotal Jiří	5340
M.Arch Krones Rostislav	130/R
Ing. arch. Kyznar Jan	5337

Autorizační slib v CAMP Praha. Foto archiv ČKA

MgA. Lukeš Jakub	5357
Ing. arch. Mahdal Pavel	5352
Ing. arch. Mátl Richard	5327
Ing. et Ing. arch. Med Jakub	5048
Ing. arch. Müller Petr	5366
Ing. arch. MgA. Neumann Jakub	5368
Ing. arch. Odstrčilík Viktor	5323
Ing. arch. Otto Karel	5362
Ing. arch. Petříková Tereza	5346
Ing. arch. Petzold Jan	5361
Ing. arch. Přibyl Václav	5365
Ing. arch. Psotta Jakub	5338
Ing. arch. Schneiderová Anna	5371
MgA. Skoček Jan	5363
Ing. arch. Straková Anežka	5342
Ing. arch. Sysel Tomáš	5319
Ing. arch. Šimara Eva	5325
Ing. arch. Šimša Ondřej	5349
Ing. arch. Uličný Pavel	5335
Ing. arch. Vacek Jiří	5339
Ing. arch. Vančura Martin	5367
Ing. arch. Vojtěchovský Michael	5364
Ing. arch. Vojtová Irena	5324
Ing. arch. Vyslychová Kristýna	5333
Ing. arch. Zrzavý Jan	5355

JOSEF PLESKOT OSLAVIL SEDMDESÁTINY

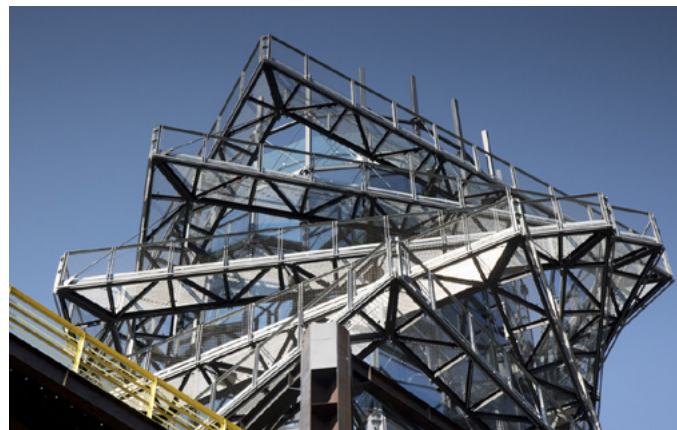

Počátkem prosince oslavil životní jubileum jeden z nejvýznamnějších českých architektů Josef Pleskot. Patřil mezi zakládající členy České komory architektů (číslo autorizace 00118), v letech 1993 a 1994 byl členem představenstva ČKA.

„Architektura má pomáhat lidem lépe žít jejich životy,“ řekl počátkem prosince Josef Pleskot pro ČTK.

Ing. arch. Josef Pleskot (3. 12. 1952 Písek) prožil dětství v obci Čížová, v roce 1972 vystudoval písecké gymnázium. Po maturitě krátce studoval obor pozemní stavitelství a poté byl přijat ke studiu architektury na ČVUT v Praze. Promoval v roce 1979 a na fakultě zůstal další tři roky, když mu tam bylo nabídnuto místo asistenta na katedře teorie a vývoje architektury. Až do roku 1991 pracoval v Krajském projektovém ústavu v Praze, ateliéru G-16. Těsně po pádu komunismu v Československu se v průběhu několika dalších měsíců aktivně zapojil do dění. Byl jedním ze zakladatelů Občanského fóra architektů a také jedním z kandidátů na ministra stavebnictví v první polistopadové vládě. V roce 1990 založil vlastní architektonický ateliér AP atelier, pod jehož hlavičkou vytvořil řadu vysoce ceněných architektonických realizací. Od roku 1997 je členem Spolku výtvarných umělců Mánes. V roce 2009 byl v odborné anketě organizované časopisem Reflex zvolen nejvýznamnější osobností české architektury dvacetiletí. V roce 2014 získal titul „Architekt roku“ a v roce 2015 obdržel Čestné občanství města Litomyšl, v dubnu letošního roku převzal Cenu města Ostravy.

Mezi jeho nejvýznamnější stavby patří vila ve Vraném nad Vltavou (1995), rekonstrukce radnice v Benešově (1995), bytový dům v Horažďovicích (1999), Palmovka Park (2000), generální konzulát ČR v Mnichově (2001), průchod valem Prašného mostu (2002), úprava nábřeží řeky Loučné v Litomyšli (2002), Nová budova ústředí ČSOB v Praze-Radlicích (2007), rekonstrukce zámeckého pivovaru v Litomyšli (2006), vinařský dům Sonberg (2007), revitalizace průmyslového areálu Vítkovických železáren, Ostrava (2010), Lávká Dagmar Šimkové v Písku (2018), Rekonstrukce dominikánského kláštera u sv. Jiljí v Praze (2021) atd.

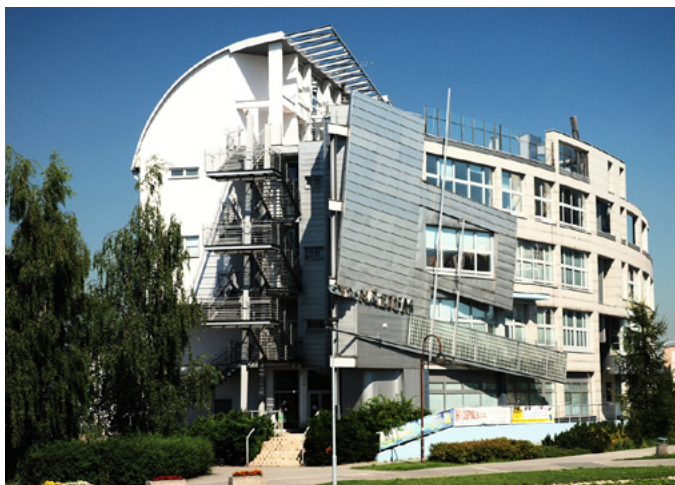

Josef Pleskot, Bolt Tower, areál Dolní Vitkovice, Ostrava, 2015

ZEMŘEL ARCHITEKT JOSEF KISZKA

V sobotu 29. října 2022 zemřel v Havířově Josef Kiszka, vedoucí Ústavu navrhování Fakulty architektury Vysokého učení technického v Brně. Patřil mezi spoluzakladatele České komory architektů (číslo autorizace 00033).

Gymnázium Orlová, 1996 (společně s Barbarou Potysz)

Doc. Ing. arch. Josef Kiszka (1952 Životice) byl aktivní nejen jako člen představenstva ČKA (1993–2004) a předseda nadačního fondu Arcus fungujícího při ČKA (od roku 1999), ale také jako regionální zástupce a vysoce respektovaná osobnost oboru.

Vystudoval obor architektura na Fakultě stavební Vysokého učení technického v Brně (1970–1976), následně absolvoval postgraduální studium urbanismu a územního plánování na Fakultě architektury VUT v Brně (1987–1988). V letech 1976–1977 působil na Útvaru hlavního architekta v Ostravě, poté pracoval ve Stavoprojektu Ostrava, AT4 Havířov. Roku 1990 zakládá v Ostravě architektonické studio ARKISS. V roce 1993 získal českou autorizaci ČKA, 2005 polskou autorizaci IARP a v roce 2007 získal projekční oprávnění pro Slovensko. Zúčastnil se řady významných domácích i zahraničních architektonických soutěží, kde získal několik cen a odměn, mj. v roce 2016 zvítězil v soutěži na rekonstrukci a dostavbu Muzea literatury Adama Mickiewicze ve Varšavě. Za interiér „Café bar Belle-vue“ v Havířově (spolupráce I. Wahla, T. Rusín) získal v roce 1994 Grand prix Obce architektů. Mezi jeho nejznámější realizace pak patří Gymnázium a Obchodní akademie v Orlově (spolupráce B. Potysz), za které získal Grand prix Obce architektů v roce 1996. V roce 2018 obdržel Cenu Jože Plečnika za celoživotní přínos architektuře a stavitelství. Pedagogicky působil od roku 2006 na FAST, VŠB-TU Ostrava, kde byl také mezi lety 2015 a 2018 členem oborové rady doktorského studia Městské inženýrství. V roce 2015 byl na FA VUT habilitován docentem a o rok později se zde stal vedoucím Ústavu navrhování a následně také garantem magisterského studijního programu Architektura a urbanismus. Pro řadu studentů se stal ctěným mentorem a výrazným vzorem. Svoje rozkročení mezi Českem a Polskem zúročil nejen při výuce, ale také v řadě výzkumných projektů, mezinárodních workshopů a článků.

ROZLOUČENÍ S VLADO MILUNIČEM

Ve čtvrtek 13. října se Tančící dům i Česká komora architektů jménem předsedy Jana Kasla rozloučily s významným českým architektem chorvatského původu Vlado Miluničem, který byl v letech 2010–2013 členem představenstva ČKA.

DVĚ VZPOMÍNKY NA VLADA MILUNIČE

Květen 1982 – Opravdový architekt

V druhé polovině sedmdesátých let začaly pozvolna do Československa jezdit exkurze studentů ze zahraničních škol architektury. Obvykle jsem býval jejich průvodcem a projížděli jsme republiku od slovenských dřevěných kostelíků až do Prahy. Nejprve to byly skupiny z vídeňských a později i z dalších rakouských univerzit. Koncem května 1982 přijela exkurze Ústavu prostorové tvorby a sakrálních staveb prof. Friedricha Kurrenta s asistentem Klaussem Schusterem z Technické univerzity v Mnichově. Bylo krásné počasí, a tak jsme si užívali jara, Fuchsových koupališť v Trenčianských Teplcích i v Brně, navštívili jsme krematoria od Wiesnera i Janáka, a když jsme konečně doputovali do Prahy, řekl mi Kurrent: „A teď nám ještě ukaž, jak tu vypadá opravdový architekt, který dnes sedí za rýsovacím stolem a navrhuje nové domy!“ Po chvíli uvažování jsem se rozhodl pro Vlada Miluniče. Sešli jsme se u Domova sester na Proseku, který Vlado s Honzou Línkem krátce předtím dokončili. Vlado přišel oblečen v polovojenské košili a lámanou francouzštinou začal bavorským studentům vysvětlovat, jak dokázali i z té toporné panelové soustavy VU-ETA vytvořit architektonické dílo. Studenti moc jeho francouzštině nerozuměli, ale Vlado si dokázal pomoci přesvědčivým gestem, nenápadným úsměvem, každým pohybem a známým šarmem celé své osobnosti. A všichni to pochopili. Brzy Vlado své posluchače úplně uhrnul, byl zkrátka „jejich“. Když ta prohlídka skončila, přišel ke mně profesor Kurrent a řekl nadšeně: „Tak to je evidentně opravdový architekt!“

Listopad 1989 – Pozdě

Poté, co jsem na podzim 1987 vydal u příležitosti výstavy českého funkcionalismu s pomocí Jana Kaplického stejnojmennou knihu na prestižní Architectural Association v Londýně, dostával jsem spoustu pozvání k přednáškám v zahraničí a chřadnoucí bolševický režim mi občas povolil vyjet i do západních zemí. Tak se mi podařilo v polovině listopadu 1989 odletět na sérii přednášek v pěti norských městech. Počátek sametové revoluce 17. listopadu jsem tak zažil daleko na severu na Technické univerzitě v Trondheimu a s obavami jsem přijímal telefonní informace své ženy o tom, jak se podařilo našim dvojčatům dostat z konfliktní zóny na Národní třídě domů. Vracel jsem se až 23. listopadu v podvečer a z ruzyňského letiště jsem taxíkem zamířil rovnou na Václavské náměstí. O tom, že se architekti začali scházet v Klubu architektů v Letenské ulici, jsem ještě nevěděl a dočetl jsem se to až z plakátu ve výkladní skříni knihkupectví v paláci Komerční banky. A vtom se zcela nečekaně přede mnou zjevil Vlado Milunič, který zase samozřejmě nemohl tušit, že se zrovna vracím z Norska. Vlado se na mě přísně podíval a suše poznamenal: „Přišel jsi pozdě.“

Vladimír Šlapeta

ZEMŘEL FILOZOF A PEDAGOG PETR REZEK

Ve věku 74 let zemřel 8. listopadu 2022 filozof, estetik, teoretik umění a nakladatel Petr Rezek. Patřil k žákům filozofa Jana Patočky, měl blízko k historikovi umění a kurátorovi Jindřichu Chaloupeckému. Často se vyjadřoval k otázkám estetiky prostředí, architektury a teorii kýče.

Za normalizace mohl vykonávat jen nekvalifikovaná zaměstnání, vedl bytové semináře a vydával v samizdatu. Jeho názory měly významný vliv na odbornou veřejnost i řadu studentů mnoha oborů, do nichž jeho myšlení přesahovalo.

Doc. PhDr. Petr Rezek (9. 1. 1948 Praha) vystudoval psychologii, filozofii a estetiku na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a následně několik let působil jako klinický psycholog. V 70. letech se věnoval především otázkám fenomenologické psychologie a fenomenologie umění, v 80. letech se zčásti i s ohledem na možnosti tajné spolupráce se zahraničními kolegy začal intenzivněji zabývat antickou filozofií. Do zdejšího prostředí uvedl kritické studie a překlady Aristotela, Platóna a Plotína.

V samizdatu publikoval i kritické úvahy o myšlení některých českých intelektuálů včetně pozdějšího prezidenta Václava Havla. Neustálé ironizování či zpochybňování názorů těch, kdo je považovali za zjevené pravdy, vedlo k tomu, že Rezek byl někdy označován za enfant terrible české filozofie.

Po roce 1989 inicioval vznik edice PomFil (Pomocník filozofa) v nakladatelství Oikúmené. Již v době, kdy se o performanci ani pořádně nevědělo, samizdatově publikoval rozsáhlé filozofické studie performance a performativity. V 80. letech vedl filozofický bytový seminář a spoluorganizoval tajné návštěvy britských akademiků. Po změně režimu založil vlastní nakladatelství, v němž mimo jiné nově zpřístupnil české překlady Aristotela.

V roce 2010 získal Cenu Toma Stopparda za knihu Architektonika a protoarchitektonika. Pět let nato převzal Cenu F. X. Šaldy udílenou za vynikající výkon v oblasti umělecké kritiky za knihu Proklouznutí neboli smrt.

Nastoupil na Akademii výtvarných umění v Praze a Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy, následně působil na Fakultě umění a architektury Technické univerzity v Liberci. Poprvé působil dlouhá léta v pozici vedoucího katedry teorie a umění a po malé pauze pak poslední roky přednášel pod katedrou architektury úvod do architektury. Rovněž byl vedoucím ateliéru prvního ročníku.

ZE SMUTEČNÍHO OZNÁMENÍ FUA TUL

Opuštěl nás výjimečně přemýšlivý člověk, vážený kolega a nenahraditelný akademik Petr Rezek.

Svémi dobře mířenými (možná příliš upřímnými, ale o to hodnotnějšími) reflexemi mnohdy dekonstruoval a rozšiřoval smýšlení nejednoho studenta.

A ačkoli neměl rád, když se o něm mluvilo jako o filozofovi, mnohým z nás otevřel nepoznaný svět hravosti uvažování, čtení a odpovídání na otázky architektury, umění, světa a života z nekonečno úhlů a vzdáleností.

Kdo kontroverzního Petra Rezka poznal, tomu se jistě zapsal do paměti, ať už vzletnou nadčasovou úvahou, ikonickým smíchem nebo situací připomínající scénář absurdního dramatu.

Rezkova zdánlivě nabručená, ironická a neustále dumající aura zůstane hluboko zarytá v základech fakulty (a v knihovně obzvláště), proklouznutí neboli smrti navzdory...

Petr Rezek byl, je a bude nesmrtelným a zároveň nekýčovitým skvostem přemýšlivé české kultury.

Bylo nám ctí.

ARCHITEKTONICKOU KOMUNITU V ROCE 2022 OPUSTILI

Na konci roku 2021 a v roce 2022 navždy opustili řady autorizovaných osob někteří členové ČKA. Se vzpomínkou uvádíme jejich jména.

Připravila Milena Ondráková

Jméno	č. autorizace	Úmrtí
Ing. arch. Květoslava Dittrichová	01 662	13. 12. 2021
Gustav Aulehla	02 085	19. 12. 2021
Ing. Alena Šimčíková	01 845	27. 1. 2022
Ing. arch. Petr Neumann	00 777	11. 2. 2022
Ing. arch. Vladimír Kalivoda	01 983	11. 2. 2022
Ing. arch. Jiří Jirkal	01 181	21. 2. 2022
prof. Ing. akad. arch. Alena Šrámková	00 135	10. 3. 2022
Ing. arch. Pavel Němeček	01 925	19. 3. 2022
Ing. arch. Ivan Borek	02 178	20. 3. 2012
akad. arch. Jan Kerel	00 064	5. 4. 2022
akad. arch. Michael Bořkovec	01 370	13. 4. 2022
doc. Ing. Jaroslav Horký, CSc.	00 038	4. 5. 2022
Ing. arch. Karel Polívka	00 898	25. 4. 2022
Ing. arch. Aziz Mahdí	01 281	18. 8. 2022
Ing. arch. Martin Šarbort	02 547	14. 5. 2022
Ing. arch. Luboš Otevřel	00 492	27. 7. 2022
Ing. arch. Otakar Dvořák	02 989	16. 8. 2022
prof. Ing. Ivar Otruba, CSc.	00 032	31. 8. 2022
Ing. arch. Ludmila Konečná	01 549	16. 9. 2022
Ing. arch. Vlado Milunić	02 735	17. 9. 2022
doc. Ing. arch. Josef Kiszka	00 033	29. 10. 2022
Ing. arch. Martin Pračka	00 913	23. 10. 2022

JIŘÍ SUCHOMEL – CENA MINISTERSTVA KULTURY ZA PŘÍNOS V OBLASTI ARCHITEKTURY

Ministr kultury Martin Baxa předal 23. října 2022 v Národním divadle Státní ceny za literaturu a překladatelské dílo a Ceny Ministerstva kultury v dalších uměleckých oblastech. Ceny se udílejí vždy u příležitosti státního svátku 28. října. Letošní porota jmenovaná ministrem kultury ocenila celkem osm mimořádných osobností české kulturní scény.

Cena Ministerstva kultury za přínos v oblasti architektury byla udělena Jiřímu Suchomelovi za průkopnictví v oblasti udržitelné architektury, dále za založení a dlouhodobé vedení a rozvíjení dnešní Fakulty umění a architektury Technické univerzity v Liberci.

Prof. Ing. arch. akad. arch. Jiří Suchomel (*1944 v Kladně) vystudoval Fakultu stavební ČVUT a Akademii výtvarného umění v Praze. Ještě jako student se v roce 1969 stal členem Školky libereckého Sialu. Mezi jeho významné projekty z této doby patří přístavba České státní pojišťovny v Liberci, a především kulturní dům Crystal v České Lípě, kde experimentoval s využitím sluneční energie. V letech 1982–1984 realizoval spolu s Emilem Příkrylem a Johnem Eislerem dům IBA v Berlíně. V roce 1984 Jiří Suchomel převzal od Karla Hubáčka vedení Ateliéru 2. Tradici ateliéru se snažil udržet i po roce 1989 jako člen již soukromé kanceláře SIAL. V roce 1993 se habilitoval na Fakultě architektury ČVUT a následujícího roku spoluzakládal dnešní Fakultu umění a architektury Technické univerzity v Liberci, jejímž se stal prvním děkanem. Na počátku nového tisíciletí byl pak jmenován profesorem. Pro domovskou TU v Liberci realizoval Informační centrum a rektorát a s Jiřím Jandourkem budovu G. V současnosti se věnuje mezifakultnímu multioborovému projektu využití 3D tisku ve stavebnictví a architektuře.

Český dům pro Evropskou vesnici na výstavě Bo01 v Malině, Jiří Suchomel, 2000–2001, foto archiv autora

Cena se uděluje od roku 2009 k ohodnocení výjimečných uměleckých tvůrčích nebo interpretačních počinů, nebo za dlouhodobé umělecké zásluhy v oblasti architektury. Nositelem ceny se může stát fyzická nebo právnická osoba. Cena se uděluje na návrh poroty jmenované ministrem kultury: Osamu Okamura, architekt, děkan Fakulty umění a architektury Technické univerzity v Liberci; Petr Klíma, architekt a historik architektury (UMPRUM, Pěstuj prostor); Marcela Steinbachová, architektka, zakladatelka a dramaturgyně spolku Kruh, festivalu Den architektury a festivalu Film a architektura; Karolina Jirkalová, novinářka, kritička a editorka se zaměřením na architekturu; Tomáš Zdvihal, architekt, organizátor architektonických soutěží, člen redakční rady časopisu ERA21.

LAUREÁTI

2009	Eva Jiříčná
2010	Alena Šrámková
2011	Miroslav Masák
2012	Emil Příkryl
2013	Rostislav Švácha
2014	Ladislav Lábus
2015	Otakar Kuča
2016	Zdeňka Vydrová
2017	Věra Machoninová
2018	Růžena Žertová
2019	Ivan Kroupa
2020	Viktor Rudiš
2021	Benjamin Fragner

ARCHITEKT ROKU 2022

Ocenění za mimořádný přínos architektuře v posledních pěti letech – cenu Architekt roku 2022 – získala dvojice brněnských architektů Ladislav Kuba a Tomáš Pilař z ateliéru Kuba & Pilař architekti. Čestné uznání poroty obdržela architektka Naděžda Goryczková, generální ředitelka Národního památkového ústavu. Slavnostní vyhlášení výsledků čtrnáctého ročníku soutěže proběhlo 21. září 2022 na veletrhu FOR ARCH, PVA EXPO PRAHA v Letňanech.

Cenu Architekt roku vypsala již po čtrnácté společnost ABF, a. s., s cílem poukázat na význam a důležitost architektury a jejích tvůrců pro náš život a kulturní rozvoj společnosti a podpořit kvalitu a odbornou i občanskou angažovanost na poli architektury.

Odborná porota (architekti Stanislav Fiala, Zdeněk Fránek, Petr Hájek, loňský laureát Petr Stolín a umělkyně Kateřina Šedá) vybrala pět finalistů soutěže Architekt roku 2022: Mirko Baum, Roman Koucký, Ivan Kroupa, Kuba & Pilař architekti / Ladislav Kuba, Tomáš Pilař, Jan Magasaník.

HLAVNÍ CENA – ARCHITEKT ROKU – LADISLAV KUBA A TOMÁŠ PILAŘ

akad. arch. Ladislav Kuba (* 1963) a **Ing. arch. Tomáš Pilař** (* 1964) spolupracují od roku 1996. Působí především v Brně. Vítězstvím v architektonické soutěži na knihovnu Filozofické fakulty MU v Brně (1998) získali první významnou veřejnou zakázku. Na tento projekt navázaly další úspěšné architektonické soutěže, realizace a ocenění – mezi nejvýznamnější patří Fakulta chemicko-technolo-

gická a sportovní zařízení Univerzity Pardubice, Bytový komplex Na Krutci v Praze, obchodní dům Omega v Brně, bytový dům na Kostelním náměstí v Ostravě, projekty Moravskoslezské vědecké knihovny v Ostravě a Západočeské galerie v Plzni, Rekonstrukce objektu bývalé menzy pro potřeby FHS v Praze a mnoho dalších. Pět jejich staveb bylo nominováno na Evropskou cenu za architekturu Mies van der Rohe Award a devětkrát získali ocenění Grand Prix architektů.

„Tým tvořený dvojicí architektů Ladislav Kuba a Tomáš Pilař funguje úspěšně již tři desítky let. S úzkým okruhem spolupracovníků stvořili celou řadu staveb, které se zapisují do historie české architektury. Jsou považováni za představitel minimalismu. Jejich stavby se vyznačují neměnnou vysokou úrovní exteriéru i interiéru, jsou oslavou velkolepého a monumentálního prostoru stejně jako detailu. Bravurně se pohybují rovněž v oblasti urbanismu, jejich myšlenky jsou patrné na tváři několika českých měst. Poslední zdařilou realizací tandemu Kuba Pilař je přístavba Jihočeské vědecké knihovny v Českých Budějovicích. Odborná veřejnost s nedočkavostí očekává realizaci další knihovny – ostravské ‚černé kostky‘, která se již ve fázi studie stala ikonou,“ píše se v odůvodnění poroty.

→ [Video youtu.be/h3qnbXesef4](https://youtu.be/h3qnbXesef4)

ČESTNÉ UZNÁNÍ – NADĚŽDA GORYCZKOVÁ

V posledních letech se organizátoři soutěže rozhodli udělovat také čestné uznání poroty osobám, které zdánlivě stojí trochu stranou. Snaží se oceňovat práci lidí, kteří nemusí být vždy vidět, ale přesto výrazným způsobem podporují vznik kvalitní architektury i kultury v České republice. V letošním roce získala toto ocenění generální ředitelka Národního památkového ústavu Ing. arch. Naděžda Goryczková.

„Naděžda Goryczková je uznávanou odbornicí v oblasti výzkumu a ochrany památek architektury konce 19. století a první poloviny 20. století. V roce 2008 byla jmenována generální ředitelkou Národního památkového ústavu, kde se dlouhodobě zasazuje o dialog mezi zastánci historické a moderní architektury. I skrze její podporu se podařilo rehabilitovat architekturu českého brutalismu a ochránit řadu těchto památek před devastací,“ uvedla porota.

ARCHITEKT OBCE 2022 – DARIA BALEJOVÁ /
ŘEVNICE

Nedílnou součástí soutěže Architekt roku je také ocenění Architekt obce udělované Ministerstvem pro místní rozvoj ČR, Svazem měst a obcí ČR, časopisem Moderní obec, ve spolupráci s Českou komorou architektů a Asociací pro urbanismus a územní plánování ČR. Cílem soutěže Architekt obce je ocenění tandemu architekt – obec a vyzdvihnout jejich roli při procesu výstavby a spolupráce vedoucí ke vzniku kvalitního prostředí.

Odborná porota soutěže posuzovala nominace ve složení: Radka Vladyková, Svaz měst a obcí ČR, Josef Morkus, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Jan Kasl, Česká komora architektů, Petr Durdík, Asociace pro urbanismus a územní plánování ČR, Aleš Burian, držitel ocenění Architekt obce 2021, Ivan Ryšavý, časopis Moderní obec a zástupce ABF. Porota posoudila přínos spolupráce architekta a obce z pohledu úrovně architektonického a urbanistického řešení a jeho udržitelnosti, dále sledovala úroveň dlouhodobé vzájemné spolupráce samosprávy, architekta a také místních obyvatel a celkový přínos této spolupráce pro kvalitu života ve městě. Cenu Architekt obce 2022 získala Ing. arch. Daria Balejová za dlouhodobý přínos pro rozvoj města Řevnice. Společně s ní cenu na slavnostním ceremoniálu na veletrhu FOR ARCH, PVA EXPO PRAHA v Letňanech převzal dne 21. 9. 2022 starosta Tomáš Smrčka. Ocenění Finalista Architekt obce 2022 obdržel Ing. arch. Miroslav Vodák za spolupráci při kultivovaném rozvoji města České Budějovice.

Porota ocenila dlouholetou spolupráci samosprávy s architektem Dariou Balejovou při rozvoji svěřeného území a zejména při úpravách veřejných prostranství. Na příkladu Řevnic se potvrzuje, že i malá obec může mít svého obecního architekta, který svou prací přispěje ke zvýšení architektonické a estetické kvality obytného prostředí sídla. Realizovaná řešení ukazují civilní přístup ke svěřeným úkolům, který odpovídá velikosti sídla, problematice území a citu pro dané prostředí. Dalším kladem je i potřebná propagace oboru a osvěta v místním tisku, spolupráce s veřejností, s dětmi ze základní školy u území i se studenty vysokých škol.

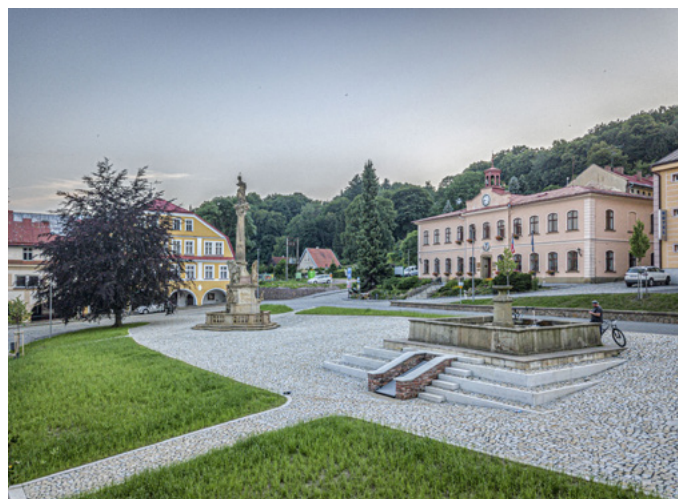
www.architektroku.cz
www.architektobci.cz

KRKONOŠSKÁ CENA ZA ARCHITEKTURU

Ve čtvrtek 3. listopadu 2022 proběhlo v prostorách industriální památky Pivovaru Kluge v Rudníku vyhlášení prvního ročníku Krkonošské ceny za architekturu. Oceněny byly tři speciální počiny – Rýchorské náměstí v Žacléři, zvonička na Vlašských boudách a sou-

**Speciální počín v oblasti práce s veřejným prostorem
Rýchorské náměstí v Žacléři (IXA)**

bor realizací lávky a útulny, jejichž zadavatelem byla Správa KRMAP. Hlavní cenu získal Aparthotel Svatý Vavřinec v Peci pod Sněžkou.

Smyslem regionální architektonické soutěžní přehlídky je podnítit zájem samospráv a veřejnosti o kvalitní a udržitelnou architekturu, veřejný prostor a zásahy v krajině. Cílem je iniciace diskuse o kvalitní architektuře a jejím vzniku, a v neposlední řadě identifikace kulturních hodnot v konkrétním území, které obýváme a které vytváříme. Ocenění kvalitních realizací v našem regionu je důležité. Prezентují nejen práci architektů a krajinářů, ale především zodpovědné investory a zadavatele, privátní i veřejné. Významnou součástí celého projektu je putovní výstava nominovaných děl po obcích v hodnoceném území.

Do prvního ročníku soutěže bylo přihlášeno celkem dvacet prací, ze kterých porota vybrala v prvním kole devět nominací.

Hlavní cena Aparthotel Svatý Vavřinec (o-va / Opočenský Valouch architekti)

Porota ocenila profesionální postup soukromého investora při výběru řešení formou soutěže, vlastní návrh a realizaci. Vznikl soubor, který výrazně předefinoval předchozí urbanistický kontext centra Pece pod Sněžkou. Je architektonicky vysoce kvalitní a funkčně podporuje život v obci. Komplex Aparthotelu Svatý Vavřinec vybudoval podnikatel Martin Kubík v roce 2018 nákladem čtvrt miliardy korun na místě bývalého nákupního střediska Sněžka. Tvoří jej čtyři několikapatrové, dřevem obložené obytné věže s asi 90 apartmány. Součástí komplexu jsou dvě patra podzemních garáží a komerční podlaží s obchody a službami.

**Speciální počín ve spiritualizaci krajiny
Zvonička na Vlašských boudách ve Velké Úpě
(Jana Flenderová)**

Speciální počín veřejného investora Lávky a útulny (FA ČVUT v Praze)

Porota: Ondřej Beneš, Martina Forejtová, Jana Jandourková Medlíková, Emilia Jarošová, Martin Kloda, Romana Mališ Bílková, Michal Tošner, Tomáš Veselý, Jaroslav Wertig, Hana Procházková.

Další nominované stavby: Autobusový terminál v Hostinném (INS spol. s r. o.), Pivovar Trautenberk v Horní Malé Úpě (ADR), Lávka ke studánce (ORA), Rodinný dům Jánské Lázně (Med Pavlík architekti).

Krkonošskou cenu pořádá spolek České centrum pro architekturu a MAS Krkonoše. Partnerem prvního ročníku byla také Česká komora architektů.

krkonoskacena.zaarchitekturu.cz

**VÁCLAV AULICKÝ – CENA ZA CELOŽIVOTNÍ DÍLO
OBCE ARCHITEKTŮ**

Dne 31. října 2022 byla na slavnostním galavečeru vyhlášena Cena za celoživotní dílo Obce architektů, která se uděluje u příležitosti vyhlášení výsledků soutěžní přehlídky realizovaných staveb Grand Prix Architektů – Národní cena za architekturu 2022.

Cenu uděluje Rada Obce architektů, která u Václava Aulického ocenila především jeho zájem o soudobou světovou architekturu i úctu k velkému dědictví českého funkcionalismu.

„Konstrukce stavby je vždy základním výrazovým prostředkem architektury. High-tech architektura současnosti je o tom, že domy mají svou vnitřní filozofii, což dnes představují technologie energetických úspor, hospodaření s vodou či využití recyklovatelných materiálů,“ říká Václav Aulický, držitel ceny za celoživotní dílo.

Doc. Ing. arch. Václav Aulický (*1944 Praha) dokončil v roce 1967 studia architektury na Fakultě stavební Českého vysokého učení technického (ČVUT). V letech 1967–1970 působil ve Vojenském projektovém ústavu, kde se v ateliéru Jiřího Eisenreicha podílel na návrhu komplexu budov Transgas na pražské Vinohradské třídě (1972–1978). V době svého působení ve Vojenském projektovém ústavu také podnikl několik studijních cest. Byl například v Rakousku, skandinávských zemích či Itálii. Od roku 1974 pracoval ve Spojprojektu, kde navrhl televizní vysílač Hošťálkovice v Ostravě a automatickou telefonní ústřednu v pražských Dejvicích (1975–1982) a také v Hradci Králové (1982). Koncem 70. let pak začíná pracovat na návrhu Žižkovské televizní věže (1985–1992).

Je členem České komory architektů a od roku 1990 Obce architektů ČR. Od roku 2005 působí na Fakultě architektury ČVUT jako vedoucí ateliéru. Později se tamtéž habilitoval jakožto docent. Aulický je představitelem takzvané high-tech architektury, najdeme u něj také prvky postmodernismu.

Automatická telefonní ústředna v Dejvicích, Jindřich Malátek, Jiří Eisenreich, Václav Aulický, Jaromíra Eismannová, 1975–1982. Foto archiv ČKA

NÁRODNÍ CENY ZA ARCHITEKTURU 2022

Letošní XXIX. ročník Grand Prix Architektů – Národní ceny za architekturu 2022 se uskutečnil v Malé dvoraně Veletržního paláce. Také letos vybrala odborná porota nejlepší realizace z uplynulého roku, které ocenila cenami v podobě různě barevných kostek dle dané kategorie. Soutěž již od roku 1993 pořádá Obec architektů.

V letošním roce porota posuzovala 255 prací, z nichž vybrala shortlist 50 finalistů. Porota pracovala ve složení: Jean-Pierre Carniaux – předseda (Francie), Michal Bogár (Slovensko), Eva Le Peutrec (Česko), Martin Rein-Cano (Německo), Robert Schmitz (Švédsko). Jako každoročně vítězové hlavní ceny obdrželi velkou modrou kostku z dílny Bohumila Eliáše.

HLAVNÍ CENA GPA – NÁRODNÍ CENA ZA ARCHITEKTURU 2022

Kusthalle Praha

Ateliér SCHINDLER SEKO ARCHITEKTI

Autoři Jan Schindler, Ludvík Seko, Zuzana Drahotová

KATEGORIE ŠETRNÁ STAVBA

Bytový dům Rezidence Michelangelova, Praha

Ateliér Podlipný Sladký architekti

Autoři Luděk Podlipný, Martin Sladký, Pavel Zezula, Markéta Talašová

Cenu uděluje Czech Green Building Council (Česká rada pro šetrné budovy) jako odborný partner této kategorie.

KATEGORIE URBANISMUS

Bořislavka Centrum

Ateliér Aulík Fišer architekti

Autoři Jan Aulík, Leoš Horák, spoluautoři: Jakub Fišer, David Zalabák, Jakub Hemzal, Gabriela Králová, Alena Sedláková, Petra Coufal Skalická, Eva Mašková, Jan Dluhoš

KATEGORIE KRAJINÁŘSKÁ ARCHITEKTURA A ZAHRADNÍ TVORBA

Paluba Hamburk, Plzeň

Ateliér projectstudio8

Autoři Bohuslav Strejc, Ondřej Janout, Jan Běl, Lucie Tlustá

KATEGORIE RODINNÝ DŮM

Dům v Lanškrouně

Ateliér Martin Neruda Architektura

Autor Martin Neruda

KATEGORIE REKONSTRUKCE

Zámek Děčín – restaurování gloriety v Růžové zahradě

Autoři Tomáš Efler, Václav Girsá, Miloslav Hanzl, Jana Strnadová, Jaroslav Svěrek

KATEGORIE INTERIÉR

Vývojové centrum modularity, Vizovice

Ateliér CHYBIK+KRISTOF ASSOCIATED ARCHITECTS

Autoři Ondřej Chybík, Michal Křištof

KATEGORIE NOVOSTAVBA

V letošním ročníku nebyla udělena cena za architektonický desing a byly uděleny dvě malé modré kostky za novostavbu.

Lávka přes Labe v Nymburce

Ateliér Stráský, Hustý a partneři (SHP) Brno

Autoři Jiří Stráský, Leonard Šopík, Jan Pozdíšek, Karel Zlatuška

Společenský sál Farního centra v Lidečku

Ateliér studio AEIOU

Autoři Jan Vojtíšek, Jakub Staník

ČESTNÁ UZNÁNÍ

V7_Underground, Praha

Autoři Re_place.cz, U / U studio

Sportovní hala Základní školy v Novém Hrozenkově

Ateliér CONSEQUENCE FORMA architects

Autoři Janica Šipulová, Martin Sládek

Vodojem s vyhlídkou na Trosky

Ateliér ZETTE ateliér
Autoři Zdenek Balík, Jakub Dvořák

Mezi lukami, Čeladná

Autor Daniela Hradilová

Expozice „Skrutý středověk“ v suterénu zámku Bílovec

Autoři Martin Materna, Adéla Kudlová, Adam Wezerek (WMA architekti), spolupráce Ivan Berger (Art consultancy), František Kolář, Petra Kaniová

Rekonstrukce a nástavba vily Wellnerova, Olomouc

Autoři Jan Pospíšil (studioPAB s. r. o.), Jana Trundová (interiér)

Obnova vrchnostenské zahrady u hradu Pernštejn

Autoři Marek Tichý (Archatt), Přemysl Krejčířík, Kamila Krejčíříková (Ateliér Krejčíříkovi)

www.grandprixarchitektu.cz/novinka/264-vysledky-grand-prix-architektu-2022

STAVBA ROKU 2022

Výsledky 30. ročníku celostátní soutěže Stavba roku 2022 pořádané Nadací pro rozvoj architektury a stavitelství ABF byly vyhlášeny na slavnostním galavečeru, který proběhl 13. října v Betlémské kapli v Praze 1.

Do letošního ročníku bylo přihlášeno celkem 79 tuzemských a 4 zahraniční stavby, na kterých se podílely dodavatelsky nebo projekčně české firmy.

Stavbu roku organizuje Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství ABF ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR, ČKAIT a Svazem podnikatelů ve stavebnictví.

Porota: Ing. arch. akad. arch. Jan Vrana (předseda poroty); Ing. arch. Martina Hovořáková (Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství); Ing. Renata Zdařilová, Ph.D. (ČKAIT); doc. Ing. Jan Pašek, Ph.D. (Svaz podnikatelů ve stavebnictví v ČR); Ing. Ladislav Vaněk (Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR).

Rekonstrukce Armádního muzea Žižkov

Investor Ministerstvo obrany
Projektant Techniserv
Dodavatel Metrostav

Úprava hlavní plavební komory Hořín

Investor Ředitelství vodních cest ČR
Autoři Jaromír Drašar, Richard Kuk, Radek Navrátil / Valbek, Aquatis
Dodavatel Metrostav

Areál Nevoga Znojmo

Investor Nevoga Immo
Projektant HiProjekt
Dodavatel Hochtief CZ

Sky Bridge 721, Dolní Morava

Investor Sněžník
Autoři Radek Ondruch, Aleš Gebauer, Václav Röder, Ondřej Orság, Jiří Kozák / TAROS NOVA
Dodavatel Taros Nova

Stages Hotel Prague

Investor Bestsport
Autoři Aleš Lapka, Petr Kolář / ADR, spoluautoři Martin Kuklík, Anna Matoušková, Kateřina Kamenická, Gabriela Kopecká, Tereza Valošková
Projektant AED project
Dodavatel Syner

Rekonstrukce Clam-Gallasova paláce, Praha

Investor město Praha
Autoři Petr Malinský, Gabriela Hosáková / Arpema
Projektant M3M
Dodavatel Subterra

Lávka přes Labe v Nymburce

Investor město Nymburk

Projektant Jiří Stráský, Leonard Šopík, Jan Pozdíšek, Karel Zlatuška / Stráský, Hustý a partneři, spoluautoři Petr Vítek, Jan Masopust

Dodavatel Hochtief CZ

Rekonstrukce a dostavba Kunsthalle Praha

Investor Property Klárov

Autoři Jan Schindler, Ludvík Seko / Schindler Seko architekti, spoluautor Zuzana Drahotová

Projektant AED project

Dodavatel Strabag

Bořislavka Centrum Praha

Investor KKCG Real Estate

Projektant Aulík Fišer architekti

Dodavatel Ruby Project Management

Rekonstrukce a nástavba Wellnerovy vily v Olomouci

Investor soukromý

Autoři Jan Pospíšil, spoluautoři Tomáš Machovský, Pavel Pospíšil

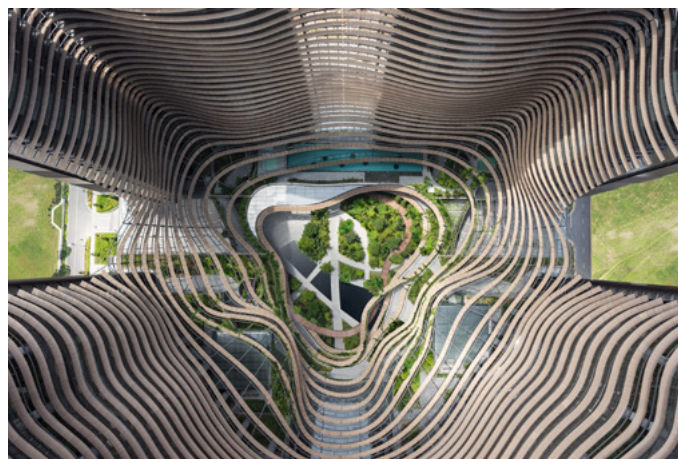
Projektant StudioPAB / Robert Binar; František Balcárek; Kamil Novotný; Jaroslav Šídlo; Pavel Klega; Petr Lysický; Vladimír Štěpánek; Antonín Tlach; Miroslav Karel; Multinet; atelier Flera; Jana Trundová; mimokolektiv

Dodavatel Eurogema CZ

EVROPSKOU CENU ZA ARCHITEKTURU 2022 ZÍSKAL CHRISTOPH INGENHOVEN

Letošním, v pořadí již sedmáctým laureátem Evropské ceny za architekturu se stal düsseldorfský architekt Christoph Ingenhoven, který si ocenění převzal 9. září 2022 na slavnostním galavečeru v Evropském centru na úpatí aténské Akropole.

Evropskou cenu za architekturu každoročně uděluje Evropské centrum pro architekturu, umění, design a urbanismus se sídlem v irském Dublinu a Muzeum architektury a designu spadající pod chicagské Athenaeum. Cílem ceny

Marina One, Marina Way a Straits View, Singapur, autoři: Ingenhoven Architects, Architects61, 2017. Foto Hans-Georg Esch

je ocenit architekty, kteří se hlásí k „zásadám evropského humanismu a stavebního umění“.

Christian Narkiewicz-Laine, prezident chicagského Athenaea, vyzdvihl architektovo dlouholeté působení v oblasti ekologie a trvalé udržitelnosti. Ingenhoven je podle něj „průkopníkem zelené architektury a filozofie šetrné k životnímu prostředí, která je udržitelná pro planetu, klienty i lidi, kteří v jeho budovách žijí, pracují a setkávají se.“ Nejedná se o ocenění za celoživotní dílo, ale spíše o uznání evropských architektů, kteří „určili kritičtější, intelektuálnější a umělečtější přístup k navrhování budov a měst“. V tomto ohledu se Ingenhoven připojuje k dřívějším laureátům, jako jsou Francine Houben a Dick van Gameren z Mecanoo, Henning Larsen, Santiago Calatrava či Manuelle Gautrand jako příklady projektantů, kteří pracují s hlubokou oddaností principům humanismu i umění architektonické tvorby.

VÝVOJ STAVEBNICTVÍ A TRHU BYDLENÍ

Dne 14. 9. 2022 se uskutečnily další summity pořádané Sdružením pro architekturu a rozvoj – Summit stavebního rozvoje a Summit architektury a urbanismu. Při této příležitosti vydalo sdružení také dva dokumenty – Pololetní analýzu stavebnictví a trhu bydlení a Osm doporučení pro nové vedení Prahy, které vznikly s podporou ekonomických analýz KPMG a Central Group.

Aktuální Barometr stavebnictví ukazuje, že stavby povolené v uplynulém pololetí mají potenciál přinést do české ekonomiky více než 823 miliard korun. Oproti předchozímu pololetí s potenciálním přínosem 916 miliard Kč se jedná zhruba o 10% pokles. „Tahounem“ stavebnictví se nově stává bytová výstavba. V minulém období přitom největší potenciální přínos pro ekonomiku představovaly inženýrské stavby. Podle údajů za uplynulé období by do české ekonomiky nejvíce mohly přinést bytové budovy (308 mld. Kč), následovány budovami nebytovými (269 mld. Kč) a inženýrskými stavbami (246 mld., z toho 129 mld. Kč dopravní stavby).

Jak podpořit stavební rozvoj a dostupnost bydlení**Prorozvojový stavební zákon co nejdříve**

Další zdržování a nejistota ohledně mnoha navrhovaných změn této zásadní legislativy celou velmi poškozují a stát přichází o stamiliony na daních. Odborná ani politická shoda se ohledně nového zákona pro příliš mnoho rozdílných zájmů nikdy nemůže dosáhnout. Stát se musí rozhodnout, zda chce novým zákonem podpořit stavební rozvoj (tedy co nejméně změň již schváleného zákona), nebo novou výstavbu dále zbrzdí (tedy řada nesystémových změn). Ve svém programovém prohlášení se vláda přihlásila k prorozvojovému stavebnímu zákonu. Řešení bytové krize by pomohlo, kdyby povolování větších bytových staveb (např. nad 100 bytů nebo nad 10 000 m² HPP) přešlo pod Specializovaný stavební úřad, kam má zatím přejít jen povolování větších dopravních a infrastrukturálních staveb.

Změna daní ve prospěch měst a obcí, kde se staví

Stát na nové výstavbě velmi profituje na daních, ale města a obce, kde se staví, od státu získávají jen velmi málo

Tomáš Portlík, Petr Hlaváček, Patrik Nacher – na summitu SAR. Foto archiv SAR

prostředků k zajištění potřebné veřejné infrastruktury. Nejvhodnějším řešením by bylo snížení DPH u bytů z 15 na 10 %, kdy by zbývajících 5 % získávaly přímo města a obce, kde se staví (tzv. PRINCIP 10+5). Ke snížení DPH u bytů se vláda zavázala ve svém programovém prohlášení. Úprava systému daní na Principu 10+5 by toto splňovala, zároveň by veřejné finance nepřišly ani o korunu. Pět procent z ceny nových staveb by města a obce mohly získávat formou místního poplatku nebo na základě plánovací smlouvy s investorem. Tím by mohly být také vyřešeny nesystémové a právně sporné požadavky na „dobrovolné“ příspěvky od investorů, které jen dále zvyšují ceny bytů.

Ambiciózní Metropolitní plán pro rostoucí Prahu

Prahu je nutné plánovat jako metropoli pro minimálně 2 miliony lidí. Do doby schválení Metropolitního plánu by měly být pružně zpracovávány změny stávajícího zastavěného územního plánu, kdy prioritou by měly být dopravní a bytové stavby a výstavba na brownfieldech. Nutnou podmínkou rozvoje a další prosperity Prahy je dostatek ploch pro novou výstavbu a veřejné investice do infrastruktury.

Finanční podpora státu pro revitalizace brownfieldů

Prioritou by měla být výstavba na nevyužívaných a zanedbaných brownfieldech. Stát by měl z ekologických důvodů a jako pomoc pro řešení bytové krize finančně podpořit revitalizaci brownfieldů zejména na bytové lokality. A to jak brownfieldů veřejných, tak i soukromých. Výstavba na brownfieldech je totiž pro investory výrazně dražší, než je výstavba na dříve nezastavěných pozemcích. Některé brownfieldy jsou z důvodu nutných demolí a dekontaminace od škodlivých látek v půdě dokonce pro investory ekonomicky neřešitelné, i kdyby byly zcela zdarma.

Směny nevyužívaných pozemků za byty od developerů

Pokud si chce veřejný sektor zajistit svůj vlastní fond nájemních bytů, může ho snadno a rychle vytvořit transparentní směnou nevyužívaných veřejných pozemků a brownfieldů za byty, které postaví soukromí investoři. Ve svém programovém prohlášení se vláda zavázala uvolnit vhodné pozemky v držení státu a převést je samosprávně za účelem výstavby bytů. To by města a obce měly intenzivně využívat, identifikovat vhodné pozemky, určit pravidla jejich zástavby a pak je v rámci transparentních výběrových řízení směňovat za byty, které zde nebo v jiných lokalitách budou stavět a financovat soukromí developeri.

Kráčeno redakcí.
Více informací www.arch-rozvoj.cz

STANDARDY SLUŽEB ARCHITEKTA V EVROPĚ

Chorvatská komora architektů pořádala ve dnech 13. a 14. října 2022 v Záhřebu mezinárodní konferenci na téma Standardy architektonických služeb a honoráře (Scope of Architectural Services and Fees).

Na konferenci zaznělo devět prezentací evropských zemí – Švýcarsko, Velká Británie, Rumunsko, Portugalsko, Chorvatsko, Rakousko, Německo, Slovinsko a Slovensko. Jako zástupce České komory architektů jsem neměl oficiální prezentaci, protože rozhodnutí o cestě bylo učiněno až po uzávěrce oficiálního programu. Zúčastnil jsem se všech vystoupení a diskusí i mimo oficiální prezentační formát, což poskytlo důležité kontakty pro budoucí spolupráci při tvorbě profesních standardů.

Konference byla streamována on-line (jednotlivé prezentace jsou zpřístupněny na webu ČKA – viz odkaz na konci článku). Druhý den byl připraven doprovodný program spojený s prohlídkou Záhřebu a návštěvou velmi úspěšné architektonické kanceláře 3LHD (Marko Dabrović).

Konference byla dobře připravena, pokud jde o volbu pozvaných účastníků a jejich prezentace. Jednotlivé země představily své strategie, postoje a cíle, s ohledem na zrušení HOAI Soudním dvorem Evropské komise. HOAI (Honorarordnung für Architekten und Ingenieure – Honorářové řády pro architekty a inženýry v Německu) závazně nařizovaly minimální a maximální honoráře za služby pro architekty a inženýry a Evropská komise to považovala za rozpor se směrnicí o službách (viz Bulletin ČKA 3/2018, s. 12–13). Zjednodušeně lze říci, že všechny země v nějaké formě dosud vycházely z principů HOAI, ať už se jedná o standardy či honoráře:

1. Švýcarsko – věří ve veřejnou diskusi a vzájemnou důvěru mezi společností, architektem a klientem. Definuje náplň pojmu „služba“ a chce ho naplnit postupnou analýzou činnosti architektů.
2. Portugalsko – prezentace upozornila na neuspokojivou současnou situaci v této oblasti, země má překvapivě krátkou historii standardů a honorářů.
3. Velká Británie – věcná přednáška o používaných typech smluv a standardech pro jednotlivé disciplíny v oblasti architektury a urbanismu. Výši honoráře by Angličané rádi podložili původním (nevymahatelným) dokumentem zpracovaným RIBA (Royal Institute of British Architects). V současné praxi si ale každý architekt dojednává samostatně honorář.
4. Rumunsko – Rumuni v průběhu minulých deseti let zpracovali náročnou analýzu časové náročnosti projektů a honorářů u stovek architektonických kanceláří. Výsledkem je dokument struktury standardů výkonů a jejich hodinové dotace, který v letošním roce schválila příslušná ministerstva.
5. Rakousko – Rakušané pokračují v systému obdobném jako HOAI, doplněném dalšími analýzami výkonů a potřeb v oblasti standardů a honorářů.
6. Chorvatsko – zástupci Chorvatska přiznali, že se nyní nacházejí ve vzduchoprázdnu, neboť řadu let používají princip HOAI. Od té doby, co jsou členským státem EU, je nutné systém změnit. Právě potřeba nasměrování dalších kroků byla hlavním důvodem svolání této konference. Vyjádřili obdiv ke zpracované

7. analýze a postupu Rumunska. Nemají prozatím schválen dokument Politika architektury. Německo – pokračuje při stanovování honorářů s HOAI. Tento dokument aktualizuje a doplňuje dalšími analýzami a vysvětleními a doufá, že kolem roku 2025 by mohlo dojít ke schválení nového HOAI.
8. Slovensko – zástupci Slovenska vyjádřili zájem o široké společenské a legální souvislosti standardů služeb architekta. Pro stanovení výše honoráře je zde bohužel nejčastěji využíván soukromý systém Unica. Za zásadní považují skutečnost, že architekti nesmí uzavírat smlouvy o dílo, ale pouze smlouvy na architektonické služby. Nemají prozatím schválen dokument Politika architektury.
9. Slovinsko – pro výpočet honoráře používají hodinovou sazbu násobenou počtem hodin (obdobně jako HOAI). Snaží se však o nastavení dalších možností vzorců pro výpočet honoráře, např. stanovení honoráře za m² stavby.

ČKA poskytla v rámci konference své Standardy služeb architekta v češtině i angličtině. Dále předala publikaci DESET, představující realizace, které vznikly na základě výsledku architektonických soutěží.

Ještě poznámka na konec. V zemích s dlouhou tradicí veřejné diskuse a vzájemné důvěry (Švýcarsko, Německo, Rakousko, Velká Británie) pravděpodobně nakonec dojdou k lépe vyargumentovanému systému honorářů, který bude v nějaké formě vycházet z aktualizovaného HOAI. V zemích bývalé východní Evropy bude považováno za úspěch stanovení počtu hodin a kompetitivní hodinové sazby. V těchto zemích je zásadní mít schválený dokument Politika architektury jako oficiální nástroj k podpoře kvality architektury a vystavěného prostředí. Slovensko a Portugalsko se zatím rozhodují, jakou strategii zvolit. Naše pozice je možná typicky ve středu pole. Nicméně myslím, že máme jednu obrovskou výhodu, kterou je vyřešený pozitivní vztah České komory architektů a České komory autorizovaných inženýrů a autorizovaných techniků činných ve výstavbě. Jediné Česko může argumentovat společným postojem obou komor jak ke standardu služeb, tak systému honorářů. Velmi silnou pozici obou komor výrazně podporuje existence zcela kompatibilních a aktuálních dokumentů Standardů výkonů a dokumentace vydaných ČKA i ČKAIT.

Jaroslav Šafer, člen PS Zahraniční aktivity

Text Jaroslava Šafera pro konferenci v Záhřebu (Scope of Architects Services 2017, Architecture and Building Policy 2015 – Social and Professional Awareness Shift) viz www.cka.cz/sluzby/clenum/standardy-vykonu-a-dokumentace

Více o konferenci: tinyurl.com/hrvatska-komora-arhitekata

Příspěvky vystupujících řečníků a následná diskuse: www.cka.cz/sluzby/clenum/standardy-vykonu-a-dokumentace/mezinarodni-konference-scope-of-architectural-services-and-fees-v-zahrebu

MĚSTSKÉ BYDLENÍ BUDOUCNOSTI – NORSKO A ČESKÁ REPUBLIKA

Ve dnech 10.–12. 11. 2022 proběhla exkurze do norského Osla, jíž se zúčastnil také zástupce ČKA. Obdobná, ale ve švýcarském Curychu, proběhla před rokem. Akci organizovala CCEA MOBA, která na norskou exkurzi navázala konferencí o dostupném bydlení v pražském CAMP dne 2. 12. 2022.

Složení účastníků exkurze do Norcka bylo pestré. Kromě architektů zahrnoval odborníky z oblasti dějin umění, sociologie a ekonomie, kteří pracují ve státní správě, na univerzitách i v soukromém sektoru. Právě tento interdisciplinární mix považují za velmi vhodný pro možnost reálného dopadu nabytých zkušeností.

Na úvod shrnutí norské zkušenosti je pozoruhodné konstatovat, že navzdory finanční síle a nepřerušované tradici fungování státu se Norsko potýká se stejnými problémy, jako máme my v České republice. Je tak možné obě situace porovnat a navzájem se poučit.

Hlavním průvodcem exkurze byl architekt Arild Eriksen, zakladatel kanceláře Fragment (www.fragmentoslo.no). Kromě několika přednášek, které doporučil, nás provedl i po různých historických i moderních částech Osla s bytovou výstavbou. Arild měl také první prezentaci u sebe ve studiu.

Arild Eriksen shrnul historii a aktuální situaci bydlení v Norsku

Okolo roku 1900 bydlelo v obecních bytech přibližně 19 % Norů. Většina nájemních bytů patřila soukromým majitelům. Stejně jako jinde v Evropě po průmyslové revoluci měly byty nízkou kvalitu. To vedlo k protestům a následně k rozhodnutí stavět obecní byty. Trend obecních bytů se uplatňoval do druhé světové války. Potom se systém překlopil do družstevního bydlení. Typická byla oborová družstva (snad i v návaznosti na odbory). V 80. letech nicméně došlo ke kopírování britského vývoje a konci podpory družstevní i obecní výstavby. Nová pravicová vláda zcela upřednostnila volný trh. Kromě konce podpory následovala i privatizace. Původní koncept nájmu pozemků družstvům na desítky let skončil a také pozemky se privatizovaly. Ustálila se společenská norma, že cílem je vlastnické bydlení, k němuž je případný nájem jen dočasným předstupněm. Vlastní bydlení se stalo požadovaným statusem. Přibližně 80–90 % Norů dnes skutečně bydlí ve vlastním. Větší procento na venkově, naopak nejmenší procento v Oslu. Zbytek společnosti je buď podporován v rámci sociálního bydlení, nebo uvízne mezi sociálním bydlením a nemožností si za současné inflace a růstu cen bytů vlastní bydlení pořídít. Je odkázán na volný nájemní trh. Sociální bydlení se řeší formou finančních příspěvků. Stále ještě existují obecní, a dokonce malý počet státních bytů, ale ty jsou v podstatě využívané jen pro sociální bydlení. S každým koncem nájemní smlouvy se znovu prověřuje finanční situace uživatelů, a pokud mají vyšší příjem, než definuje sociální bydlení, jsou ze sociálního bydlení včetně obecních bytů vyloučeni. V Norsku o problému všichni se všemi ochotně mluví (architekti, aktivisté, městští i státní úředníci), ale reálně se situace nikam neposouvá. Zpracovávají se pilotní projekty, Arild Eriksen jeden z nich zpracoval, samosprávy se jimi chlubí, ale vše zůstává na papíře. Arild Eriksen se současně věnuje i tématům neziskové bytové výstavby (Third Housing Sector), desetiminutového města, samozásobování apod. a témata propojuje. Podobně jako v Německu je vzorem Vídeň, tak Norové vzhlížejí k dánskému systému (Housing

ZAHRANIČNÍ AKTIVITY
ČKA A ČINNOSTI ACE

for everyone), který považují za dobře fungující. V Dánsku je asi půl milionu družstevních/obecních bytů a podporují sociální mix. V prezentaci také zazněla informace, že město Mnichov zastavilo prodej městských pozemků a město Hamburg pronajímá pozemky ke stavbě na základě soutěží s kritérii kvality, udržitelnosti a sociální přínosnosti.

Ida Tesaker představila čtvrť Toyen v Oslu

Toyen je čtvrť na norské poměry specifická vysokým podílem městských bytů. Nájemníci v nich mají většinou čtyřleté smlouvy, po jejichž vypršení následuje zmíněná kontrola příjmů. Kvůli tomu je ve čtvrti velká fluktuace. Jen 25 % žáků absolvuje v místě celou školní docházku. Problém je i mix v domech, kde jsou sociální byty. Uvedla, že tak v jednom domě žijí drogově závislí a rodiny s dětmi. Přitom drogově závislí nakonec drží svůj nízký příjem a v bytech tak setrvávají. Ida ve čtvrti realizuje pilotní projekt se zapojením místních a snahou o participaci a společné rozhodování.

Ukázala také pozemek v přístavu, který město Oslo chce proměnit na bytovou čtvrť. Bohužel ale vybírá kupce pouze podle nejvyšší ceny. Prý z obavy o porušování volného trhu. Obvyklý postup v Norsku je, že samospráva prodává pozemek developerovi a pak na volném trhu nakupuje byty, pokud má zájem je vlastnit. Nakupuje i pozemky pro veřejné stavby, jako jsou školy.

Haakon Haanes k selfbuild projektu v Trondheimu

V Trondheimu byla snaha brownfield mezi železniční tratí a přístavem, jehož součástí byly staré bytové domy, privatizovat a přestavět. To vyvolalo protesty místních obyvatel a ustoupení města od projektu. Naopak na území byla vyhlášena „urban ecological experimental area Svartlamoen“. Trio čerstvých absolventů architektury přišlo s nápadem postavit v místě několik domů svépomocí. Architekti na základě pohovorů vybrali vhodné zájemce. Založili družstvo, které si vzalo půjčku a bylo stavebníkem. Architekti navrhli základní dřevěnou konstrukci pěti řadových domků. Jeden o zastavěné ploše 35 m² a užitné ploše 60 m². Heslo akce bylo „housing is too important to be left to specialist“. Díky svépomoci, ale i snížení technických požadavků například u izolace, dosáhli nízké stavební ceny. Těchto pět domů a společný komunitní prostor vyšly přibližně na 300 tisíc eur. Použili velké množství recyklovaných materiálů, což je v Norsku možné díky jejich snadnému získání přes speciální webové stránky.

Anne Rita Anddal představila Asociaci nájemníků

Asociace má 4500 členů a asi 17 zaměstnanců. Tento rok mají výrazný nárůst členů a vnímají celkové vyostření situace na nájemním trhu. Hodně členů Asociace je chudých nebo imigrantů. Asociace má samostatnou sekci pro nájemníky obecních bytů. Finančně je podporována městem (2 mil. NOK/rok). Přibližně 75 % norských nájemníků žije buď u majitelů jednotlivých bytů, nebo u příbuzných. Právě s drobnými pronajímateli je v Norsku hlavní problém. Uzavírají krátkodobé smlouvy na tři roky a při ukončení smlouvy se občas stane, že hledají záminky k nevyplacení jistiny. Naopak velké firmy zabývající se pronájmem nemovitostí se chovají korektně. Výši nájemného nestanovuje žádný předpis ani regulace, ale jsou respektovány cenové mapy tržního nájemného. Roční nárůst cen se pohybuje okolo 2 %, ale letos se již vyšplhal na 7 %. Město Oslo vlastní přibližně 11 tisíc bytů s asi 40 tisíci nájemci. Polovina se nachází v celých městských domech a dru-

Pět experimentálních domů, Svartlamoen, Norsko, autoři: Noysom arkitekt, 2017. Foto archiv CCEA MOBA

Svartlamoen Housing, Trondheim, Norsko. Autoři: Brendeland & Kristoffersen, 2005. Foto archiv CCEA MOBA

há polovina je roztroušena po jednotlivých bytech. Oproti zbytku Norska je v Oslu větší procento nájemních bytů. Ale naopak podíl městských bytů na nájemních bytech je proporcčně v Oslu nižší než jinde. Jako neaktivnější v oblasti bydlení je vnímáno město Trondheim. Oslo loni založilo výzkumné centrum pro nájemnictví, které považuje za jeden z hlavních problémů skutečnost, že je organizačně odděleno správcovství městských bytů a výplacení podpory. Minulé volební období politická garnitura slíbila, že do roku 2023 získá dalších tisíc nových městských bytů, což se nepodařilo. Nakonec byl vyhlášen dotační titul na podporu pro střední třídu, která nemá dostatek úspor na koupi vlastního bytu. Asociace také pomáhá organizovat participaci nájemníků a jejich protesty. Ročně probíhá přibližně pět schůzek s norským ministrem pro místní rozvoj. Téma nájemnictví se pomalu dostává do politické agendy, nicméně pravicoví politici a developéři debatu brzdí tvrzením, že před volným trhem v 80. letech byl systém zkorumpovaný a nefunkční. Bydlet v nájmu není pro Nory prestiž. A i s touto předpojatostí se snaží asociace pracovat.

Anders Bohlin hovořil o sociálním bydlení

Anders je zaměstnancem městského oddělení sociálního bydlení v Oslu, které se zabývá dárkami na nájemné (podpora od státu + samospráva). V Oslu bydlí 69 % obyvatel ve vlastních bytech či domech (včetně SVJ a družstev), 27 %

Projekt ekologické vesnice Ormsundveien Økogrend, Oslo, Norsko, autoři: Eriksen Skajaa Architects, 2016. Perspektiva z archivu CCEA MOBA

v soukromých nájmech a 4 % v městských bytech. Oslo má 15 městských částí. Podpora se stanovuje v Norsku podle příjmu a podle tržního nájemného v místě, ale s horní hranicí – v Oslu do 50 % výše nájmu. Individuální pronajímatelé jsou osvobozeni od daně z pronájmu. Pokud někdo pronajímá nemovitost déle než jeden rok, tak mu při jejím případném prodeji vzniká povinnost platit daň.

OBOS – největší bytové družstvo v Norsku

Družstvo vzniklo přibližně před 100 lety. Dnes má 510 tisíc členů. Původně fungoval princip, že stát nebo samospráva poskytly pozemek k nájmu s právem stavby za symbolický roční poplatek a OBOS postavil dům s družstevním bydlením. V 90. letech byly pozemky i byty privatizovány. Družstvo dnes funguje jako developer a družstevníci do něj vstupují s vidinou, že v budoucnu získají byt do vlastnictví. Přitom platí, že pořadník na byty odpovídá délce členství. Členství v družstvu je nezřídka dárkem pro narozené děti. Dnes už družstvu samosprávy pozemky nepronajímají – prý z obavy z rizika privatizace. Družstvo je nakupuje na volném trhu. Nájemní smlouvy jsou u nového bytu na 30 let a pak se byt privatizuje dle pořadníku členů OBOS. V současnosti má OBOS asi 250 domů. Má i svoji banku a ta poskytuje hypotéky do výše pěti ročních platů pro odkup bytu do osobního vlastnictví. Maximální půjčka se pohybuje do výše 50 % ceny nemovitosti.

Družstvo OBOS nově zřídilo výzkumné centrum Living Lab. Do nového bytového domu dle návrhu antropologů přizvali průřezovou skupinu obyvatel s tím, že na nich budou testovány bytové inovace (sharing prostor a zařízení, propojování bytů, inovativní výrobky atd.). Zkušenosti chtějí využít při dalších projektech.

Petr Lešek

Více informací na cceamoba.cz/projekty/mestske-bydleni-budoucnosti

POSTŘEHY Z VALNÉ HROMADY ACE

V Bruselu se 25. listopadu po necelých dvou letech online schůzek sešla fyzicky Valná hromada Evropské rady architektů (ACE), a to téměř v úplném složení. Za ČKA se zúčastnili Pavel Martinek, Jan Kasl a Petr Lešek. Jak Kasl evropským kolegům architektům představil jak Českou cenu za architekturu, tak výsledky soutěžní přehlídky realizací z architektonických soutěží DESET. Petr Lešek odprezentoval Pražskou Chartu k tématu poválečné obnovy Ukrajiny, která je jedním z výstupů nedávné pražské konference evropských politik architektury ECAP.

Je nutné pochválit, že průběh je ve formální části velmi rychlý a konstruktivní a většinu času je tak možné věnovat debatám k aktuálním tématům, která evropské architekti řeší.

Po odsouhlasení programu a shrnutí plnění úkolů z předchozího setkání proběhlo udělení dvou ocenění ACE za zásluhy. Následoval velmi kultivovaný a informativní report prezidentky ACE Ruth Schagemann a informace sekretáře Iana Pritcharda. Po nich podal zprávu o rozpočtu pokladník Borys Czarakcziew. Vzhledem k aktuální celosvětové finanční situaci jí byla věnována náležitá pozornost. Tématem bylo zejména povinné navyšování mezd dané belgickou legislativou, výhodnost či nevýhodnost účasti na grantových programech a negativní predikce rozpočtu, kterou pro příští rok řeší návrat holandských zástupců a dlouhodobé úspory ACE. Zásadní tedy je, jak se bude vyvíjet celková společenská finanční situace.

Hlasování o přijetí Holandska a Černé hory a také Severní Makedonie jako pozorovatele

Pak se již přešlo k tematické části. Nejprve byla prezentována zpráva z pravidelného celoevropského výzkumu k profesi, která bohužel stále zápasí s nízkou návratností odpovědí. Po ní prezentoval João Bento aktuální přehled evropských politik architektury, který bude na začátku příštího roku publikován. Kolegové z Lucemburska prezentovali rozsáhlý materiál k výkonům a vyzvali k tlaku na

Visioner i Norr (Vize severu), projekt jedenácti švédských týmů, se zaměřuje na změnu v plánování měst (Kiruna, Gällivare, Boden, Luleå, Skellefteå, Umeå) a využívání zdrojů. Nové čtvrti by měly být stavěny ze 100 % recyklovatelných materiálů.

úpravu evropské direktivy k zadávání veřejných zakázek s odvoláním na příkladnou holandskou praxi s upřednostněním kvalitativního výběru. Z Dánska přišlo pozvání na kongres UIA do Kodaně.

Samostatná prezentace byla věnována projektu Visioner i Norr, který v rámci NEB řeší severské státy. Vede je švédský Council for Sustainable Cities.

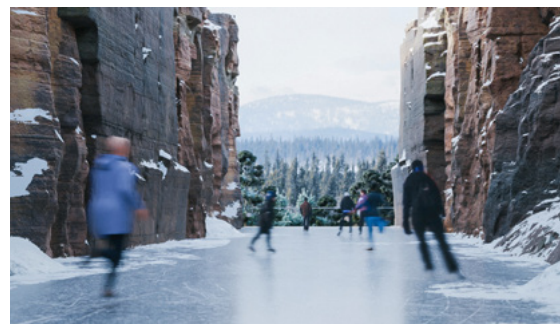
Francie informovala o parametrech udržitelnosti ve veřejných zakázkách, které máme už rok v našem zákoně, ale i o zákonu na dostupné bydlení. Švýcaři informovali o Davoské deklaraci, Slovinci o zmatcích s novým stavebním zákonem, který původně požadoval u určitých typů a velikostí architektonickou soutěž, ale byl dvakrát upraven dle tlaku politiků a architektů mezi nimi k horšímu. Maďarští zástupci zmínili jejich nový stavební zákon s povinnými architektonickými soutěžemi nad 1000 m² a šest bytů, povinným autorským dozorem, spodní hranicí honoráře na úrovni 70 % honoráře dle doporučení komory, zákazu Design and Built, ale také vysoké odpovědnosti architektů za dodržení rozpočtu, jehož překročení o více než 25 % má vyšetřovat komora. Zároveň stát pro všechny soutěže zřídil jednu centrální porotu.

Proběhly debaty a prezentace pracovních skupin ACE

První, k udržitelnosti, byla vedena Carlem Bäckstrandem. Zajímavostí byl plánovaný zákon o CO₂ ve stavbách ve Spojeném království a důraz architektů v Dánsku na práci s daty o stavbách včetně informace o CO₂ zabudovaném v konstrukcích, na což si samy architektonické kanceláře v Dánsku připravují výpočtové tabulky skladeb konstrukcí. Španělská zástupkyně prezentovala intenzivní

Hotel Wood, Skellefteå, Švédsko, jedna z nejvyšších dřevostaveb světa (80 m), 2021. Autoři: White Arkitekter. Foto Patrick Degerman

Návrh kluziště uprostřed jednoho z příkopů pevnosti Boden Fortress nedaleko švédského města Boden. Autoři: Hallemar Hejdelind

práci komory v otázce udržitelnosti, bohužel se španělskou prezentací. Opět byla zdůrazněna zásadnost aktuálně probíhající novelizace EPBD a členské organizace byly vyzvány k lobování u svých politiků.

Byla předložena krátká zpráva k přístupu k profesi s informací o nových dohodách s Mexikem, USA a Kanadou.

Téma výkonu profese zdůraznilo konferenci o AI v architektuře z předchozího dne a upozornilo na dopis severských států Autodesku týkající se vlastnictví dat v cloudech (viz s. 42).

Závěrečnou oblastí byl výzkum, vývoj a inovace. Hlavním tématem je zde podle mne, nakolik je přínosné poměrně velké zapojení ACE v grantových projektech. Jejich výstupy je možné vidět na webu ACE. Zde proběhlo i shrnutí přístupu ACE k Ukrajině, prezentace Pražské Charty (viz s. 9) a samotné vystoupení ukrajinských kolegyň, které požádaly o podporu dopisem z ACE i členských organizací vzhledem k marginalizaci profese architekta na Ukrajině a velkému vlivu developerských skupin.

Zaznamenal Petr Lešek

KREATIVNÍ EVROPA – PROJEKTY EVROPSKÉ SPOLUPRÁCE 2023

Evropská výkonná agentura pro vzdělávání a kulturu (EACEA) vydala v rámci programu Kreativní Evropa – Kultura tři výzvy na podporu projektů evropské spolupráce (číslo výzvy: CREA-CULT-2023-COOP). Tyto výzvy se vyhlašují jednou ročně. Zájemci mohou své projekty přihlašovat do 23. února 2023.

Jednotlivé výzvy jsou zaměřeny na malé, střední a velké projekty spolupráce. Výzvy podpoří projekty, do nichž se zapojí široká škála subjektů působících v různých kulturních a kreativních odvětvích a které budou realizovat široké spektrum činností a iniciativ. Výzvy jsou zakotveny v průřezových tématech (inkluzí, snížení dopadu na životní prostředí, rovnost pohlaví). Projekty evropské spolupráce mají rovněž přispět k realizaci vznikajících iniciativ Evropské unie, jako je například Nový evropský Bauhaus. Projekty evropské spolupráce podpoří kooperaci mezi organizacemi působícími v oblasti kultury, zvýší evropský rozměr tvorby a šíření evropského uměleckého obsahu a podpoří rozvoj, experimentování, šíření nebo uplatňování nových a inovativních postupů.

Projekty evropské spolupráce jsou otevřeny všem kulturním a kreativním odvětvím. Avšak vzhledem k tomu, že tato akce je zaměřena na plnění cílů části programu Kultura, nejsou v jejím rámci financovány projekty, do nichž jsou zapojeny výhradně organizace z audiovizuálního odvětví, a projekty s výhradně audiovizuálním obsahem.

V roce 2023 bude část Kultura v rámci programu Kreativní Evropa nadále zakotvena v oblasti rozvoje politik a politické spolupráce EU v oblasti kultury, zejména v souladu s cíli Nové evropské agendy pro kulturu z roku 2018 a Pracovního plánu pro kulturu na období po roce 2022.

www.kreativnieuropa.cz

OTEVŘENÝ DOPIS PRO AUTODESK

ACE plně podporuje otevřený dopis Nordic Open zaslaný společnosti Autodesk, který sestavily dánská, norská, finská a islandská architektonická asociace, která zastupuje 14 000 architektů. V dopise ze září 2022 asociace kritizují praxi softwarových firem, nástroj BIM i ceny.

Rada architektů Evropy plně podporuje dopis Nordic Open adresovaný Autodesku: „Témata digitalizace jsou hlavními zájmy, které sdílí celé odvětví, velké společnosti i malé a střední podniky. I ty největší společnosti jsou příliš malé na to, aby dokázaly výrazně vzdorovat dodavatelům softwaru a jejich podmínkám. Proto věříme, že takové kroky zákazníků jsou nezbytné a důležité. Vyzýváme naše členské organizace, aby dopis podepsaly,“ zdůrazňuje ACE.

V roce 2020 již několik předních britských a mezinárodních společností napsalo otevřený dopis generálnímu řediteli Autodesku a projevilo obavy ohledně stavu softwarového trhu v odvětví architektury, inženýrství a stavebnictví. Upozornili na meziroční nárůst nákladů, nedostatečnou ochranu duševního vlastnictví a nedodržování předpisů, stejně jako agresivní politiku vůči zákazníkům.

V únoru 2020 vydala Evropská federace stavebního průmyslu (FIEC) stanovisko k nedostatečné konkurenci v softwarovém průmyslu, kdy zákazníci čelí rostoucím nákladům a omezeným možnostem licencí od malého počtu konkurenčních vývojářů.

V červnu 2021 Rada architektů Evropy (ACE) a Evropská federace asociací inženýrských konzultací (EFCA) zveřejnily poziční dokument, který plně podporuje iniciativu a návrhy FIEC (více viz Bulletin ČKA 3/2021, s. 24).

Po dvou letech úsilí je i nadále vývoj softwaru velmi pomalý a obchodní modely vnucené zákazníkům se nezměnily.

Severské asociace architektů AiN (Asociace architektů v Norsku), ATL (Asociace finských architektonických kanceláří), Dánská asociace architektonických kanceláří) a SAMARK (Asociace architektonických kanceláří na Islandu) proto vyjádřily v září 2022 obavy jménem všech architektonických kanceláří v severských zemích. Asociace zastupují více než 14 000 architektů, s obratem několika miliard dolarů. Většina architektů v těchto zemích používá právě produkty Autodesk.

Dopis lze podpořit na www.the-nordic-letter.com

Sídlo Autodesk, San Rafael, Kalifornie, USA. Foto archiv Torpedo

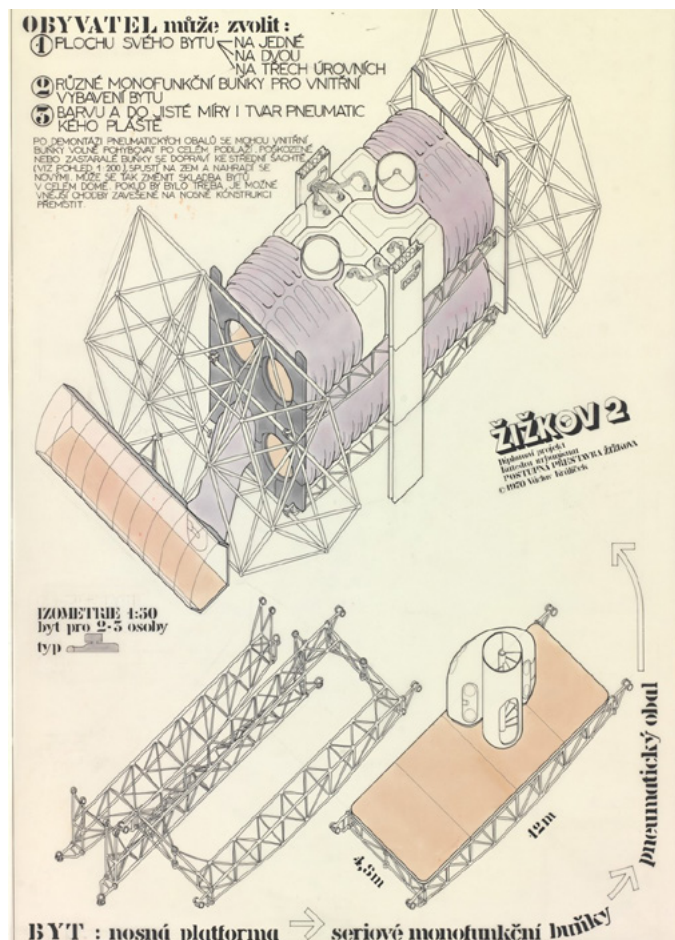
Jedovnice, kostel sv. Petra a Pavla, interiér, Mikuláš Medek, oltářní obraz, Jan Koblasa, rám oltářního obrazu, 1963. Foto archiv Muzea moderního umění Olomouc

SERVIS

Rekonstrukce dominikánského kláštera u sv. Jiljí, autor: Josef Pleskot. Foto Tomáš Souček

Václav Králíček, návrh přestavby Žižkova – obytná buňka (diplomní projekt), 1970, archiv Muzea moderního umění Olomouc

AKCE

POSVÁTNÉ UMĚNÍ V NESVATÉ DOBĚ | ČESKÉ SAKRÁLNÍ UMĚNÍ 1948–1989

Výstava

27. 10. 2022–9. 4. 2023

Muzeum moderního umění, Trojlodí, Denisova 47, Olomouc

Výstava přináší umělecko-historický pohled na širokou škálu realizací sakrální architektury, obrazové a sochařské tvorby nebo užitého umění ve specifických interiérech. Jde o tvorbu vzniklou v jednačtyřicetiletém období komunistické totality, v klimatu a čase cílené ateizace společnosti a mnohdy krutých restrikcí. Přesto se někdy podařilo realizovat v kostelích kvalitní a moderní výtvarná díla, často v rámci nezbytných restaurátorských prací. Z uskutečněných sakrálních novostaveb jsou ve výstavě připomenuty i kaple Božského Srdce Páně v Olomouci od Jaroslava Čermáka, kostel sv. Mikuláše v Tiché od Lubomíra Šlapety, kostel sv. Václava v Mostě, jehož autorem je Michal Sborwitz, a evangelický kostel U Jákobova žebříku v Praze-Kobylisích, který navrhl švýcarský architekt Ernst Gisel. Připomenuty jsou v dokumentech i nerealizované návrhy architektů Jana Sokola, Jaroslava Čermáka a Tomáše Černouška.

JOSEF PLESKOT – MĚSTA

Výstava

5. 11. 2022–12. 2. 2023

Museum Kampa, U Sovových mlýnů 503/2, Praha 1 – Malá Strana

Výstava se zaměřuje na tři specifická městská sídla, v nichž má architekt Josef Pleskot nejvíce realizací – na Prahu, Ostravu-Vítkovice a Litomyšl. Přehlídka nepředstaví jen jednotlivé stavby a projekty, ale vzala si za úkol zprostředkovat Pleskotův přístup k architektuře, prezentovat práci jeho ateliéru v širších, obecnějších souvislostech a přispět k odpovědi na otázku po společenské roli architektury.

www.museumkampa.cz

ARCHITEKTURA V PROCESU

Výstava

24. 11. 2022–12. 3. 2023

Muzeum moderního umění Olomouc, Denisova 47, Olomouc

Výstava je sondou do práce a komplexního uvažování architekta. Zkoumá, co všechno stojí za finální podobou stavby, jaké kroky k ní vedou a jak architekti ztvárňují svoje trojrozměrné myšlenky. Muzeum umění Olomouc v tematickém výběru představuje to nejlepší ze sbírky architektury, jež se od konce 70. let minulého století rozrostla do dnešních dnů na úctyhodných dvaadvacet tisíc položek. Návštěvníci se setkají s díly slavných jmen: Jana Kotěry, Lubomíra a Čestmíra Šlapetových, Aleny Šrámkové, manželů Machoninových, Václava Aulického, Václava Králíčka ale i s pracemi mladších tvůrců, například z architektonického studia Malý Chmel. Součástí expozice je také čerstvá diplomová práce z pražské Uměleckoprůmyslové školy.

www.muoz.cz

Bez názvu, ze série „Fictions“, 2008–2013, autor: Filip Dujardin.
Foto archiv Domu umění v Českých Budějovicích

Kolektiv Tracing Spaces uvede výstavu v brněnském OC Dornych, dříve Prior. Foto Ondřej Šimeček

Z výstavy studentů ateliéru Buček-Horatschke. Foto archiv TUL

Architektura jako práce, výstava v Galerii architektury Brno

Jitka a Květa přenášejí obraz do ateliéru v patře. Zdroj dumvalovek.cz

Ložnice v bytě Deyana Sudjice v Londýně, autor: Jan Kaplický, 1983.
Foto archiv projektu

FILIP DUJARDIN – BUILT / BUILD

Výstava

24. 11.–31. 12. 2022

Dům umění, Galerie současného umění a architektury, náměstí Přemysla Otakara II. 38, České Budějovice

Belgický umělec Filip Dujardin je původem umělecký fotograf, specializující se na fotografování architektury. Od roku 2007 se začal věnovat volné sérii jakéhosi fiktivního světa. Prostřednictvím digitální koláže, jejímž základem jsou fotografie existujících budov v jeho rodném Gentu a okolí, vytváří až surreálné obrazy staveb, přesvědčivě zasazených do krajiny, ale přitom těžko realizovatelných. Autor ve své tvorbě zkoumá architekturu jako formu sochařství v čase a prostoru. Pozoruhodným způsobem se mu daří pracovat s typologiemi a archetypy pro architekturu typickými a minimálním posunem tak mění obyčejné v mimořádné.

dumumenicb.cz

TRACING SPACES: STOP & GO. NODES OF TRANSFORMATION AND TRANSITION

Výstava

25. 11. 2022–22. 1. 2023

Skladový prostor obchodního domu Prior (TESCO, dnes OC Dornych), 3. patro, Dornych 404/4, Brno-střed

Prostor pro angažovanou architekturu, projekt Fakulty architektury VUT v Brně, připravil výstavu rakouského kolektivu Tracing Spaces „Zastavit a jet. Uzly transformace a přechodu“. Výstava započne sérii akcí a happeningů, které ožijí významnou budovu brněnského brutalismu před plánovanou demolici v roce 2023.

Výzkumný projekt Stop and Go, který vedli kurátoři a umělci Michael Zinganel a Michael Hieslmair, zkoumal postsocialistické změny v uzlech nadnárodní mobility a migrace podél panevropských dopravních koridorů v trojúhelníku tvořeném Vídní, Tallinnem a bulharsko-tureckou hranicí.

BUČEK–HORATSCHKE: 33–800–169 – RETROSPEKTIVNÍ VÝSTAVA

Výstava

25. 11. 2022–19. 1. 2023

Oblastní galerie Lázně, Masarykova 723/14, Liberec

Retrospektivní výstava v Oblastní galerii Liberec mapuje historii a současnost nejlepších studentských projektů ateliéru Buček – Horatschke, které vznikly během 33 semestrů v letech 2004–2021 na Fakultě umění a architektury v Liberci.

www.tul.cz

DRAŽÍ ARCHITEKTI... – ARCHITEKTURA JAKO PRÁCE

Výstava

7. 12. 2022–21. 1. 2023

Galerie Architektury Brno, Starobrněnská 341/18, Brno

Projekt Fakulty architektury VUT, který promlouvá k architektům*kám, má znovu co říct. Již potřetí kurátorka Karolína Plášková svolává k zamyšlení nad pozicí architektů*ek ve společnosti a jejich pracovními podmínkami. Expozice a doprovodný program vykreslí a zmapuje situaci na trhu práce, pozici České komory architektů i škol architektury. Přijďte s námi zjistit, zda je architektura posláním, nebo „jen“ zaměstnáním.

JAN KAPLICKÝ / INTERIÉROVÝ DIALOG

Výstava

20. 11. 2022–20. 2. 2023

Winternitzova vila, Na Cihlářce 2092/10, Praha 5-Smíchov

Kolektiv Winternitzovy vily uspořádal další ze svých výstav, jejichž kurátorem je Adam Štěch, novinář a kurátor, který se dlouhodobě zabývá designem, architekturou a výtvarným uměním jakožto teoretik.

Tentokrát se jedná o unikátní výstavu věnovanou rekonstrukci jednoho, dnes již – žel – neexistujícího bytu, kterou navrhl Jan Kaplický, na žádost ředitele Design Muzea v Londýně Deyana Sudjice, britského spisovatele a kritika, zaměřeného na oblast designu a architektury.

DŮM SESTER VÁLOVÝCH – JITKA A KVĚTA

Výstava

Záštita ČKA

10. 12. 2022–31. 1. 2023

Areál Šroubáren 860, Libčice nad Vltavou

Výstava na základě dobových fotografií, soukromé korespondence a dalších písemností a artefaktů přibližuje místo, v němž vzniklo komplexní celoživotní dílo enigmatických maliček, a ilustruje tak jeden z nejdůležitějších malířských a životních příběhů české kultury 20. století. Dvojčata Jitka a Květa Válové, od jejichž narození uplynulo 13. prosince sto let, představovaly zcela svěbytný fenomén českého výtvarného umění.

CELOŽIVOTNÍ PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

AKCE CPV

Elektronický stavební deník – teorie a praxe

17. 1. 2023

On-line webinář

Jak navrhovat nové budovy po roce 2022 – teorie a praxe nZEB

19. 1. 2023

On-line webinář

Elektronický stavební deník – teorie a praxe

6. 2. 2023

On-line webinář

ŠKOLENÍ POROTCŮ ARCHITEKTONICKÝCH SOUTĚŽÍ

Zájemce o práci v porotách architektonických soutěží seznámíme se základními právními dokumenty – soutěžním řádem a zákonem o zadávání veřejných zakázek. Účastníci se seznámí také s požadavky na porotce a jejich postavením v průběhu soutěže. Hlavní část školení se věnuje základním aspektům soutěží, jejich průběhu a dobrým i varovným příkladům z praxe.

24. 1. 2023, 13–15 h

on-line webinář

Přihlášky: tereza.zemanova@cka.cz

Účast na školení je možná pouze na základě potvrzené přihlášky a uhrazení poplatku ve výši 1 000 Kč na účet č.: 279316984/0300, variabilní symbol 230124. Do poznámky, prosím, uveďte jméno a příjmení.

Akce je zařazena do systému celoživotního profesního vzdělávání a účast autorizovaných osob je ohodnocena 5 body.

CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

V souladu se zákonem o výkonu povolání autorizovaných architektů a autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě patří do působnosti ČKA mimo jiné také podpora odborného vzdělávání a napomáhání šíření odborných informací.

Aktivní zapojení do programu celoživotního vzdělávání (CŽV) nabývá v současné době stále více charakteru nutnosti, nicméně je založeno na dobrovolnosti a individuální volbě forem vzdělávacích aktivit.

Dvouletý cyklus CŽV předpokládá splnění minimálního počtu 72 bodů, a to 40 bodů v předepsaných oblastech a 32 bodů může být zajištěno aktivitami v jiných oblastech CŽV.

Jak se zapojit do CŽV?

1. Účastněte se vzdělávacích akcí a absolvujte činnosti a aktivity, viz Seznam činností a aktivit.
Vzdělávací akce jsou pořádány ČKA nebo jinými subjekty (mohou být zpoplatněny). Všechny vzdělávací akce jsou hodnoceny body, které uděluje Certifikační rada.
2. Nasbírejte 72 bodů.
3. Zašlete vyplněný Formulář pro záznam absolvovaných aktivit včetně čestného prohlášení na e-mail:
katerina.slana@cka.cz, tel.: +420 542 211 809, mobil: + 420 778 755 235.
4. Obdržíte osvědčení o absolvování CŽV a 50% slevu na spoluúčasti při profesním pojištění.

www.cka.cz/sluzby/clenum/celozivotni-vzdelavani

Vaše
osobnost
začíná
na zápěstí.

Meister Chronoscope
27/4222.03

Od 30. let 20. století nesou nejlepší hodinky společnosti označení Meister. I nadále se vyznačují dovedným spojením fascinace hodinářskou výrobou a estetického designu. Hodinky Junghans Meister Chronoscope: Samonatahovací strojček, funkce stopky, vodotěsnost do 5 barů.
www.junghans.de

JUNGHANS
GERMANY. SINCE 1861

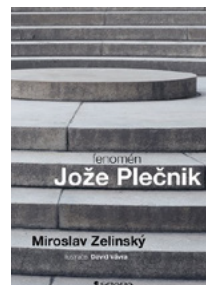
ČTYŘI KNIHY O ARCHITEKTUŘE

**Andrea Palladio
Malvern 2022**

Formát: 448 stran
Orientační cena: 568 Kč

Andrea Palladio (1508–1580) byl nejvýznamnějším architektem pozdní renesance, ale lze jej považovat i za nejlivnějšího architekta celého novověku. Jeho nespočetné paláce, kostely a vily zdobí mnohá místa Veneta, regionu severní Itálie, ale stavby ovlivněné jeho stylem pronikly do celé Evropy i za oceán nejen za jeho života, ale také po všechna staletí následující. Vysvětluje to jejich krása, harmonie a umístění v krajině, ale i to, že se stejně jako jeho renesanční kolegové sochaři nechal inspirovat antikou, prapůvodním zdrojem veškeré evropské kultury. Nehynoucí slávu si Palladio ovšem zasloužil nejen svým architektonickým dílem, ale též teoretickým pojednáním, které o svém způsobu stavění napsal a které vychází od roku 1570, kdy bylo poprvé vytištěno v Benátkách, po celém světě znovu a znovu. Do češtiny byla jeho kniha přeložena už před více než šedesáti lety v době, kdy bylo od nás velmi obtížné cestovat do Itálie, a kdo se tam přesto dostal, zajímal se většinou o jiné památky. Toto vydání je doplněno obrazovou přílohou a mapkami Benátska a Vicenzy s vyznačením polohy Palladiových staveb.

NOVÉ KNIHY

FENOMÉN JOŽE PLEČNIK

**Miroslav Zelinský
Grada 2022**

Formát: 128 stran, 158 × 220 mm
Orientační cena: 399 Kč

Ambicí třetí knihy z edice Fenomén (již vyšlo: Fenomén Jan Kotěra a Fenomén Bauhaus) je představovat populárním způsobem významné architektky s českými kořeny nebo realizacemi na českém území. Slovinec Jože Plečnik zanechal svou stopu ve Vídni a především v Lublani, kde dostal příležitost realizovat řadu architektonických děl ve městě, které bylo na konci 19. století silně poničeno rozsáhlým zemětřesením. Zároveň je ovšem jeho vliv velmi viditelný i v Čechách, přesněji přímo v Praze. Setkání s prvním československým prezidentem Tomášem G. Masarykem, „zosnovaný“ Plečnikovým přítelem, architektem Janem Kotěrou, přineslo zásadní změny v koncepci přestavby Pražského hradu, který se tak znovu stal důstojným sídlem nové hlavy nového státu. Plečnik jako člověk silně věřící celoživotně pracoval na sakrálních stavbách ve Vídni i v Lublani, v Praze je pak jeho nepominutelnou stopou kostel Nejsvětějšího srdce Páně na Královských Vinohradech. Kniha je doprovázena aktuálními i dobovými fotografiemi a především – jako v celé dosavadní ediční řadě – kresbami architekta a propagátora architektury Davida Vávry.

MODERNÍ ARCHITEKTURA / KRITICKÉ DĚJINY

**Kenneth Frampton
Academia 2022**

Formát: 720 stran, 210 × 152 mm
Orientační cena: 795 Kč

Kniha představuje jedinečný ucelený výklad o vývoji architektury od druhé poloviny 18. století do současnosti. Encyklopedické znalosti a mnohaletá zkušenost kritika Framptonovi umožňují s nadhledem hodnotit historii moderní architektury a sledovat souvislosti s politickými a hospodářskými dějinami i s vývojem společnosti. Přes svůj syntetický charakter kniha přináší nespočetné množství informací a postřehů o architektonických dílech ve všech částech světa, přitom se ovšem autorovi daří zachovat jasnou a přehlednou strukturu textu. Kniha vyšla poprvé v roce 1980. Od té doby Frampton postupně přidává oddíly věnované nejnovějšímu vývoji a doplňuje i některé dřívější kapitoly, takže v roce 2020 vyšlo již páté, rozšířené vydání tohoto unikátního kompendia. První české vydání (2004) bylo překladem třetího vydání knihy z roku 1992. Toto druhé české vydání zpřístupňuje čtenářům výše zmíněné nejnovější, páté anglické vydání stěžejního díla světově známého autora. Překlad Pavel Halík a Petr Kratochvíl.

STEMPEL–TESAŘ–BAŽANT. RODINNÉ DOMY / FAMILY HOUSES

**Petr Pištěk, Jana Tichá
KANT 2022**

Formát: 72 stran, 240 × 280 mm
Orientační cena: 590 Kč

Úchvatné rodinné domy architektů Jána Stempela a Jana Jakuba Tesaře můžete nyní poznat zcela jinak. Jejich autoři vás vezmou na nevšední průzkum svých dosud nerealizovaných staveb. Prohlédnout si je můžete díky vizualizacím, které zpracoval tvůrce digitálních obrazů Stanislav Bažant. Barevné ilustrace doplňují půdorysy a řezy návrhů. Kniha tak otevírá otázku, nad níž se zamýšlí i autorka textu Jana Tichá, co je vlastně už architektonickým dílem a čím se dokonalé vizualizace odlišují od reálných fotografií. Publikace originálním způsobem navazuje na dvě již vydané knihy, v kterých snímky rodinných domů Stempela a Tesaře pořídili přední čeští fotografové Lukáš Jasanský a Filip Šlapal.

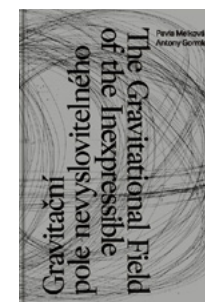

PŘIVEDLI SVĚT DOMŮ: BINKOVI A JOSEF GOČÁR

**Simona Binková (ed.), Marie Fiřtová (ed.), Jitka Škopová (ed.)
UMPRUM 2022**

Formát: 424 stran, 220 × 290 mm
Orientační cena: 799 Kč

Příběh přátelství koželužského továrníka Josefa Binka s architektem Josefem Gočárem se začal odvíjet na samém počátku 20. století v malém městečku Krucemburk na Vysočině. Právě zde vedli Binkovi po staletí prosperující koželužnu, která pro ně byla nejen zdrojem obživy, ale i jakousi hnací silou k rozvoji zájmů a vášní, mezi něž patřilo především umění. V mnohoznačném názvu Přivedli svět domů se symbolicky promítají nesmírná kultivovanost, vzdělanost a světažnost Binkových i jejich předků Skřivanových. Vlastnosti, které se v rodině předávaly stejně jako továrna z generace na generaci. V takovém prostředí byl vychováván i milovník umění, sběratel, novodobý mecenáš a amatérský fotograf Josef Binko, který už ve svých sedmadvaceti letech rozpoznal neobvyklý talent svého přítele z Mánesa, mladého architekta Josefa Gočára, a pověřil ho stavbou rodinného domu.

GRAVITAČNÍ POLE NEVYSLOVITELNÉHO / THE GRAVITATIONAL FIELD OF THE INEXPRESSIBLE

**Antony Gormley, Pavla Melková
KANT 2022**

Formát: 136 stran, 165 × 240 mm
Orientační cena: 690 Kč

V publikaci dochází k setkání dialogu jazyka poezie a výtvarného umění. Kniha je záznamem dialogu významného anglického sochaře Antonyho Gormleyho a české autorky poezie Pavly Melkové, v němž se postupně vyjevovává příbuznost cíle hledaného a obou jazyků na cestě k němu. Linie slov básně i čáry kresby jsou stopy přiblížování k tvaru podstaty – světa, našeho života, vztahů, situací. Jsou stopami jeho obkružování, tahy imaginace. Tahy slov poezie a tahy linií kreseb v této knize obkružují tentýž střed a odvíjí se od stejného horizontu. Křížení stop zpřesňuje obrys. V ponoření do tahů skrze vědomí se objevuje jeden společný jazyk. A v tom je smysl jejich setkání. Kniha je důležitým příspěvkem v přiblížení Antonyho Gormleyho českému čtenáři, o kterém v českém jazyce doposud nevyšla žádná publikace. Kniha zároveň interpretuje kresby Antonyho Gormleyho, které podobným způsobem nebyly zatím knižně uchopeny.

Chata na vinici ve Viničných Šumicích, Jiří Mojžíš, 1970. Foto archiv COSA

3x80': TŘI DOKUMENTY O ARCHITEKTUŘE 80. LET

V roce 2021 natočilo družstvo Cosa (Markéta Mráčková a Barbora Šimonová) tři nové dokumenty o architektuře 80. a 90. let. V dokumentech promlouvají architekti Daniela Fenclová, Petr Kovář, Jiří Mojžíš a Jiří Suchomel, rozhovory s nimi vedou Veronika Vicherková, Klára Benešová a Rostislav Švácha.

Stavby Jiřího Suchomela 1975–1990 (27 minut)

Jiří Suchomel je od šedesátých let výraznou postavou tuzecké architektonické scény, jeho tvorba je spojena se severními Čechami, kde působil od příchodu do SIALU v roce 1969. V 70. letech navrhnul kulturní dům v České Lípě, který však byl realizován až v letech 1984–1990 a pro veřejnost byl otevřen až v momentě, kdy se měnily požadavky na provoz i majetkoprávní situace. Dokument je doplněn o medailony dalších Suchomelových staveb – Českou státní pojišťovnu v Liberci, tenisový klub v Ruprechticích a Českou pojišťovnu v Teplicích.

Realizace Petra Kováře a Daniely Fenclové (30 minut)

Petr Kovář spolu s Danielou Fenclovou vstoupili na architektonickou scénu z kraje osmdesátých let, a to počínem ne zcela typickým – vydali knihu pro děti Domeček, domek, dům. Později realizovali interiéry hotelu Naháč spolu s Kurtem Gebauerem a Ivanem Kafkou. Daniela Fenclová s Petrem Kovářem realizovali také projekt přestavby kostela Církve československé husitské v Benešově s unikátní Trombeho stěnou.

Stavby Jiřího Mojžíše ze 70. a 90. let (24 minut)

Jiří Mojžíš zahájil svou tvorbu letní chatou ve Viničných Šumicích v roce 1970. V 80. letech už byl etablovaným autorem rodinných domů, do roku 1990 jich bylo podle jeho návrhu postaveno přibližně patnáct. Autor vychází vstříc požadavkům klientů, jeho záběr se prostírá od středních rekonstrukcí po tvarově nevšední novostavby.

Věnovat se architektuře doby normalizace je rozhodnutím strategickým – sorela padesátých let byla akceptována, „zlatá šedesátá“ téměř adorována, z let sedmdesátých jsou uznávání pohrobci předchozí dekadý, jakými jsou například tehdy dokončené stavby Machoninů nebo SIALU. Architektura 80. let bez povšimnutí mizí a je zatím jen cílem návštěv podivných „fajnšmekrů“. Není ještě dost stará na to, aby si zasloužila památkovou ochranu, navíc je často prodchnuta duchem postmoderny, dnes nepříliš populární estetikou. U mnohých staveb probíhají – nebo již bohužel proběhly – zásadní rekonstrukce, přestavby a do-

stavby. Realizace z této doby nejsou prozatím běžným předmětem památkové ochrany, proto je důležité zaznamenat nejen dochovanou původní podobu, ale také vzpomínky autorů na ideové zdroje, inspirace či podmínky realizace v dané době. Videodokumenty usilují vzbudit v divácích zájem a porozumění pro stavby z 80. a počátku 90. let. Ty stále čekají na podrobnější uměleckohistorické zpracování a pozornost veřejnosti. Oproti předchozím rokům se záběr rozšiřuje o přesahy do 90. let, kdy někteří z autorů dokončovali své zakázky z 80. let nebo naopak získali nové za zcela jiných podmínek a okolností.

Dokumentů existuje již šestnáct a jsou volně přístupné v on-line videoarchivu.

cosa.tv

POJIŠTĚNÍ

POJIŠTĚNÍ PROJEKTU PŘI POZASTAVENÍ ZAKÁZKY

V souvislosti s nepředvídatelnou ekonomickou situací, cenou stavebních materiálů a dalšími faktory dochází v poslední době k nadprůměrnému počtu případů pozastavení stavebních zakázek. To může být velmi nepříjemné pro architekty, neboť vedle ztráty očekávaných příjmů je to mnohdy spojeno s nutností udržovat po celou dobu pozastavení pojištění sjednané ve vztahu ke konkrétnímu projektu. Architektovi tím mohou vznikat nepředvídatelné náklady na udržení pojištění v platnosti.

Společně se společností MARSH, s. r. o., doporučujeme na tuto eventualitu myslet již v okamžiku uzavírání smlouvy o dílo, kde by mělo být výslovně uvedena odpovědnost investora za nesení nákladů na udržování pojištění po dobu pozastavení běhu zakázky, pokud k němu došlo z vůle klienta. Pro konzultaci této problematiky a pojištění v kontextu smlouvy o dílo je autorizovaným architektům k dispozici pojišťovací makléř MARSH, s. r. o.

Kontakty na pojišťovací makléře:

Helena Durčánková

Client Executive, Financial and Professional Lines
tel.: +420 224 418 132, +420 602 155 405
e-mail: helena.durchankova@marsh.com

Daniel Černík

Senior Claims Specialist
tel.: +420 221 418 137, +420 724 268 791
e-mail: daniel.cernik@marsh.com

www.marsh.cz

DESIGN, KTERÝ VYPADÁ VŽDY SKVĚLE. PŘEDEVŠÍM U VÁS DOMA.

Viega Prevista. Nová generace předstěnové techniky.

Nové ovládací desky Viega Visign v nejrůznějších designových variantách skvěle ladí ke všem aktuálním trendům keramik a obkladů. Přesvědčivá a netradiční povrchová úprava a materiály jako sklo, dřevo, kov, plast nebo akryl dodají punc designové originality opravdu každé koupelně. Samozřejmě i s možností ovládat desku bezdotykově.

Viega. Connected in quality.

Vyzkoušejte různé designové kombinace na:
viega.cz/Konfigurator-ovladacich-desek

viega.cz/Prevista

PROJEDNÁNÍ VĚCNÉ NOVELY NOVÉHO STAVEBNÍHO ZÁKONA

Počátkem prosince byla znovu projednána věcná novela stavebního zákona v Poslanecké sněmovně. ČKA se připojila 18. října k dopisu předsedovi vlády Petru Fialovi s žádostí o odložení projednávání novely stavebního zákona. V návaznosti na iniciativu byla zahájena jednání s náměstkyní Leonou Gergelovou Šteigrovou, která mají alespoň v oblasti územního plánování dosud slibný vývoj. ČKA bude dále cestou poslanecké iniciativy prosazovat nápravu nového vymezení působnosti oboru krajinářská architektura, který byl novelizací zákona 360/1992 Sb. nesystémově omezen.

Z DOPISU PŘEDSEDOVI VLÁDY PETRU FIALOVI
Z 18. ŘÍJNA 2022

Odborníci apelují na vládu: odložte projednávání novely stavebního zákona a společně hledejte skutečně funkční řešení

Široká platforma odborných komor, sdružení, svazů a asociací se v dopise obrátila na předsedu vlády Petra Fialu s žádostí o odložení projednávání novely stavebního zákona a zákona o jednotném environmentálním stanovisku. Návrhy podle nich nejsou dostatečně projednány s odbornými skupinami a v řadě oblastí je potřeba je dále dpracovat.

„Apelujeme na Vás, abyste předešel hluboké krizi v oblasti výstavby, kterou mohou způsobit současná podoba novely stavebního zákona a zákona o jednotném environmentálním stanovisku, a zasadil se o jejich změny. Jsme připraveni seznámit Vás s návrhy, na nichž jsme našli širokou věcnou a odbornou shodu,“ píše odborníci premiérovi. Mezi signatáři dopisu jsou Hospodářská komora, Svaz průmyslu a dopravy, Svaz podnikatelů ve stavebnictví, Asociace developerů, Česká komora architektů, sdružení CityDeal (koncepční a plánovací instituce Prahy, Brna, Ostravy, Plzně, Liberce, Zlína a Karlových Varů) či Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů.

„Již téměř rok se snažíme najít cestu ke spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj ve věci přípravy nové podoby stavebního zákona, tedy z hlediska budoucího rozvoje České republiky naprosto zásadní legislativy. Těch několik málo setkání, ke kterým došlo, bylo čistě formalistických, bez možnosti skutečné diskuse a zájmu o hledání řešení. Adekvátně neproběhlo ani vypořádání připomínek v rámci legislativního procesu, které nelze označit jinak než za promarněnou příležitost. Bohužel musíme konstatovat, že většina odborné veřejnosti byla po celou tuto dobu z procesu přípravy vyřazena,“ píše se v dopise dále.

Podle prezidenta Hospodářské komory Vladimíra Dlouhého by mělo být snahou obou stran dojít ke konsenzuálnímu návrhu. „Toho ale nelze dosáhnout bez skutečné diskuse a spolupráce. K té jsme opakovaně vyzývali, bohužel marně. V současné situaci nám tedy nezbyvá než předkládanou novelu v aktuální podobě odmítnout,“ říká Dlouhý.

„Návrh novely, který byl zaslán Legislativní radě vlády, naše dřívější obavy potvrdil. I samotná Legislativní rada během projednání novely vyjadřovala zásadní výhrady. Je také zcela zřejmé, že předkládaný návrh je v rozporu s programovým prohlášením vlády a že nepovede k naplnění zamýšleného a proklamovaného cíle, tedy zjednodušení a zrychlení povolování staveb,“ říká Jan Kasl, předseda České komory architektů.

Ředitel Asociace developerů Tomáš Kadeřábek upozorňuje na to, že současný návrh nenaplnuje cíl vlády, tedy zjednodušit, zpřehlednit a zrychlit českou stavební legislativu. Novela podle něj znamená zhoršení oproti novému stavebnímu zákonu, což dokládá i analýza RIA, kterou si nechalo vypracovat samotné Ministerstvo pro místní rozvoj. „Toto hodnocení svědčí o zásadním rozporu novely s programovým prohlášením vlády, v němž se jako cíl uvádí zásadní zrychlení stavebního řízení,“ upozorňuje Kadeřábek.

„Považujeme za nutné předsedu vlády České republiky a také ministry osobně upozornit na zásadní nedostatky současně

verze novely ještě předtím, než bude návrh zařazen na program jednání vlády. Jsme si vědomi, že novelizace nového stavebního zákona je urgentní, a jsme právě proto připraveni předložit konstruktivní návrhy úprav novely, které by odstranily její nejzásadnější nedostatky, a na jejich zpracování spolupracovat se všemi relevantními partnery,“ nabízí vládě spolupráci za celé uskupení Jiří Nouza, prezident Svazu podnikatelů ve stavebnictví.

Prezident Svazu průmyslu a dopravy Jaroslav Hanák shrnuje základní oblasti, které je podle něj potřeba otevřít a přepracovat. „Obecně jde o změny v úpravě o povolení staveb, které zajistí skutečnou integraci v jediném řízení a efektivní změny v oblasti územního plánování, které odstraní zbytečnou byrokratickou zátěž a posílí závaznost vymezení záměrů strategického významu ze strany státu,“ charakterizuje Jaroslav Hanák.

„Nepřicházíme ve snaze ani záměr zablokovat, ani jej destruovat, ale ve snaze konstruktivně se podílet na jeho vylepšení, aby naplňoval nejen programové prohlášení Vlády České republiky, ale také všeobecné očekávání či naději v něj. Věříme, že pro vládu by mohlo být důležitým signálem to, jak rozdílné skupiny se ve prospěch této věci spojily. Odložení projednání návrhu o několik týdnů a práce na něm může přinést vysoce konsenzuální výsledek, který nebude trpět následnými úpravami a pozměňovacími návrhy v Poslanecké sněmovně, a bude tedy kompaktnější a funkčnější,“ říká za CityDeal Ondřej Boháč.

Dopis adresovaný premiérovi Fialovi a vybraným ministrům obsahoval také základní požadavky na věcnou novelizaci stavebního zákona, na jejichž potřebě se shodla pracovní platforma odborných komor, sdružení a svazů. Mimo jiné v něm byly akcentovány tyto body: Změny, které v dopisu k novele kritici požadují

1. Zakotvit, pro smíšený model stavebních úřadů na obcích a krajích, skutečnou procesní integraci všech aktů, nezbytných pro povolení stavby, do jednoho společného řízení, zahrnujícího i environmentální posouzení záměru tak, aby došlo ke snížení byrokracie a naplnění teze 1 řízení, 1 razítko, 1 přezkum. Tomuto řešení musí být přízpusobena výsledná struktura stavebních úřadů a úprava kompetencí orgánů vydávajících podkladová stanoviska.
2. Zachovat původní rozsah úpravy městských územních a navazujících stavebních předpisů a možnosti stanovení specifických požadavků na výstavbu v územně plánovací dokumentaci odchylně od celostátní vyhlášky.
3. Zachovat platnost stávajících Pražských stavebních předpisů dle platného znění NSZ.
4. Zachovat možnost pořizování změn územních plánů zkráceným postupem podle současné právní úpravy (zákon 183/2006 Sb.).
5. Změnit úpravu jednotného standardu územně plánovací dokumentace tak, aby pro obce neznamenal neúnosnou byrokratickou zátěž, spočívající v nutnosti pořizování změn všech stávajících územních plánů.
6. Zachovat postavení stavebníka jako účastníka soudního řízení o přezkumu vydaného povolení.
7. Posílit strategický rozměr územně plánovacích dokumentací na všech úrovních včetně jednoznačného určení kompetencí při jejich stanovení, pořízení a naplňování.

Všechny tyto body jsou za odborné sdružení k diskusi a signatáři dopisu jsou přesvědčeni o tom, že v nich lze najít široce přijatelný konsenzus, který současný návrh postrádá. Signatáři výzvy jsou:

Ing. Vladimír Dlouhý, prezident Hospodářské komory
Ing. Jaroslav Hanák, prezident Svazu průmyslu a dopravy
Ing. Jiří Nouza, prezident Svazu podnikatelů ve stavebnictví
Ing. arch. Jan Kasl, předseda České komory architektů
Ing. Tomáš Kadeřábek, ředitel Asociace developerů České republiky
Mgr. Ondřej Boháč, CityDeal – koncepční a plánovací instituce Prahy, Brna, Ostravy, Plzně, Liberce, Zlína a Karlových Varů
Jan Wiesner, prezident Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů

LEGISLATIVA

BOJ O NOVÝ STAVEBNÍ ZÁKON POKRAČUJE

Česká komora architektů je nadále aktivní ve snaze vyjednat úpravy věcné novely stavebního zákona, která byla předložena vládě. Spolu s dalšími aktéry Platformy pro zdravý stavební zákon jsme před projednáním novely na vládě uspořádali online tiskovou konferenci (na záznam se můžete podívat po rozkliknutí zde) a vydali tiskovou zprávu. Přestože návrh doznal řady dílčích změn, zásadní výhrada platformy zůstává neřešená: nový stavební zákon po novele nepovede k integraci, která je zásadním předpokladem pro potřebné zefektivnění procesů stavebního práva.

Platforma pro zdravý stavební zákon

Vznikla v červnu 2022 v reakci na přípravu tzv. věcné novely zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon. Jde o neformální uskupení významných institucí, na které bezprostředně dopadá stavební legislativa: zástupců měst a obcí, velkých stavebníků, odborných komor a asociací. Platforma kritizovala návrh věcné novely nového stavebního zákona a návrh zákona o jednotném environmentálním stanovisku (JES) poté, co nebyly připomínky jejich členů zohledněny v připomínkovém řízení k oběma normám. Hlavním důvodem odmítnutí návrhů je rozpor s věcným záměrem rekodifikace stavebního práva – členové Platformy mají za to, že pokud budou normy schváleny v podobě předkládané projednání vládě, nepovede to ke zefektivnění procesů stavebního práva, naopak je to dále zkomplikuje.

- 24. srpna 2022 vydala Platforma tiskovou zprávu „Věcná novela nového stavebního zákona ke zlepšení situace v povolování staveb nepřispěje“ (viz Bulletin ČKA 3/2022, s. 35)
- 6. října 2022 vyzvali zástupci Platformy k jednání premiéra Petra Fialu.
- 18. října 2022 uspořádala Platforma tiskovou konferenci a vydala tiskovou zprávu „Odborníci apelují na vládu: odložte projednávání novely stavebního zákona a společně hledejme skutečně funkční řešení“ (viz výše)
- 26. října 2022 vydala Platforma tiskovou zprávu „Jednání s ministry Bartošem a Kupkou posun nepřineslo, předkládaný návrh novely stavebního zákona odborné kruhy odmítají“

Členy Platformy pro zdravý stavební zákon jsou:

- Hospodářská komora ČR
- Svaz průmyslu a dopravy ČR
- Svaz podnikatelů ve stavebnictví
- Česká komora architektů
- Asociace developerů České republiky
- CityDeal – koncepční a plánovací instituce Prahy, Brna, Ostravy, Plzně, Liberce, Zlína a Karlových Varů
- Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů

DIGITALIZACE STAVEBNÍHO ŘÍZENÍ

Digitalizace stavebního řízení je jedním z pilířů nového stavebního zákona. Současný vládní kabinet letos prosadil roční odklad účinnosti zásadních pasáží zákona. Zároveň s tím v mantinelech dnešní politické reality pravděpodobně bude ve věcné rovině nejen instrument zákona přenastaven. Avšak víceméně všeobecná shoda panuje na tom, že digitalizace stavebního řízení je nutná, a měla by být po půlročním odkladu spuštěna 1. ledna 2024. Podle vyjádření ministra pro místní rozvoj Ivana Bartoše se nemusí čekat na finální znění příslušné legislativy a na digitalizaci lze pracovat paralelně.

Projekt digitalizace je spojován s vypsáním veřejné zakázky na Národní Agendový informační systém. Téma má v gesci MMR pod projektem Digitalizace stavebního řízení a územního plánování (DSŘÚP). V rámci tohoto projektu je úkolem státu vytvořit několik různě orientovaných, avšak provázaných informačních rozhraní. Jmenovitě jsou to Portál stavebníka, Evidence stavebních postupů a Evidence elektronických dokumentací, Národní geoportál územního plánování a Informační systém stavebního řízení. Ke dvěma z těchto čtyř veřejných zakázek DSŘÚP se již stihnul vyjádřit ÚOHS.

Pro digitální stavební řízení nestačí jen online rozhraní Portálu stavebníka, cílem je skutečná digitalizace, nikoliv pouhá elektronizace v současnosti platného procesu. Digitalizovat tak bude potřeba nejen proces, ale i jednotlivé dokumenty a evidence. A i když nový stavební zákon počítá s přechodným obdobím, během nějž bude možno podávat dokumentaci fyzicky na stavební úřad v papírové podobě, budoucí stav již s tímto systémem z logiky nepočítá. Ambice ministerstva sahají ještě dále a mají vyšší nároky na standard, než je ten současný, a to jak směrem ke státu, tak směrem k odborné profesní veřejnosti. „Naším cílem je dodat takové řešení, které nebude občany nutit vyplňovat informace, které již stát má uložené v jiných informačních systémech, převést celou agendu do digitální podoby bez toho, aby lidé museli nakonec stejně dojít něco podepsat na stavebním úřadě a nastartovat inovační změny ve stavebnictví spojené s postupným nasazením BIM stavebních dokumentací,“ říká tisková mluvčí MMR Veronika Hešíková.

Agentura ČAS (Česká agentura pro standardizaci) za jednoduchého kompetenčního nastavení mezi MMR a MPO pracuje na definici jednotného datového standardu staveb a jeho provádění s příslušným klasifikačním systémem (nezaměňovat klasifikaci a identifikaci). Tyto instrumenty, které jsou z principu blízké nastavením systému BIM (Building Information Modeling), ale nejen jemu, budou pravděpodobně základem pro IT architekturu digitalizace DSŘÚP. BIM je součástí globálního trendu digitalizace, avšak nikoliv jedinou moderní technologií. Hlavním kladem systému BIM je směřování k jednotnosti informací, jejich dostupnosti a transparentnosti, kdy celý proces vede ke standardizaci a pořádku v datech týkajících se staveb. V BIM se pracuje nad jedním modelem s předáváním informací bez bariér, což při klasické 2D papírové formě dokumentace reálně není možné zajistit. BIM není další díl dokumentace či subdodávka, kterou zpracuje příslušný externí specialista. BIM jsou „data, proces a sdílení“ a především je to odlišný přístup oproti tradičnímu pojetí projektování a práce s grafickými a negrafickými daty. Uvedený systém není novinkou, ale trendem existujícím nejméně poslední dvě dekady. Ignorování existence BIM je tedy jen pštrosím strkáním hlavy do písku.

Architekti se v dané problematice angažují. BIM je již dnes součástí výuky architektonických vysokých škol. Jejich představitelé za přispění ČKA jednají o standardech výuky BIM a jeho zařazení do celoživotního vzdělávání. Digitalizaci se v ČKA věnuje určená pracovní skupina, která má své zástupce společně se ČKAIT v příslušných odborných skupinách a komisích řešících úkoly digitalizace a BIM jak při MMR a MPO, tak při ČAS. Zde je třeba upozornit, že posláním PS digitalizace v rámci ČKA je hájení zájmů výkonu profese architekta, nikoliv školení projektování v BIM naší členské základny. Odborná veřejnost by se měla začít aktivně zajímat o digitalizační problematiku, protože není radno podceňovat technologickou změnu, která se s digitalizací brzy neodvratně dostaví. Bez ohledu na to, jak důležitá je problematika digitalizace a potažmo BIM, se prozatím tématu věnuje marginální procento naší členské základny. Bohužel.

Tento text je stále ještě včasným upozorněním na dané téma. Věřím, že nastartuje širší odbornou diskusi mezi architekty a konstruktivní závěry z ní vzešlé bude možno uplatnit při následných jednáních s ministerstvem.

Milan Kopeček, sekretář ČKA
září 2022

NOVÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY

Pro lepší obeznámenost architektů s relevantní legislativou si dovoluujeme upozornit na některé předpisy, které souvisejí s výkonem profese a k jejichž změnám došlo v poslední době. Ve Sbírce zákonů České republiky jsou zákony a vyhlášky pravidelně zveřejňovány, viz www.mvcr.cz v rubrice Legislativa.

Z předpisů uveřejněných ve Sbírce zákonů České republiky od 27. 7. 2022 do 22. 11. 2022 upozorňujeme zejména na:

Zákon č. 241/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů

Tato novela zákona o svobodném přístupu k informacím reaguje na požadavky směrnice Evropského parlamentu a Rady 2019/1024, o otevřených datech a opakovaném použití informací veřejného sektoru. Mimo jiné rozšiřuje okruh subjektů povinných poskytovat informace o své činnosti, upravuje poskytování informací v oblasti hospodářské soutěže, specifikuje způsob a formáty, v nichž mohou být informace poskytovány, upřesňuje povinnosti při poskytování informací, které mohou být chráněny autorským právem.

- Zákon nabyl účinnosti částečně 1. 9. 2022, v plném rozsahu pak bude účinný od 1. 1. 2024.

Vyhláška č. 304/2022 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 6/2003 Sb., kterou se stanoví hygienické limity chemických, fyzikálních a biologických ukazatelů pro vnitřní prostředí pobytových místností některých staveb

Novela reaguje na současnou situaci, kdy v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině dochází k omezování dodávek zemního plynu a předpokládá se delší trvání energetické krize. Mění se přílohy vyhlášky stanovící požadavky na teplotu v různých typech místností – zatímco původní znění obsahovalo rozdílné požadavky pro teplé a chladné období roku a v rámci těchto období byla stanovena výsledná teplota s možnou výchylkou, nyní je stanovena minimální teplota, které musí být dosaženo, bez rozlišení na roční období. Tato teplota je přitom, v závislosti na typu místnosti, zhruba o 4 stupně nižší, než tomu bylo dle předchozí úpravy.

- Vyhláška je účinná od 12. 10. 2022.

Vyhláška č. 305/2022 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 238/2011 Sb., o stanovení hygienických požadavků na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích venkovních hracích ploch, ve znění pozdějších předpisů

Obdobně jako v případě výše uvedené vyhlášky č. 304/2022 i zde se jedná o reakci na energetickou krizi. Dochází ke snížení požadavku na minimální teplotu šaten a dalších vnitřních prostor krytých plaveckých bazénů a saunových zařízení.

- Vyhláška je účinná od 12. 10. 2022.

Vyhláška č. 306/2022 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů

Třetí ze série vyhlášek zavádějících úsporná opatření a snižujících požadavky na vytápění v souvislosti s energetickou krizí. Ke snížení dochází u množství privátně čerstvého vzduchu a teplot jednotlivých typů školních prostor.

- Vyhláška je účinná od 11. 10. 2022.

Daniela Rybková

OTÁZKY A ODPOVĚDI

V průběhu roku dostává Právní oddělení Kanceláře ČKA desítky dotazů týkajících se výkonu profese architektů, na něž autorizovaným osobám i jiným subjektům odpovídá. Vybíráme některé z nich.

K osobnostním autorským právům u spoluautorského díla

Pokud architektonická kancelář smluvně prodala licenci na autorská práva investorovi, jak je to s osobními autorskými právy? A jak je to s jejich vymahatelností nebo dělením, pokud byli původně uvedeni tři autoři a několik spoluautorů? Může být nositelem osobních autorských práv pouze jeden z nich?

Osobnostní autorská práva zůstávají autorům, a to po celou dobu jejich života. Patří mezi ně právo si osobovat autorství, rozhodovat, jakým způsobem má být autorství uváděno (je-li uvedení obvyklé), právo na nedotknutelnost díla a právo na výkon autorského dohledu. Konstrukce jeden autor a další spoluautoři je v praxi architekty často užívaná, neodpovídá ovšem autorskému zákonu. Je-li autorů více, jsou všichni spoluautoři. Ti o nakládání s dílem rozhodují jednomyslně (pokud jednotlivý autor bez vážného důvodu brání nakládání s dílem spoluautorů, mohou se ostatní spoluautoři domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle soudem). Co se týče práva na obranu proti ohrožení práv spoluautorů, to může uplatnit i každý zvlášť. Není-li dohodnuto mezi spoluautoři jinak, je podíl jednotlivých spoluautorů na společných výnosech z práva autorského k dílu spoluautorů úměrný velikosti jejich tvůrčích příspěvků, a nelze-li tyto příspěvky rozoznat, jsou podíly na společných výnosech stejné.

K otázce formy zveřejnění projektu

Naše architektonická kancelář je generálním dodavatelem prováděcí projektové dokumentace pro park, který se v minulém týdnu částečně otevřel veřejnosti. Při této příležitosti vznikla tisková zpráva ze strany generálního investora v koordinaci s námi. Ovšem jeden ze subdodavatelů generálního dodavatele si vydal vlastní tiskovou zprávu bez našeho vědomí a obeslal s ní některá média, která se zabývají designem a architekturou. Naše představa byla jiná. Prezentace v tiskové zprávě nenaplnuje naše představy o vhodné prezentaci našeho díla. Je možné se bránit?

V první řadě je třeba říct, že nemáte-li v tom smyslu uzavřenou smlouvu, neexistuje zákonná povinnost, aby se strany zkoordinovaly ve způsobu, jakým prezentují architektonickou realizaci vůči médiím, bylo-li již autorské dílo zveřejněno (což v tomto případě zjevně bylo, když jde o realizovaný projekt). Pochopitelně nesmí být v tiskové zprávě uvedeny informace, které nejsou pravdivé a mohly vás nebo vaši společnost poškodit, a rovněž nesmí být zasaženo do autorských práv (především musí být řádně uvedeno autorství všech osob).

Pokud naopak dílo nelze považovat za zveřejněné, dalo by se argumentovat, že platí § 11 autorského

zákona, podle něhož má autor právo rozhodnout o zveřejnění díla, přičemž zveřejněním se rozumí první oprávněné veřejné předvedení, a z toho dovozovat vaše právo rozhodnout o tom, jakým způsobem má být dílo prezentováno.

Osobně se s tímto výkladem ovšem neztotožňuji. Je třeba si uvědomit, že dílo provádíte na objednávku pro klienta, nikoliv sami pro sebe za účelem jeho prezentace. Tedy žádné vaše právo dílo prezentovat vybraným způsobem není obecně dáno (a nemůže být porušeno).

Jedná-li se o dílo, jehož prezentace je pro vás významná, doporučuji to vždy učinit součástí smlouvy o dílo s objednatelem dokumentace a přenést na něj povinnost zajistit splnění této dohody i ze strany třetích osob.

K pojmu požárně nebezpečný prostor a problematice znemožnění zástavby na sousedním pozemku

Podal jsem na stavební úřad společně oznámení záměru stavby rodinného domu. Stavba odpovídá definici jednoduché stavby, oznámení jsem doložil všemi přílohami v souladu se zákonem a vyhláškou o dokumentaci staveb včetně souhlasu vlastníků sousedních pozemků vyjádřených předepsanou formou – podpisem situačního výkresu. Stavební úřad však požaduje řešit výjimku z ustanovení vyhl. 501/2006 Sb., § 23, odst. 2 („Stavby se umísťují tak, aby stavba ani její část nepřesahovala na sousední pozemek. Umístěním stavby nebo změnou stavby na hranici pozemků nebo v její bezprostřední blízkosti nesmí být znemožněna zástavba sousedního pozemku“). Stavební úřad odůvodňuje svůj postup tím, že požárně nebezpečný prostor navrhované stavby (řadového rodinného domu na úzkém pozemku) částečně zasahuje na sousední pozemky. Vlastníci pozemků ovšem byli o této skutečnosti informováni, neměli námítky. I s tímto vědomím vyjádřili vlastníci sousedních pozemků svůj souhlas s navrhovanou stavbou svým podpisem na situačním výkresu. Je postup stavebního úřadu oprávněný?

Podle ustanovení § 2 vyhlášky č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany, ve znění zákona č. 268/2011 Sb., musí stavba být umístěna tak, aby splňovala technické podmínky požární ochrany na požárně nebezpečný prostor. Požárně nebezpečný prostor a odstupová vzdálenost se vymezuje podle ustanovení § 11 odst. 1 vyhlášky č. 23/2008 Sb. Požárně nebezpečný prostor se pro „nevýrobní objekty“ vymezuje podle ČSN 73 0802. V článku 10.2.1 této normy je uvedeno, že požárně nebezpečný prostor nemá zasahovat přes hranici stavebního pozemku kromě veřejného prostranství. Nejedná se však o zákaz dle zákona, ale o pouhé doporučení. Navíc vyhláška ze závazňuje normu pouze v části „vymezení požárně nebezpečného prostoru“, nikoliv v části jeho přesahu apod.

Stavební úřad musí posoudit, zda zásahem požárně nebezpečného prostoru není ohrožena možnost realizovat na sousedním pozemku stavbu (i v požárně nebezpečném prostoru může být stavba umístěna, pokud splní požadavky stanovené v článku 10.2.2 ČSN 73 0802).

Je otázkou, jak rozumět pojmu „znemožnění zástavby“ – ke znemožnění určitého způsobu zástavby samozřejmě dochází. Mám za to, že ustanovení § 23 spíše nehovoří o znemožnění jakékoliv zástavby, neboť jakákoliv zástavba na sousedním pozemku není znemožněna téměř za žádných okolností. Spíše tedy „znemožnění“ rozumím jako „omezení“. Konstrukci úřadu, že v daném případě je nutno rozhodnout o výjimce, tedy nepovažují za nelogickou.

K zaslání soutěžních návrhů členům poroty před hodnotícím zasedáním

Obracím se na vás s dotazem, jestli je možné zaslat porotcům k nastudování a utvoření prvotního názoru soutěžní návrhy v online podobě před hodnotícím zasedáním.

Zasílání návrhů členům poroty před hodnotícím zasedáním je v praxi čím dál častější, zvláště v případě četně obsazených soutěží. Zaznívají některé názory proti tomuto postupu (existuje vyšší riziko porušení anonymity, stanovisko poroty nevzniká v diskusi porotců, může být složitější dosáhnout kompromisu, když porotci přicházejí na zasedání již „rozhodnutí“), ale jsou i argumenty pro (dostatek času se s návrhem podrobně seznámit, nižší míra ovlivnění „dominantními“ postavami v porotě).

Mám zato, že Komora tento postup spíše nedoporučuje, protože stanovisko v soutěži by mělo vznikat v debatě všech členů poroty včetně závislé části. Rozumí se přitom samo sebou, že porotcům by měl být poskytnut dostatek času k podrobnému nastudování všech návrhů. Porušením zákona ani soutěžního řádu to ale samo o sobě není.

K povolování ČOV

Při povolování rodinných domů se setkávám s odlišným přístupem úřadu k povolení rodinného domu (RD) a domovní čistírny odpadních vod (ČOV). V jednom případě úřad umožní odděleně povolení rodinného domu a domovní ČOV (RD u stavebního úřadu, ČOV u vodoprávního úřadu), v jiném případě mi bylo odmítnuto vydání souhlasného závazného stanoviska v rámci koordinovaného stanoviska. Jaký je správný postup?

Volba, zda požádáte o povolení ČOV samostatně, anebo společně s povolením stavby RD, je na vás. Nicméně platí, že nakládání s odpadními vodami musí být vyřešeno buď před povolením stavby RD, anebo nejpозději společně s ním. Tedy pokud u zmíněné rekonstrukce ČOV povolit potřebujete, protože současný způsob likvidace odpadních vod není dostatečný, tak vás úřad může nutit ke sloučení řízení, pokud je předpoklad, že by povolení ČOV bylo vydáno později.

Eva Faltusová

PRÉMIOVÉ KRBY PRO ARCHITEKTONICKÉ REALIZACE

Belgický výrobce Metalfire navrhuje a vyrábí vysoce kvalitní otevřené i uzavřené krby. Na rozdíl od jiných značek jsou kolekce Metalfire primárně navrženy s ohledem na estetiku. Všechna našich 100+ unikátních krbů tak kombinuje špičkové technické vlastnosti s elegantním designem. Naše motivace splynout s architekturou a interiérem domova jako celku je to, co nás nakonec odděluje od davu. Řemeslné zpracování je základní hodnotou pro Metalfire: každý den je naše vize architektonických krbů převáděna do reality zručnými rukama našich řemeslníků.

DEFINOVÁNO INOVACÍ A PŘÍZPŮSOBENÍM

Současný sortiment se skládá z několika otevřených a uzavřených krbů na plyn a dřevo. Rozměrové možnosti jsou téměř neomezené a jediným limitem je kreativita designéra. Avšak jejich společným jmenovatelem je elegantní, prémiový a přizpůsobitelný design.

Nedávno společnost Metalfire přidala dva nové designy do svého sortimentu povrchových úprav spalovací komory. Po úspěchu vertikálních žebrovaných litinových lamel „Original“ nyní verze Triangle a Round dodávají sortimentu společnosti novou dynamiku. Tento nový vývoj opět potvrzuje a posiluje naši pozici lídra na trhu.

Michal Bednárek
michal.bednarek@metalfire.eu
+420 704 034 014
www.metalfire.eu

58

TÉMA

59

TÉMA

REFLEXE

ČESKÉ

CENY

ZA

ARCHITEKTURU

2022

SLAVNOSTNÍ

ČESKÉ CENY

GALAVEČER

ZA ARCHITEKTURU 2022

Na slavnostním galavečeru České ceny za architekturu (ČCA) konaném ve Foru Karlín v Praze a přenášeném živě na web ČT art byly v úterý 8. listopadu vyhlášeny výsledky 7. ročníku této soutěžní přehlídky realizovaných staveb organizované Českou komorou architektů. Na akci dorazilo téměř 1400 architektů, architektů, partnerů ČCA a dalších hostů. Hlavní cenu získali Jiří a Barbora Weinzettlovi z Ateliéru 111 architekti za návrh rodinného Domu na Kozině v Trhových Svinech.

Soutěž vyhlásila Česká komora architektů, profesní organizace s přeneseným výkonem státní správy, v souladu se svým posláním pečovat o stavební kulturu v České republice a podporovat její vysokou úroveň. Jejím pořádáním chce Komora prezentovat kvalitní architektonickou produkci nejen odborné a laické veřejnosti, ale i zástupcům státní správy a samosprávy. Kromě přítomnosti odborné Akademie ČCA a prestižní sedmičlenné mezinárodní poroty, složené z renomovaných architektů, je předností České ceny za architekturu také ojedinělý koncept propagace architektury v průběhu celého roku a v jednotlivých regionech.

Ve finále letošního ročníku České ceny za architekturu porota vybírala mezi pěti díly. Vítězi v Finalisté se etablovali z 29 nominovaných prací, které ČKA představila na nominačním večeru v červnu tohoto roku. Celkově se o Českou cenu za architekturu v 7. ročníku ucházelo 201 realizací dokončených v posledních pěti letech. Uděleno bylo rovněž šest Cen partnerů: Cena Ministerstva pro místní rozvoj ČR za prosazování kvalitní výstavby prostřednictvím architektonických soutěží, Cena Ministerstva průmyslu a obchodu ČR za revitalizaci brownfieldu bývalé továrny, Cena Agentury ochrany přírody a krajiny ČR za citlivé umístění provozovny v krajině, Cena společnosti Central Group za inovativní přístup k řešení nového bydlení, Cena společnosti VELUX za práci s denním světlem a Cena společnosti Vekra za promyšlené řešení energeticky úsporného zdravého bydlení. Akademie České ceny za architekturu současně udělila ocenění Výjimečný počín Janě Kostelecké za přiblížení architektury dětem.

Finalisty z 29 nominovaných vybírala mezinárodní porota v čele s předsedkyní Marialessandrou Seccchi (Itálie), architektkou, urbanistkou a akademičkou. Dále v porotě zasedli architekt Ueli Brauen (Švýcarsko), architektka Katalin Csillag (Maďarsko), architekt a urbanista Patrick Koschuch (Nizozemsko), architekt Pavol Mikolajčák (Slovensko, Itálie), architektka, urbanistka a akademička Els Verbakel (Belgie, Izrael) a krajinářská architektka a aka-

demička Kathrin Volk (Německo). Začátkem září porotci navštívili Českou republiku, aby zhlédli a posléze zevrubně prodiskutovali nominované stavby. Posoudili je a ocenili bez stanovení jakýchkoliv kategorií. Závěrečná zpráva poroty viz s. 64.

Hlavní cena

Hlavní cenu porotci udělili Jiřímu a Barboře Weinzettlovým za návrh Domu na Kozině (2021). Autoři z Ateliéru 111 architekti si vytvořili svůj vlastní domov propojením dvou sousedních domů určených k rekonstrukci spojených přes dvorky s domem třetím. Porota v tomto konceptu a jeho zhmotnění spatřuje „výjimečný architektonický počín“, který lze považovat za „implicitní manifest podtrhující bohatý potenciál specifické pozornosti věnované vztahu města a venkova a rehabilitaci stávajícího zastavěného prostředí“, přičemž „atmosféra místa předčila očekávání založená na předložených obrázcích a plánech“. „Celex se skládá z několika původních vesnických domů. Dva z nich byly propojeny a stal se z nich byt, v menším na druhé straně bloku je nyní garáž a hobby dílna. Výborně proporčně řešené hmoty spojují tři malé dvorky. První z nich je vstupní patio – klidné a intimní. Druhé je rozšířením obývacího a jídelního prostoru spojeného úzkým průchodem se třetím a největším – zelenou zahradou,“ popisují Dům na Kozině porotci. Oceňují, že „autoři si dali záležet i na interiéru, analyzovali hmotu a zbavili se novějších stěn a vrstev. Všechny původní prvky byly zachovány nebo recyklovány“. Dále vyzdvihují patrnou „důkladnou pozornost věnovanou plánování a realizaci a smysl pro dokonalost. Je to dům, kde žádná zástrčka nebo vypínač nebyly náhodné. Vše má své místo a účel“. Porotci zdůraznili výjimečnost díla i z hlediska energetické účinnosti: „všechny nové prvky dosahují současných standardů; historické zdi byly izolovány pouze v nejnужnějších částech, přičemž byla zachována jejich přirozená struktura viditelná všude, kde to bylo možné. Vzhledem ke staletím, která tyto materiály vydrží, a zdrojům ušetřeným rekonstrukcí namísto demolice můžeme hovořit o skutečně udržitelnosti.“ Atelier 111 architekti uspěl v České ceně za architekturu již v minulosti, v ročníku 2019 se stal finalistou za realizaci Chaty u rybníka a o rok později porota vybrala mezi finalisty hned dvě jeho díla, Rodinný dům v Jinonicích a Dílny Opatov.

Finalisté

Čestné ocenění Finalista České ceny za architekturu 2022 získala kromě vítězných stavby čtyři další různorodá díla.

Porotu zaujala Hlídka na Stráži (2021) navržená Janem Machem a Janem Vondrákem z ateliéru Mjolk architekti. Soubor pěti abstraktních vyhlídkových konstrukcí osazený na skalních výběžcích na hřebeni kopce Stráž nad Rokytnicí nad Jizerou je podle poroty „výsledkem intenzivního dialogu mezi topografií, vegetací a vizuálním vlivem na místo, vytvářejícím poetickou interakci mezi veřejností a těmito entitami. Projekt chytře reflektuje historii města a zároveň zůstává dostatečně abstraktní, aby vytvořil přímé mimikry a umožnil každému návštěvníkovi vytvořit si svoji vlastní interpretaci a příběh kolem nich“. Hlídka na Stráži je tak „architektura pro smysly, kde se poezie potkává s důvtipem“. Finalistou se stala dále Knihovna IGI Vratislavice (atakarchitekti, 2021). Jedná se o projekt, který přeměnil stávající budovu bývalé fary propojenou s novostavbou knihovny na nový městský komunitní prostor. Porota ocenila, že „vznikl funkční mix, který mohou využívat všichni od těch nejmladších až po nejstarší“, a dodala: „celý soubor je v nejlepším slova smyslu na svém místě, a to jak ve funkční skladbě, tak v měřítku a architektonickém řešení. Zástavba, která skutečně slouží obyvatelům. Místo, kde je dobré být.“ Další Finalista, Palác elektrických podniků – rekonstrukce a konverze (2020), je prací Marka Tichého a spoluautorů z ateliéru TaK Architects. Podle porotců „úspěšně vdechuje nový život architektonickému komplexu a okolní čtvrti“ a současně „podtrhuje význam a potenciál architektonického dědictví 20. století“. Ocenili „pečlivé studium originální stavby“ ze strany autorů a fakt, že „obtížnost procesu transformace pravděpodobně zvyšovaly také impozantní rozměry architektonického komplexu i snaha zachovat jeho jednotu a vyhnout se přílišné fragmentaci prostor“. Finalistou se stal také Pavilon Z (2021). Realizace navržená Martinem Krupauerem, Pavlem Kvintem, Danielem Jeništou a Petrem Hornátem z kanceláře A8000 porotu zaujala pro efektivnost renovace. Ukazuje podle ní možnost pracovat „s vynikajícími výsledky také na stávajících budovách, vyhnout se zbytečným demolicím a obnovit i s nevelkým rozpočtem prostory s netušenými stavebními a architektonickými kvalitami“. Porotci konstatovali, že „je použit jednoduchý jazyk postavený na základních materiálech a barvách. Zvenčí budovu charakterizuje bílý kovový a copilitový skleněný plášť s velkými prosklenými otvory, které uvnitř vytvářejí velmi světlé prostředí. Ve večerních hodinách se budova promění ve velkou lucernu signalizující, že se uvnitř něco pořádá. Naopak černé stěny a závěsy v interiéru naznačují dematerializaci všech architektonických a konstrukčních prvků během koncertů nebo akcí.“

Čestné uznání

Porota udělila čestné uznání Sportovní hale / tělocvičny ZŠ Nový Hrozenkov (CONSEQUENCE FORMA /2021), dílu architektů Janici Šipulové a Martina Sládky, které již v České ceně za architekturu v červnu obdrželo Cenu předsedy Senátu Parlamentu ČR pana Miloše Vystrčil. Porota se rozhodla ocenit „přínos pro místní komunitu a zvláštní nasazení architektů při vytváření veřejných staveb, které sblíží lidi a poskytují společný prostor pro ocenění jedinečných kvalit jejich města a okolní krajiny“.

Šest cen partnerů

V České ceně za architekturu se udělují rovněž Ceny partnerů. Cenu Ministerstva pro místní rozvoj ČR za prosazování kvalitní výstavby prostřednictvím architektonických soutěží získalo Kulturní centrum – Pivovar Domažlice (Mepro, 2020). Hodnotitelé ocenili, že „z architektonické soutěže vzešla příkladná rekonstrukce, která přizpůsobila původní budovu novým účelům“. Ministerstvo pro místní rozvoj také vyzdvihuje, že „byl původní objekt zachován a upraven. Mnohé obdobné stavby takové štěstí neměly.

Přestavba podpořila duch stavby a vytvořila chodsky vlídné prostředí. Rekonstrukce je kvalitně provedena, může se chlubit propracovanými detaily, ponechanými původními nosnými konstrukcemi a přiznanými novodobými zásahy.“ Cena Ministerstva průmyslu a obchodu ČR za revitalizaci brownfieldu bývalé továrny patří projektu Vlněna v Brně (Studio acht, 2021). Ministerstvo ohodnotilo, že areál Vlněna je „příkladnou revitalizací brownfieldu v místě bývalé stejnojmenné textilní továrny určené k demolici“. V léta zanedbané lokalitě vznikl městotvorný živý areál. „Pozitivně je rovněž vnímáno rozhodnutí investora a architektů zachránit demoličním výměrem ohrožený Bochnerův palác, nejstarší brněnskou neorenesanční stavbu z roku 1867;“ ocenilo Ministerstvo průmyslu a obchodu.

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR udělila Cenu za citlivé umístění provozovny v krajině Lihovaru s pěstitelskou pálenicí (OBJEKTOR ARCHITEKTI, 2021). Agentura ocenila „citlivé umístění provozovny s pěstitelskou pálenicí v blízkosti území Chráněné krajinné oblasti Český ráj. Pozitivně je vnímáno především jednoduché hmotové řešení objektů, využití dřeva jako přírodního materiálu na fasádě a propojení objektu na zpracování ovoce přímo s přilehlým sadem.“

Cenu společnosti Central Group za inovativní přístup k řešení nového bydlení obdržel projekt Bytové domy Bleriot v Praze (MACHAR & TEICHMAN, 2019). Projekt je „zdařilou ukázkou cenově dostupného bydlení. Jak urbanistickým, tak i architektonickým řešením včetně detailů a barevnosti povyšují okolní nepříliš kvalitní zástavbu při zachování příjemného obytného měřítka.“

Cenou společnosti VELUX za práci s denním světlem byl vyznamenán Dům propojen se zelení (Iveta Langerová architekti, 2020). Společnost VELUX pozitivně hodnotí „citlivý přístup k rekonstrukci a velkorysě prosklení, díky kterému je dům dokonale prosvětlený a vrostlý do okolní přírody“.

Cenu společnosti Vekra za promyšlené řešení energeticky úsporného zdravého bydlení získal Bytový dům Rezidence Michelangelova v Praze (Podlipný Sladký architekti, 2021). Hodnotitele zaujala „promyšlená funkčnost, maximální životnost, krása a zdraví“, dle společnosti Vekra v jednoduchosti shrnutá filozofie bytového komplexu. Ocenili „promyšlené řešení energetického zajištění bytového komplexu, které spojuje využití fotovoltaiky, tepelných čerpadel pro vytápění i chlazení bytů a rekuperaci tepla, pro což využívá v maximální míře alternativní zdroje energie“.

Výjimečný počín z oblasti architektury

V rámci České ceny za architekturu jsou Akademií ČCA oceňovány výjimečné aktivity na poli architektury. Ocenění za Výjimečný počín se dostalo Janě Kostelecké za přiblížení architektury dětem. Jana Kostelecká je známa díky knihám nakladatelství Jakost – D.O.M.E.K., Z.A.H.R.A.D.A., H.U.D.B.A., D.E.S.I.G.N., nedávno dále vydala knihy Plasticus Maritimus, Moře v 300 otázkách a odpovědích, Planeta Praha a také publikaci K čemu jsou architekti. Byla produkční několika výstav (např. Anastomosis) a organizuje již více než patnáct let spolu s dalšími přednáškovým cyklem Pecha Kucha Night.

Česká cena za architekturu se již počtvrté koná za podpory generálního partnera společnosti Central Group, největšího rezidenčního stavitele v ČR. Svoji přízeň přehlídce zachovávají hlavní partneři, společnostmi VELUX, KKCG Real Estate a Vekra.

Tereza Zemanová
www.ceskacenaarchitekturu.cz

Galavečer ČCA 2022 ve Foru Karlín. Foto Michal Čížek

Autoři oceněných staveb ČCA 2022

Scénické umění připravené Divadlem Archa

Karel Keandř, Naděžda Goryczková, Jan Kasl

Jana Kostecká přebírá ocenění za 'Výjimečný počín'

Moderátorská dvojice Martha Issová a Jiří Zeman

Pohled do hlediště

ZPRÁVA

POROTY

V letošním 7. ročníku České ceny za architekturu měla porota nelehký úkol vyhodnotit více než 200 přihlášených staveb. Jednalo se o díla různorodá co do rozsahu, programu i procesu realizace, která lze považovat za reprezentativní průřez současnou architektonickou praxí v České republice.

První fáze posuzování staveb proběhla online krátce poté, co se porotci s jednotlivými projekty seznámili prostřednictvím dokumentace. V této první fázi byl každý porotce požádán, aby sestavil seznam třiceti preferovaných realizací. Pak se diskuse zaměřila na projekty, které vybrala alespoň polovina porotců, a to pro jejich prostorové a společenské kvality.

Velká pozornost byla věnována také jednotlivým počínům, které navrhovaly relevantní přístupy čelící současným výzvám a společenským očekáváním, i když nebyly na seznamu s nejvíce hlasy. Porota se obávala, že experimentálnější nebo okrajové projekty by mohly zůstat nepovšimnuty. Setkání tak byla příležitostí prozkoumat nejzajímavější oblasti výzkumu designu, které představuje celé spektrum současné architektonické praxe: environmentální a sociální udržitelnost, řešení veřejného prostoru, vztah architektury a krajiny, využití tradičních a low-tech materiálů i inovace v architektonické produkci, zahušťování měst, specifická tradice moderní architektury v České republice a konečně reinterpretace tradice bydlení, a to jak v městském, tak venkovském kontextu. V závěrečné diskusi dospěla porota ke společnému závěru, a nakonec nominovala do užšího výběru 29 staveb.

Ve druhé fázi posuzování už porotci navštívili vybrané stavby na území České republiky. Porotci najezdili napříč zemí více než 1300 km, aby se přímo seznámili s vybranými projekty a setkali s architekty a jejich klienty. Návštěvy na místě měly obrovský význam, protože žádná fotografie ani kresba se nevyrovná přímému zážitku z architektury. Návštěvy byly často příležitostí k lepšímu poznání kontextu a hlubšímu pochopení možností a omezení, která jsou součástí procesu realizace každého projektu. Architekti, uživatelé a klienti se během návštěv a diskusí na místě ukázali jako důležití aktéři, kteří odpovídali na otázky a měli možnost vyjádřit své názory na současnou architektonickou praxi.

Nakonec bylo třeba vybrat finalisty soutěžní přehlídky. Je to zvláštní moment zamyšlení nad architekturou samotnou, nad její úlohou a odpovědností, s níž se potýká ve společnosti. Projekty, které jsou vybrány do finále, získávají status příkladů dobré praxe v architektuře. Porota o tomto bodu široce diskutovala: projekty finalistů by měly splňovat obecný předpoklad vynikající kvality vytvořeného prostoru, ale měly by také prokázat svou relevanci při řešení současných výzev v sociální a environmentální oblasti. Každý z projektů vybraných v této závěrečné fázi tak signalizuje specifickou oblast, v níž může architektura projevit svůj potenciál při podpoře a usměrňování rozvoje společnosti. Architektura je porotou vnímána v nejširším kontextu, tedy je považována za oblast

zahrnující také regeneraci měst, krajinářskou architekturu či interiérový design.

Při pohledu na všechny stavby přihlášené do soutěže můžeme pozorovat, že těžištěm architektonické diskuse je stabilně soukromé bydlení a veřejné budovy.

Porota se však pokusila o specifický pohled na problematiku bydlení i veřejných budov. Pozornost poroty upoutaly stavby prosazované a realizované v kontextu malých vesnic, které se snaží nabídnout příjemné prostředí jako alternativu k nejvíce urbanizovaným oblastem v zemi. To je případ vítězné realizace – domu na Kozině – který lze považovat za implicitní manifest podtrhující bohatý potenciál specifické pozornosti věnované vztahu města a venkova a rehabilitaci stávajícího zastavěného prostředí. Oživení veřejného života v malých městech a venkovských obcích a pochopení nových forem hustoty městské zástavby je také v centru pozornosti stavby malé knihovny a centra aktivit ve Vratislavicích a je relevantní rovněž u sportovní haly v Novém Hrozenkově.

Vztah mezi krajinářskou tvorbou a podporou ekonomiky cestovního ruchu na venkově je klíčový u Hlídky na Stráži, kde architekti dokázali reagovat na požadavek veřejné správy kritickým a zároveň poetickým přístupem.

Nakonec porota vybrala dvě rekonstrukce moderní architektury 20. století. První z nich, obnova a konverze Paláce elektrických podniků v Praze, zdůrazňuje náročnost a snahu o interpretaci tradice moderní architektury, ochranu a vytváření nových programových možností pro vynikající stávající architekturu, které by jinak hrozila demolice nebo opuštění. Druhou rekonstrukcí je jednoduchý a utilitární pavilon Z, který se stává důležitou součástí proměny Výstaviště v Českých Budějovicích. Obnovený pavilon poskytuje flexibilní prostor, který lze snadno zaplnit nejrůznějšími akcemi.

Na závěr je třeba přiznat, že účast v porotě je úžasná zkušenost. Porota má vzácnou možnost nezávisle sledovat architektonickou produkci celé země. S její činností ale souvisí velká odpovědnost za hodnocení prací. Rádi bychom proto organizátorům za tuto příležitost poděkovali, stejně jako za důvěru, kterou v nás vložili, a za skvělé přijetí a organizaci.

Složení poroty: Marialessandra Secchi (Itálie), Ueli Brauen (Švýcarsko), Katalin Csillag (Maďarsko), Patrick Koschuch (Nizozemsko), Pavol Mikolajčák (Slovensko, Itálie), Els Verbakel (Belgie, Izrael), Kathrin Volk (Německo).

REFLEXE

ČKA

2022

PAVOL

MIKOLAJČÁK

Pavol Mikolajčák, Přístavba a rekonstrukce usedlosti Felderhof, Villanders, Itálie, 2017. Foto archiv autora

Stavět nízkoenergeticky je naší povinností

Ve shrnující zprávě porotců k průběhu České ceny za architekturu 2022 je uvedeno, že účast v porotě je zvláštním momentem zamyšlení se nad architekturou samotnou a nad její úlohou a odpovědností ve společnosti. K jakému závěru vás takové zamyšlení dovedlo?

Cena za architekturu není cenou krásy. Oceňuje se kvalita architektury v celé její hloubce, obsahu, důslednosti.

Porota klade velký důraz na společenské a ekologické aspekty stavby a posuzuje, do jaké míry jsou součástí architektonického díla.

Architektura svým dopadem na fungování veřejného prostoru přesahuje rámec toho, co někdo může považovat za soukromou záležitost. Vyzdvihnout nejlepší příklady pomáhá nasměrovat vývoj tím správným směrem.

V závěrečné zprávě bylo také uvedeno, že ty nejlepší stavby v soutěži by měly odpovídat na současnou výzvu v sociální a environmentální oblasti. Jaké jsou to výzvy? Jak na tyto výzvy reagují české stavby a jak na současné výzvy reagují stavby ve vaší zemi?

Stavět nízkoenergetické budovy je naší povinností. Zároveň je třeba zvážit materiálová a konstrukční řešení, která vznikají na základě kompromisů – množství vrstev, chemie a budoucího těžko recyklovatelného odpadu. Jedná se o složitou problematiku, kde je stále co zdokonalovat.

Vítěz České ceny za architekturu navrhl bydlení na malém městě a navodil tak diskusi o vyklidňování venkova, jeho potenciálu a rehabilitaci zastavěného prostředí. K této diskusi přispěla rovněž oceněná realizace knihovny IGY ve Vratislavicích nebo tělocvična v malinké obci Nový Hrozenkov. Může kultivace venkova změnit fungování společnosti? Existuje ve vaší zemi nějaká podpora rozvoje venkova a jeho kvalitní architektury např. ze strany organizací či státu?

Vyklidňování venkova probíhá od dob industrializace a tento proces se zatím nezastavuje. Výjimku tvoří turisticky a ekonomicky rozvinuté regiony, s vybudovanou infrastrukturou a dostatkem příležitostí. Roky pandemie spojené s odlišným způsobem fungování společnosti a ekologické postkonsumní smýšlení může přinést venkovu nové šance.

Kultivace způsobem, jaký jsme viděli u oceněných projektů, vnáší pozitivní impulzy pro své okolí a doufám, že se stanou inspirací pro komunity a komunální politiky v jejich budoucím rozhodování.

Připravily Markéta Pražanová a Barbora Veselá

HLAVNÍ

CENA

Dům na Kozině, Trhové Sviny

Autoři
Atelier 111 architekti /
Jiří Weinzettl, Barbora
Weinzettlová

Investor
Soukromá osoba

Realizace
2021

Foto
Alex Shoots Buildings

Pohled z ulice

Hodnocení poroty

Soukromé bydlení bylo mezi přihlášenými stavbami hojně zastoupenou kategorií, přičemž mnohé z nich měly vysokou architektonickou úroveň. Je to pochopitelné, protože měřítko je přiměřené a klienti si vybírají a zadávají architektům plánování svého „životního snu“, což je dobrý předpoklad. Motivace a ambice jsou zřejmé. Přesto zapůsobit v této typologii není snadné. Od domů se očekává, že budou výjimečné: přístup, obsah, kontext, autenticita, detail a důsledky.

Dům na Kozině byl jedním z těch, kde atmosféra místa předčila naše očekávání založená na předložených obrázcích a plánech. Dům se nachází pár kroků od centra malého jihočeského městečka Trhové Sviny, v malebné řadové ulici obklopené jedno- až dvoupatrovými domy. Manželé architekti si jej zde postavili jako domov pro svou rodinu – návrat do kraje, kde se narodili a vyrostli.

Celek se skládá z několika původních vesnických domů. Dva z nich byly propojeny a stal se z nich byt, v menším z druhého straně bloku je nyní garáž a hobby dílna. Výborně proporcí řešené hmoty spojují tři malé dvorky. První z nich je vstupní patio – klidné a intimní. Druhý je rozšířením obývacího a jídelního prostoru spojeného úzkým průchodem se třetím a největším – zelenou zahradou.

Urbanistická kompozice byla navržena do původních proporcí a byly odstraněny nevhodné úpravy z konce 20. století. Autoři si dali záležet i na interiéru, analyzovali hmotu a zbavili se největších stěn a vrstev. Všechny původní prvky byly zachovány nebo recyklovány.

Vnitřní prostory respektují původní dispozice. Jsou velkorysé a přehledné. Obývací část a ložnice rodičů se nacházejí v přízemí. Z dobře proporcí řešené chodby s knihovnou vede schodiště do dětských pokojů v horním patře pod střešou. Prostor je opět velkorysý a prosvětlený, rozdělený na denní část s hernou (v době návštěvy domácí pracovna) a dvě ložnice.

Mnoho vedlejších a úložných místností je nenápadně začleněno do dispozice, takže dům zůstává čistý a bez dalšího nábytku.

Prostory jsou zaplaveny světlem a mají velmi útulnou atmosféru. Prosklené stěny a okenní otvory jsou umístěny úmyslně, vybírají si výhledy a usměrňují světlo. Proměna původní brány v obrovské okno směřující z obývacího pokoje do ulice vysílá zprávu o otevřenosti: haló, sousedé, jsme tu, abychom komunikovali – abychom byli součástí dialogu.

Historické zdívo bylo odhaleno a viditelně zachováno a zároveň sjednoceno bílým nátěrem.

Počet nových materiálů byl omezen na minimum a použit s důsledným odlišením nového od starého. Při bližším pohledu na detaily je patrná důkladná pozornost věnovaná plánování a realizaci a smysl pro dokonalost. Je to dům, kde žádná zástrčka nebo vypínač nebyly náhodné. Vše má své místo a účel.

Architekti našli atraktivní řešení i z hlediska energetické účinnosti. Všechny nové prvky dosahují současných standardů; historické zdi byly izolovány pouze v nejnútnejších částech, přičemž byla zachována jejich přirozená struktura viditelná všude, kde to bylo možné. Vzhledem ke stáletím, která tyto materiály vydrží, a zdrojům ušetřeným rekonstrukcí namísto demolice můžeme hovořit o skutečně udržitelnosti.

Závěrem můžeme říct, že v domě vybaveném jednoduchými policemi vyrobenými na míru, integrovanými skříněmi a vkusně zvoleným nábytkem jsme pocítili skvělou atmosféru domova a na tomto místě zažili nezapomenutelný zážitek z našeho výletu po České republice.

Rodinné domy jsou pro většinu obyvatel vysněnou formou bydlení. Jejich nežádoucí účinky, jako je příměstská zástavba, spotřeba půdy a produkce dopravy, jsou zřejmé. Mnohé nové čtvrti snad mohou splnit sen o standardním domě se zahradou a plotem kolem ní, ale jen těžko mohou konkurovat městským souvislostem přirozeně pěstovaným po generace. Zároveň mnoho menších měst a vesnic ve vzdálenějších oblastech trpí desítky let trvajícím odlivem obyvatel z venkova a mnoho historických domů zůstává nevyužitých. Díky poučení z krize v předchozích dvou letech se může stát, že nové koncepty práce a bydlení mohou přinést i nové příležitosti také do vzdálenějších, ale neuvěřitelně specifických míst, jako je toto.

Jsme přesvědčeni, že tento výjimečný architektonický počín si zaslouží být letošním vítězem.

Autorská zpráva

V historické části malého jihočeského města, sice zanedbané, ale s poměrně silnou atmosférou a potenciálem, vznikl náš nový domov. Místo nás od začátku lákalo pro svůj svérázný charakter a skvělou polohu. V úzkých ospalých uličkách, vedle travnatého plácku na Kozinově náměstí, jsme skryti před ruchem okolní dopravy, přitom nás jen pár kroků dělí od centra s obchody, službami a úřady, od škol, kina, divadla i nádraží.

Rekonstruovaný dům vnímáme jako alternativu k vilám v předměstí, ke stavebním záměrům, které leckdy neúměrně odkrajují z naší krajiny. Na výrazně menší ploše realizujeme stavební program, kterému nechybí dostatečně velký obytný prostor s navazující venkovní terasou, podkroví s dětskými pokojíky a hernou, ložnice s vlastním koupelnovým zákoutím, zahrádka s ovocnými stromy, dvě garážová stání a velká dílna se zdviží.

Objekt pro bydlení vzniká propojením dvou sousedních domů. Jeden z nich prošel na přelomu tisíciletí výraznou stavební úpravou, druhý se nachází v havarijním stavu. Souhmotí zbavujeme nevhodných novodobých prvků, například velkého vikýře s balkonem a plastových oken. Za přízdívkami objevujeme původní kamenné zdivo a drobné, pro nás cenné historické fragmenty. Základní tvar, měřítko a materialitu původních hmot respektujeme. Vnitřní členění přizpůsobujeme snaze objektu zpřístupnit ze dvou stran – pro pěší od náměstí a pro přijíždějící ze strany protilehlé. Velké okno ve štítové dvorní fasádě je odpovědí na jedinečný výhled na kostelní věž. Průhledy z interiéru do přiléhajících dvorků obohacují celkové vnímání prostoru. Minimalistické pojetí nově proražených otvorů záměrně ponecháváme v kontrastu s původními, tradičně dělenými okny.

Pohled ze zahrady

Detail portálu

Pohledy do interiéru

Dvorek s terasou

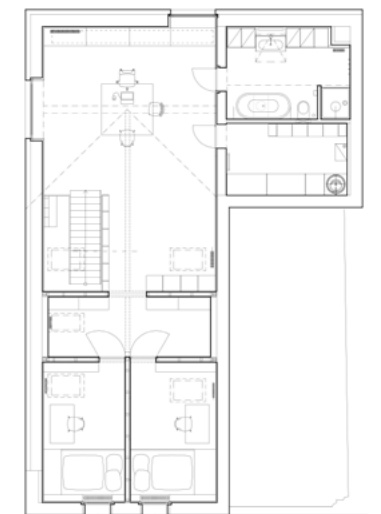
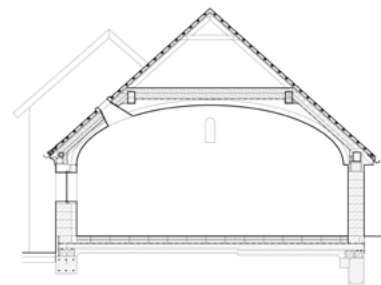
Situace

Půdorys přízemí

Příčný řez, půdorys patra

ATELIER

111

ARCHITEKTI

BARBORA

A

JIŘÍ

WEINZETTLOVI

Ateliér vznikl v roce 2007. Jeho tým se postupně profiloval, mezi hlavní tvůrce dnes patří Dominika Galandová, Michal Hamada, Miroslava Šešulková, Barbora Weinzettlová a Jiří Weinzettl, zakladatel ateliéru. V posledních letech se zaměřuje především na tvorbu bytových a občanských staveb včetně návrhu interiérů a na úpravy veřejných prostranství našich měst. Funguje v Praze a v jižních Čechách. „Řídíme se vnitřními principy, které nás provázejí od prvotních skic až k realizaci díla. Je to zájem o kontext, poznání místa, do kterého vstupujeme, a v neposlední řadě i určitá estetická a prostorová preference, která se dá charakterizovat střídmostí, jednoduchostí prostoru a upřednostněním kvality, která dokáže dobře stárnout. Projekty ateliéru jsou citlivé, současné a přehledné stavby s jasně čitelným autorským názorem, které vycházejí jak tvarově, tak materiálově z jakési kolektivní paměti. Působí tak jako přirozená součást místa.“ Atelier 111 architekti stojí za oceňovanými stavbami, jako jsou Dílny Opatov, rodinné domy v Litvínovicích či Jínonicích, chata u rybníka na Vysočině a nedávná realizace domu na Kozině. Již několikrát také uspěl v architektonických soutěžích na úpravy veřejných prostranství (náměstí v Krnově, Mníchově Hradišti, Zlíně a Českých Budějovicích).

www.atelier111.cz

Dílny Opatov, Finalista ČCA 2020

Rodinný dům v Jínonicích, Finalista ČCA 2020

Rodinný dům v Litvínovicích, Nominace ČCA 2019

Chata u rybníka, Finalista ČCA 2019

Foto archiv autorů

FINALISTA

Hlídka na Stráži, Rokytnice nad Jizerou

Autoři
Mjolk architekti / Jan Mach,
Jan Vondrák

Spoluautor
Pavčina Müllerová

Investor
město Rokytnice nad Jizerou

Realizace
2021

Foto
BoysPlayNice

Horník

Liška

Autorská zpráva

Nad Rokytnicí se vlní hřeben kopce Stráž. Jeho západní konec klesá k divokým vodám řeky Jizery a na východ pokračuje Sachrovým a Vlčím hřebenem až na bájnou horu Kotel. Vrch Stráž, nebo i Strážník, jak mu říkají místní, byl jedním z míst, kde se při vpádu nepřátelských vojsk posílaly za pomoci ohně signály o nepříteli překračujícím hranici naší země. Kouřový signál pak přejímaly další hlídky na Kozákově a hlouběji v Čechách. Dnes už ohně na okolních kopcích naštěstí nehoří. Rokytnice nad Jizerou má nové hlídače. Na město dohlíží na skalách Strážníku čtyři patroni z erbu, symbolizující čtyři vesnice, které se v dávných časech spojily v město Rokytnice – Liška, Medvěď, Ovce a Horník – Hlídka na Stráži.

Hodnocení poroty

Hlídka na Stráži je zhmotnělý sen, pohádka, která se stala skutečností. Série pěti abstraktních vyhlídkových konstrukcí je osazena na skalních výběžcích na hřebeni kopce Stráž nad Rokytnicí nad Jizerou. Abstraktní povahu dřevěných objektů zdůrazňují úchvatné konzole, které vás zvou na první vyhlídku, kterou autoři nazývají Liška. Medvěď, Ovce a Horník jsou názvy ostatních vyhlídek symbolizovaných i svými tvary. Jsou to novodobí ochránci, strážní hlídka obce Rokytnice nad Jizerou. Názvy a tvary vyhlídek jsou odvozeny z erbů čtyř vesnic, které se kdysi připojily k Rokytnici. Až na přesně osazené základy není vidět žádná konstrukce a některé části jako by popíraly zákon přitažlivosti. Žebřík, který se přeměňuje na nízký ochoz, vás zve k tomu udělat první krok na Lišku, připomínající odrazové prkno vzpínající se nad skalní ostroh nad korunami borovic. Pohled do údolí je dech beroucí. Sousední vyhlídka je hned nalevo, co by kamenem dohodil. Další liška v hodně odvážném posedu hledící dolů do údolí. Medvěď a Ovce zůstávají dole na zemi a zvou pozorovatele, aby se podívali na stromy a větve a na faunu, která v nich žije. Poslední vyhlídka na trase, Horník, je přístupná po lávce, která vede na platformu nad korunami stromů, je orientovaná směrem do údolí a vznáší se ve vzduchu, kde ztratíte veškerý smysl pro měřítka. Jen vy, nebe nad hlavou a údolí pod nohama. Závratné! Podlaha všech objektů je z masivních dubových fošen s dostatečnými mezerami, aby mezi nimi mohl dobře proudit vzduch, což dřevěným konstrukcím zajišťuje dlouhou životnost. Pohled pod obklad odhaluje velmi složitou ocelovou konstrukci rozdělenou na malé části, které lze lehce smontovat a přemístit bez použití vozidel. Přesný topografický průzkum za použití moderní technologie umožnil dokonalé osazení čtvercových betonových základů. Na nich jsou položeny přechodové desky z pozinkované oceli, které přenášejí zatížení ocelové konstrukce každé stavby do kotev ve skále. Hlídka na Stráži je vynalézavé převedení veřejné zakázky do podoby jednoduché (vy)hlídky. Realizovaný projekt je výsledkem intenzivního dialogu mezi topografií, vegetací a vizuálním vlivem na místo, vytvářejícím poetickou interakci mezi veřejností a těmito pěti entitami. Projekt chytře reflektuje historii města prostřednictvím čtyř zvolených postav a zároveň zůstává dostatečně abstraktní, aby netvořil přímé mimikry a umožnil každému návštěvníkovi vytvořit si svoji vlastní interpretaci a příběh kolem nich. Není to kouzelné, když jste konfrontováni s něčím, o čem máte pocit, že to znáte, ale nevíte odkud? Hlídka na Stráži je architektura pro smysly, kde se poezie potkává s důvtipem.

Ovce

FINALISTA

Knihovna IGI Vratislavice

Autoři
Atakarchitekti / Jiří Jandourek,
Ondřej Novák

Spoluautor
Jana Jandourková Medlíková

Spolupracovníci
Pavlaína Šturmová, Michaela
Říhová, Michaela Doležalová

Investor
Městský obvod statutárního města
Liberce – Vratislavice nad Nisou

Realizace
2021

Foto
Tomáš Souček

Průhled v dětské knihovně

Interiér přístavby

Čítárna

Hodnocení poroty

Novostavby představují v současné době vážné dilema, protože není využitých mnoho stávajících budov. Udržitelnost a hospodárná výstavba mohou být interpretovány různě. Knihovna a komunitní centrum v městském obvodu Liberec – Vratislavice nad Nisou ukazují na tento způsob uvažování a zároveň slouží k zachování hodnot a paměti města. Projekt zachraňuje stávající budovu bývalé fary a přeměňuje ji na nový městský komunitní prostor. Původní budova byla rozšířena, protože nebyla schopná pojmout všechny nové funkce. Vznikl tak funkční mix, který mohou využívat všichni od těch nejmladších až po nejstarší. Soubor se nachází podél nové „kulturní osy“. Je to nejen knihovna, ale také mateřské centrum, kino, klub a místo setkávání. Zhodnocením suterénu staré budovy úpravou terénu vznikl příjemný parter do veřejného náměstí, které je propojeno s kulturním centrem. Prostor poskytuje příležitost se zastavit a potkávat stejně jako další plochu pro vnitřní funkce. Tímto gestem se budova otevírá směrem k městu. Další propojení prostor umožňuje otvor směřující do zámeckého parku. Novostavba knihovny se svou úzkou hmotou a odlišným použitím materiálů odlišuje od vzhledu stávající budovy, proporcionalitou a formou vhodně reflektuje bývalou faru. Jakmile jsme vstoupili do knihovny, pocítili jsme útulnost, teplo, které z prostor vyzařovalo. Cílem architektů bylo pravděpodobně vytvořit intimní atmosféru pobytu mezi knihami. Jedná se o místo, kde je dobré pobýt, kde je příjemně trávit čas a setkávat se s ostatními. Ústředními prvky knihovny jsou výhledy do parku. V přízemí přímé propojení, v patře velká prosklená stěna čítárny. Obě části budovy jsou spojeny ve výšce suterénu a prvního patra, kde je umístěn průhledný spojovací můstek vedoucí do dětské knihovny. Způsob renovace staré budovy citlivě reaguje na hodnoty stávající hmoty a ukazuje strukturu krásné ložené cihelné nebo kamenné zdi. Odhalení střešní konstrukce přispívá k prostorovému pohledu na horní úroveň. Architekti využívají doplňky tam, kde to z estetického hlediska vyžadují technologické potřeby. Řešení interiéru vkusně zohledňuje funkce, ať už se jedná o dětskou knihovnu nebo klubovnu. Nábytek určený pro děti je kreativní a bezpečný. Mateřské centrum a kino umístěné v nejnižší části jsou přímo propojeny s novým náměstím. Je to skutečný středobod setkávání. Obslužné prostory dobře fungují i pro menší akce. Celý soubor je v nejlepší slova smyslu na svém místě, a to jak ve funkční skladbě, tak v měřítku a architektonickém řešení. Zástavba, která skutečně slouží obyvatelům. Místo, kde je dobré být.

Autorská zpráva

Vhodným místem pro novou městskou knihovnu se stal nevyužívaný dům římskokatolické fary, v minulosti sloužící i jako sirotčinec, školka a učiliště. Bývalá fara nemohla pojmout všechny funkce a budova byla rozšířena o přístavbu. Ideou návrhu je vytvoření nového veřejného místa, které naváže na dosavadní pulzující střed Vratislavic, definovaný veřejnými stavbami a zámeckým parkem. Vzniká nová piazzetta, jež se inspirovuje rytmem malých náměstíček v sousedství budov pro veřejnost, propojených pěší cestou. Starému domu je ponechán původní charakter a ze západní strany je doplněn soudobou elementární hmotou knihovny. Domy jsou spolu propojeny v podzemní části a proskleným můstkem. Z původního domu se oproti předpokladům zachovalo jen obvodové zdivo – kvůli dřevomorci musel být odstraněn krov a dřevěné stropy. Hluboké základy stavby daly vzniknout dalšímu podlaží. Z fasád byly odstraněny necitlivé nánosy a po zateplení jim byly navraceny historické prvky a detaily, bírozlitová omítka různé zrnitosti, dřevěné vstupní dveře a kopie špaletových oken. V polozapuštěném podlaží je mateřské centrum, přízemí připadá spolkům a horní patro dětské knihovně. Velikost, tvar a umístění přístavby vycházejí z kontextu zámeckého parku a fary, ale i ochranných pásem stromů a vedení sítí infrastruktury. Výsledkem je objekt s úzkou kompaktní třípodlažní nadzemní částí a dvoupodlažním suterénem. Do nadzemních pater o minimálním půdorysu je integrována knihovna s domácí atmosférou. Podzemní patra ukrývají kinosál a vstupní vestibul s lobby a šatnou. Nový dům se velkými prosklenými stěnami otáčí do zámeckého parku a využívá výhledů a kontaktu se stromy. Z prostředního patra se otevírá výhled na kostel Nejsvětější Trojice.

Palác elektrických podniků –
rekonstrukce a konverze, Praha

Autor
TaK Architects / Marek Tichý

Spoluautoři
Pavla Brůžová, Jana Kořínková

Spolupracovník
AED project

Investor
Bubenská 1 – CPI Group

Realizace
2021

Foto
KIVA

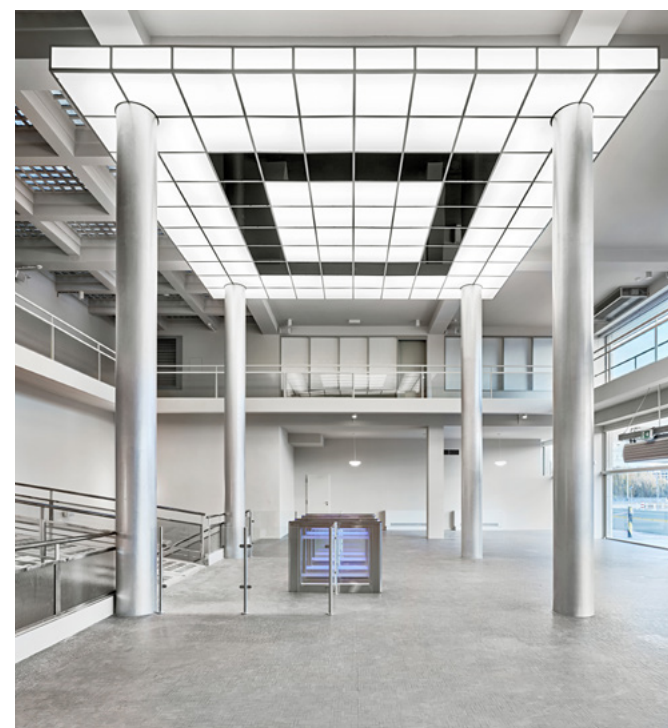
FINALISTA

Keramický obklad s kobaltovými okny

Hlavní pětipatrová hala - pohled na hlavní vstup
a sklobetonový strop

Jižní vstup

Autorská zpráva

Palác Elektrických podniků patří mezi největší a nejvýznamnější památky české meziválečné funkcionalistické architektury. Hlavní myšlenkou obnovy a částečné konverze bylo prezentovat signifikantní části budovy v jejich autentické rekonstruované podobě a celý objekt pak jako moderní, i dnes plně funkční administrativní budovu poskytující nadstandardní inspirativní prostory nejen pro práci. Projekt přináší zcela nové techniky a technologie, naznačuje cestu k obnově obdobných meziválečných staveb velkého měřítka. Průlomová byla komplexní rekonstrukce obvodového pláště s akcentem na celistvý architektonický výraz, ale také interiérů, kde se jedná o skloubení autentické obnovy a současných detailů vestavěb a nových funkčních částí. Jádrem objektu tvoří kancelářská část s těžištěm v pětipatrové lodi centrální dvorany lemované galeriemi po obvodu. Dispozičně uzavřené jádro je směrem do křídel budovy a vzhůru rozvolňováno do otevřenějších dispozic. Součástí obnovy jsou i navazující prostory, někdejší výstavní galerie, obchodní jednotky na prstenci přízemí s přímou vazbou na exteriér a přilehlé plochy doplněné moderním detailem parteru. Hlavními technickými momenty rekonstrukce byly celková sanace základů z hlinitanových betonů, komplexní výměna obvodového pláště včetně výplní otvorů, výměny všech technologických systémů a jejich doplnění vzhledem k platné legislativě zejména v oblasti požární techniky a v neposlední řadě vytvoření automatického parkovacího zakladače ve značné části rozsáhlých suterénů. Instalované technologie pak reprezentují kvalitativní posun v ekonomice a efektivitě provozu.

Hodnocení poroty

Rekonstrukce Paláce elektrických podniků podtrhuje význam a potenciál architektonického dědictví 20. století v Praze. Architektura první republiky, často vynikající kvality, je dnes stále nedostatečně ceněná a v některých případech hrozí, že budou tyto budovy opuštěny, demolovány nebo úplně přeměněny. Naproti tomu obnova a konverze Elektrických podniků úspěšně vdechuje nový život architektonickému komplexu a okolní čtvrti. V tomto případě je proces obnovy budovy o to potřebnější, že původní budova je výjimečně kvalitní. Pečlivé studium originální stavby umožnilo získat jednoznačné znalosti o použitých materiálech. To bylo také důležité pro pochopení pozornosti, kterou architekti věnovali přirozenému a umělému osvětlení. Původní dokumentace rovněž ukázala, že budova byla bohatá na technologická experimentální řešení pro „dobře temperované prostředí“. Tyto poznatky se staly relevantními při rozhodování o způsobu renovace.

Obtížnost procesu transformace pravděpodobně zvyšovaly také impozantní rozměry architektonického komplexu i snaha zachovat jeho jednotu a vyhnout se přílišné fragmentaci prostor.

Budova navržená koncem dvacátých let 20. století pro více než tisíc zaměstnanců má několik významných reprezentativních a shromažďovacích prostor, jako je hlavní vstupní hala. Tyto prostory představují další výzvu: projekt se musel přizpůsobit novému životu budovy bez přílišného tření se stávající strukturou. Kancelářské prostory pro různé obchodní činnosti, zázemí pro schůzky, volný čas a neformální setkávání nebo strukturovanější prostory pro polední přestávky tak byly nově navrženy při zachování úzké vazby na původní strukturu.

Detail technologické části

Pavilon Z, České Budějovice

Autoři
A8000 / Martin Krupauer,
Pavel Kvintus, Daniel Jeništa,
Petr Hornát

Spolupracovníci
Anežka Vonášková, Jaroslav Kedaj

Investor
Výstaviště České Budějovice,
a. s.

Realizace
2021

Foto
Ondřej Bouška

FINALISTA

Pohled východní - fasáda z čirého i nazelenalého skla

Autorská zpráva

Architektura Pavilonu je založena na třech zvětšujících se kvádrech, kde nejmenší je u země a směrem vzhůru se objem zvětšuje a těžkne. Z původní hmoty jsou odebrány – proskleny dílčí části tak, aby výsledný efekt byl vzdušný a elegantní – inspirováno procesem šlechtění bonsaje. Pavilon se nově otevírá především ve své východní části k řece a městu. Materiálově se vnější vzhled odehrává ve dvou formách – pevné a průhledné. Pro pevnou formu je zvolen materiál plechových bílých kazet a bílé střešní folie. Průhledná forma je řešena sklem, ať už čirým strukturálním zasklením či intimnějším materiálem copilitu. Použití profilovaného skla je zároveň odkaz na původní architekturu. Doplněno je o velkoformátová okna, která otevírají vnitřní prostor soudobým řešením. Interiér je pojednán jako maximálně otevřený a flexibilní. Pro vytvoření co největšího prostoru byly všechny doplňkové provozy soustředěny do krajního traktu a zbylou část tak bylo možné nechat volnou. Pavilon tak lze modifikovat systémem drapérií – závěsů od expozičního či galerijního prostoru po uzavřený sál pro koncerty. Limitujícím, ale zároveň krásným prvkem se stala stávající konstrukce objektu, kde se podařilo zachovat odkryté ocelové konstrukce a celý prostor tak ještě dále odhmotnit a vytáhnout jeho původní strukturu – duši. Tento princip zároveň určil designový směr interiéru, kde bylo na rozdíl od až minimalistického exteriéru přistoupeno k více technicistnímu pojednání na hraně high-tech architektury. Interiérem nás tak provází nejrůznější systémy technického vybavení od masivních potrubí vzduchotechniky po červené potrubí požárního systému. Atmosféru interiéru zjemňuje měkké světlo prostupující skrze copilitovou stěnu zobrazující i obrysy dějů exteriéru.

Interiér

Hodnocení poroty

Rekonstrukce pavilonu Z je součástí komplexnějšího projektu přestavby Výstaviště, který má změnit vztah této oblasti ke zbytku města. Renovace tohoto starého veletržního pavilonu je prvním krokem v proměně města a její úspěch se tak stává důležitým pro budoucnost fungování celého projektu.

Jednoduchá konstrukce schopná pokrýt velká rozpětí je pro stávající kvalitní budovu ze 70. let charakteristická. Její rehabilitace umožňuje městu České Budějovice získat nový multifunkční pavilon vhodný pro akce nejrůznějšího charakteru, od veletrhů po koncerty.

V souladu s urbanistickou proměnou jsou upraveny vstupy do budovy a nový hlavní vchod je umístěn naproti stávajícímu. Tato změna znamená kompletní revizi půdorysu budovy a další rozdělení veškerých oblužných ploch.

Rekonstrukce budovy zachovává stávající konstrukci a zároveň mění obvodový plášť a vnitřní příčky. Je použit jednoduchý jazyk postavený na základních materiálech a barvách. Zvenčí budovu charakterizuje bílý kovový a copilitový skleněný plášť s velkými prosklenými otvory, které uvnitř vytvářejí velmi světlé prostředí. Ve večerních hodinách se budova promění ve velkou lucernu signalizující, že se uvnitř něco pořádá. Naopak černé stěny a závěsy v interiéru naznačují dematerializaci všech architektonických a konstrukčních prvků během koncertů nebo akcí.

Celkově je renovace efektivní a ukazuje možnost pracovat s vynikajícími výsledky také na stávajících budovách, vyhnout se zbytečným demolicím a obnovit i s nevelkým rozpočtem prostory s netušenými stavebními a architektonickými kvalitami.

ČESTNÉ

UZNÁNÍ

CENA PŘEDSEDY SENÁTU PČR PANA
MILOŠE VYSTRČILA

Sportovní hala / tělocvična
ZŠ Nový Hrozenkov

Autoři
CONSEQUENCE FORMA architects /
Janica Šipulová, Martin Sládek

Spolupracovníci
Nina Vlček Ličková

Investor
Městys Nový Hrozenkov

Realizace
2021

Foto
BoysPlayNice

Autorská zpráva

Sportovní hala se nachází v městysi Nový Hrozenkov v údolí řeky Bečvy, která se line valašskou krajinou ve východním cípu Česka. Cílem architektů bylo přinést do vesnice současnou architekturu, která sem zapadne, ale také přinese něco nového a neotřelého. Projekt má více fází a zahrnuje nejen sportovní halu, ale i rekonstrukci hlavní budovy základní školy, nové vstupy, technické vybavení, nové šatny, zázemí haly a rekonstrukci místní kulturní posilovny v suterénu. V budoucnu se chystá i revitalizace okolního veřejného prostranství, vnitřního dvora a venkovních hřišť. Sportovní hala je užívána jako tělocvična místní základní školy, ale také slouží k pronájmu pro širokou veřejnost. Hlavním konceptem této budovy bylo vyzdvihnout potenciál venkovské krajiny a propojit ji velkorysou prosklenou stěnou s vnitřní hrací plochou. Interiér je z velké části obložen dřevěnými lamelami, které dotváří atmosféru a akustickou pohodu. Důležité bylo také vhodně vyřešit napojení na stávající objekty a zahradu. Stavba je z velké části ovlivněna vnitřní lezeckou stěnou, která vystupuje nad podhled hrací plochy a tvoří dominantní horní světlík, který je zrcadlen i na druhé straně. Celková změna si klade za cíl nabídnout místním a jejich návštěvníkům veřejný prostor pro děti, setkávání, hru a odpočinek.

Lezecká stěna

Interiér sportovní haly

Hodnocení poroty

Sportovní hala v Novém Hrozenkově přináší tomuto městysovi novou a současnou stavbu. Je navržena jako multifunkční sportovní objekt, který je propojený se základní školou, má technické vybavení, nové šatny a posilovnu v suterénu. Návrh klade důraz na to, aby novostavba zohledňovala okolní kontext a sousední domy.

Velká prosklená fasáda poskytuje široký výhled do krásné venkovské krajiny. Směrem do ulice je nenápadná a ohleduplná k nejbližším sousedům. Interiér zahrnuje vysokou lezeckou stěnu na konci sportovní haly, která je dramatickým zakončením tohoto velkorysého prostoru. Výběr materiálů a barev odráží dobré porozumění uživatelům budovy a významu budovy nejen jako funkčního, ale i komunitního a veřejného prostoru.

Po důkladné debatě o finalistech letošního ročníku se porota rozhodla nominovat tuto stavbu na čestné uznání za přínos pro místní komunitu a zvláštní nasazení architektů při vytváření veřejných staveb, které sbližují lidi a poskytují společný prostor pro ocenění jedinečných kvalit jejich města a okolní krajiny.

CENA

PARTNERA

Učebna

Celkový pohled

CENA MINISTERSTVA PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR ZA PROSAZOVÁNÍ KVALITNÍ VÝSTAVBY PROSTŘEDNICTVÍM ARCHITEKTONICKÝCH SOUTĚŽÍ

Kulturní centrum – Pivovar
Domažlice

Autoři
Mepro / Ivan Březina, Martin Březina, Václav Matějka

Investor
Město Domažlice

Realizace
2020

Foto
Archiv autorů

Odůvodnění

Z architektonické soutěže vzešla příkladná rekonstrukce, která přizpůsobila původní budovu novým účelům. Bývalá průmyslová stavba, která se nacházela ve špatném stavu, nově slouží obyvatelům i návštěvníkům jako komunitní, kulturní a vzdělávací centrum s knihovnou i galerií. Nezapomnělo se ani na původní využití budovy jako pivovaru, který je doplněn o novou restauraci.

Ministerstvo pro místní rozvoj oceňuje, že byl původní objekt zachován a upraven. Mnohé obdobné stavby takové štěstí neměly. Přestavba podpořila duch stavby a vytvořila chodsky vlídné prostředí. Rekonstrukce je kvalitně provedena, může se chlubit propracovanými detaily, ponechanými původními nosnými konstrukcemi a příznými novodobými zásahy. Vznikla tak inspirativní stavba, která nabízí důstojné, ale zároveň hravé interiéry.

Knihovna

CENA

PARTNERA

Interiér Bochnerova paláce

Budovy A, B, C – pohled od východu

CENA MINISTERSTVA PRŮMYSLU A OBCHODU ZA REVITALIZACI BROWNFIELDU BÝVALÉ TOVÁRNY

Vlněna, Brno

Autoři
Studio acht / Václav Hlaváček, Matěj Kuncíř, Michaela Nováková

Spoluautoři
Vojtěch Hlaváček, Ben Hoek, Bart Vos

Spolupracovníci
Anna Horáková, Lodewijk Baljon

Investor
CTP

Realizace
2021

Foto
Tomáš Slavík

Odůvodnění

Areál Vlněna je příkladnou revitalizací brownfieldu v místě bývalé stejnojmenné textilní továrny určené k demolicí. V léta zanedbané lokalitě vznikl městotvorný živý areál poskytující kancelářské zázemí 3,5 tisícům osob, jehož součástí jsou také běžné služby – obchody, restaurace, kavárny. Investor maximálně otevírá areál veřejnosti. Střechu podzemního parkoviště tvoří volně přístupný park, jehož součástí je zahrada se vzrostlou zelení a stromy, ale také místo pro komunitní pěstování. Za účelem opylení rostlin chová investor na střeše přilehlých budov včely. Vrací tak do města biodiverzitu. Pozitivně je rovněž vnímáno rozhodnutí investora a architektů zachránit demoličním výměrem ohrožený Bochnerův palác, nejstarší brněnskou neorenesanční stavbu z roku 1867, který prošel citlivou rekonstrukcí, stejně jako plánované zachování původního objektu výtopny s komínem. Dominantou areálu je budova H s pásovými okny vsazenými ve fasádě, která svým organickým tvarem vybočuje z řady ostatních cihlových objektů odkazujících na holandskou inspiraci.

Lokalita byla využívána už od středověku kvůli výhodné poloze u náhonů řek Svratky a Ponávky. V roce 1828 v místě vznikla továrna na sukno, která pod vedením několika majitelů fungovala až do druhé světové války, kdy přešla pod německou správu. I díky této textilce se Brno přezdívalo „moravský Manchester.“ Po válce byla fabrika znárodněna a v roce 1949 byl založen národní podnik Vlněna. Provoz ukončil až v roce 1997, poté areál chátral, až situace vyústila ve vydání demoličního výměru. Projekt je první etapou revitalizace areálu.

CENA

PARTNERA

Pohled na objekty od jihu

Dvůr

CENA AGENTURY OCHRANY PŘÍRODY
A KRAJINY ZA CITLIVÉ UMÍSTĚNÍ
PROVOZOVNY V KRAJINĚ

Lihovar s pěstitelskou pálenicí,
Svijanský Újezd

Autoři
OBJEKTOR ARCHITEKTI / Jakub
Červenka, Václav Šuba, Tereza
Scheibová

Investor
DLABKA DISTILLERY s. r. o.

Realizace
2021

Foto
Alex Shoots Buildings

Odůvodnění

Agentura ocenila citlivé umístění provozu lihovaru s pěstitelskou pálenicí v blízkosti území Chráněné krajinné oblasti Český ráj. Pozitivně je vnímáno především jednoduché hmotové řešení objektů, využití dřeva jako přírodního materiálu na fasádě a propojení objektu na zpracování ovoce, tedy typického místního produktu z Českého ráje, přímo s přilehlým sadem. Lihovar uprostřed jabloňových sadů je spojen s bydlením majitelů, takže jde o formu hospodaření sice v prostředí moderních staveb, ale s návazností na historický způsob obývání zemědělské krajiny. Do krajiny se také otevírají průhledy přímo z areálu pálenice.

Interiér

CENA

PARTNERA

Dům B - východní fasáda

Dům C

CENA SPOLEČNOSTI CENTRAL GROUP
ZA INOVATIVNÍ PŘÍSTUP K ŘEŠENÍ
NOVÉHO BYDLENÍ

Bytové domy Bleriot v Praze

Autoři
MACHAR & TEICHMAN / Pavel Machar,
Radek Teichman

Spoluautor
Kateřina Margoldová

Spolupracovníci
Atelier Habina / Tomáš Kluba

Investor
Developerská a stavební
skupina T.E

Realizace
2019

Foto
Peter Fabo

Odůvodnění

Bytové domy Bleriot jsou zdařilou ukázkou cenově dostupného bydlení. Urbanistické řešení akceptuje předměstskou polohu pozemku na okraji Prahy a vytváří příjemné polouzavřené vnitřní klidové prostory určené k pobytu rezidentů. Architektura je úsporná, a přesto elegantní, řešením detailů a barevnosti povyšuje okolní nepřilíš kvalitní zástavbu při zachování příjemného obytného měřítka.

Západní fasáda

CENA

PARTNERA

Detail terasy penthousu

Detail jižní fasády

CENA SPOLEČNOSTI VEKRA ZA
PROMYŠLENÉ ŘEŠENÍ ENERGETICKY
ÚSPORNÉHO ZDRAVÉHO BYDLENÍ

Rezidence Michelangelova v Praze

Autoři
Podlípny Sladký architekti /
Luděk Podlípny, Martin Sladký

Spoluautoři
Pavel Zezula, Markéta Talašová,
Lucie Králová, Romana Hadačová,
Kamila Loupancová

Investor
JRD Development

Realizace
2021

Foto
Alex Timpau

Odůvodnění

Úspory energie jsou v poslední době velmi skloňovaným tématem a již delší dobu jsou i jedním z hlavních požadavků na moderní bydlení. Majitelům totiž přináší trvalou úsporu provozních nákladů. Rezidence Michelangelova v Praze 10 s byty v pasivním energetickém standardu odpovídá plně těmto požadavkům. Promyšlené řešení energetického zajištění bytového komplexu, které spojuje využití fotovoltaiky, tepelných čerpadel pro vytápění i chlazení bytů a rekuperaci tepla, využívá v maximální míře alternativní zdroje energie. Nebývá ale samozřejmostí, že stejná pozornost je věnována také zdravému vnitřnímu prostředí. Chytrý ventilační systém, dostatek světla a akustický komfort – to vše zajišťuje pohodlné a z hlediska zdraví i bezpečné bydlení.

Na místě, kde se v původní zástavbě nacházela nepoužívaná kotelna, vznikl bytový dům, který ve všech parametrech odpovídá požadavkům moderního bydlení. Ke zdravému životnímu prostředí přispívá i to, že součástí komplexu je park, dětské hřiště a altán, který slouží ke komunitním aktivitám. Tento prostor vznikl podle návrhu Madiny Tokena, vítězky studentské architektonické soutěže Katedry architektury Fakulty stavební ČVUT v Praze.

Postavit bytový dům v ulici Michelangelova je samo o sobě výzvou k inspiraci právě tímto jedinečným renesančním umělcem. Uvnitř komplexu jsou umístěny zajímavě zpracované detaily odkazující na jeho malířská, sochařská i architektonická díla. Ale i samotná filozofie stavby s důrazem na kvalitu provedení, promyšlení každého technického detailu a využití alternativních zdrojů energie odpovídá renesančnímu duchu. Jak pravil sám klasik: „Dokonalosti se dosahuje maličkostmi, ale dokonalost sama není maličkost.“

Michelangelova slova: „Cílem umění je dělat člověka šťastným“ můžeme parafrázovat jako – cílem bydlení je dělat člověka šťastným. A tak by se dala promyšlená funkčnost, maximální životnost, krása a zdraví v jednoduchosti shrnout jako filozofie bytového komplexu Rezidence Michelangelova v Praze. A to je i krédo značky VEKRA jako výrobce oken a dveří.

CENA

PARTNERA

Obytný prostor

Průhledy ze schodiště

CENA SPOLEČNOSTI VELUX ZA PRÁCI
S DENNÍM SVĚTLEM

Dům propojen se zelení, Praha

Autoři
Iveta Langerová architekti /
Iveta Langerová

Investor
Soukromý investor

Realizace
2020

Foto
Roman Mlejnek Photography

Odůvodnění

Promyšlená „reinkarnace“ domu s delší než stoletou historií naplno vytěžila potenciál svažitého terénu a přírodní lokality. Vrátila stavbě původní jednoduchý tvar a v několika úrovních ji propojila s okolím. Koncept inspirovaný japonskou architekturou staví na minimalistickém designu, rafinovaných detailech a hře s přirozeným denním světlem. Originálním řešením je přímý vstup do zahrady z podkrovní ložnice skrze šikmou střechu a zelenou terasu. Oceňujeme citlivý přístup k rekonstrukci a velkorysé prosklení, díky kterému je dům dokonale prosvětlený a rostliny do okolní přírody.

Celkový pohled na dům

VÝJIMEČNÝ

POČIN

Foto Adéla Havelková

Jana Kostecká
Za přiblížení architektury dětem

Odůvodnění Akademie ČCA

Janu Kosteckou známe díky knihám nakladatelství Jakost – D.O.M.E.K., Z.A.H.R.A.D.A., H.U.D.B.A., D.E.S.I.G.N., nedávno vydala knihy *Plasticus Maritimus*, *Moře v 300 otázkách a odpovědích*, *Planeta Praha* a také publikaci *K čemu jsou architekti*. Byla produkční několika výstav (např. *Anastomosis*) a organizuje již více než patnáct let spolu s dalšími přednáškový cyklus *Pecha Kucha Night*. Rozhodně ji charakterizuje velký záběr aktivit, které se nebojí realizovat. Zajisté je úspěch jejích činností dán také výbornými schopnostmi propojovat lidi skrze různé profese. Za výjimečné lze považovat architektonické tábory pro děti v pražském Centru architektury a městského plánování. Jedná se o takový malý vhléd do toho, co všechno je architektura. Také se tam modeluje, kreslí a prezentuje. Cílem ale není ani tak to, aby děti po škole šly studovat architekturu, ale aby se uměly dívat kolem sebe, vysvětlit jim jednoduše, co mohou rozhodnout a jak celý proces tvorby města a domů funguje. Také vedla společně s designérkou Silvií Luběnovou kroužek, kde s dětmi jednou týdně navštěvovaly místa a domy, které za normálních okolností nejsou veřejně přístupné. Zároveň organizuje jednodenní architektonické workshopy na základních a středních školách – např. Průzkumník, kdy děti zanášejí poznatky o prostředí do slepých map a následně pak probíhá diskuse. Jana Kostecká chodí, všímá si zdánlivě bezvýznamných věcí a ukazuje je dětem různými prostředky. Protože věří, že prostředí utváří nás a my utváříme prostředí. Díky takovému přístupu si bude možná další generace lépe uvědomovat hodnoty světa, v němž žije.

Foto Jan Malý

SAPELI

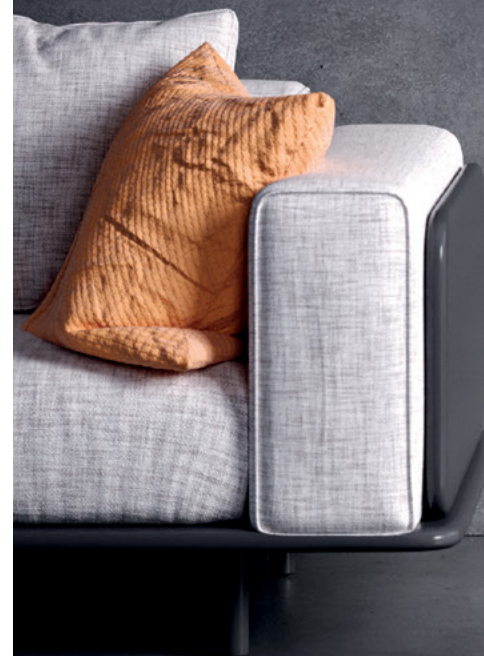
Existuje místo, kde najdete ideální dveře – takové, co přiblíží váš interiér k dokonalosti. Zažijte SAPELI Unlimited, kreativní platformu pro milovníky designu, architekty a jejich klienty, která převrací výběr dveří na ruby.

Jsme tu pro vás,
ale směr určujete vy.

WWW.SAPELI.CZ

reddot winner 2022

VÝSLEDKY
SOUTĚŽÍ

REVITALIZACE NÁMĚSTÍ J. A. ALISE
V PŘÍBRAMI – BŘEZOVÝCH HORÁCH

**Jednofázová otevřená projektová
architektonicko-urbanistická soutěž**

Vyhlašovatel	Město Příbram
Organizátor a sekretář	Jakub Sladký
Předmět soutěže	Zpracování návrhu revitalizace náměstí J. A. Alise v Příbrami VI-Březových Horách. Cílem revitalizace je oživení a proměna tohoto náměstí na důstojný prostor, který bude odpovídat významu tohoto místa a historickému kontextu původní hornické osady Březové Hory.
Datum konání soutěže	15. 3.–31. 5. 2022
Porota	Jan Konvalinka, Josef Velfl, Věra Smolová, Ivan Plicka, Vladimír Sitta, David Mateáško, Jitka Ressorová náhradníci Zorka Boržiková, Martin Buršík, Ondřej Tuček, Patrik Hoffman
Počet odevzdaných návrhů	6
Ceny a odměny celkem	550 tis. Kč

1. cena (250 tis. Kč)	Momon works / Igor Hobza, Michal Bernart, Jitka Rumlová, Jakub Vašek, Petra Malinská, Leoš Drmola
-----------------------	---

Porota ocenila kultivovaný názor i prezentaci budoucí podoby náměstí J. A. Alise a náměstí H. Klíčky. Návrh přináší jasný názor na organizaci řešeného prostoru, respektující historii místa a odkazující se na ni. Návrh propojuje obě náměstí do jednoho celku; k případnému dopracování porota doporučuje koncepci stromové zeleně tak, aby jednoznačněji vymezila prostor obou náměstí a potvrdila jejich propojení. Návrh pracuje i s jednotlivými

detaily parteru, které přinášejí do řešeného prostoru nosné, dílčí příběhy. Pracuje také s reálnou recyklací stávající dlažby. Ceněn je návrh nového vodního prvku včetně koncepce hospodaření s vodou; problematiku se může jevit využití neupravené dešťové vody tam, kde bude docházet k přímému kontaktu s návštěvníky náměstí. Dopravní řešení je jasné a přináší potřebné zklidnění celého řešeného prostoru i s přihlédnutím k budoucímu poklesu dopravní zátěže v ulicích Husova a Rožmitálská po vybudování obchvatu města. Pozitivně je vnímáno nové umístění zastávek městské hromadné autobusové dopravy, vhodně vymístěných z prostoru náměstí, a přesto v dobré pěší dostupnosti. Porota rovněž ocenila celkové zapojení řešení do širšího urbanistického kontextu, včetně návrhu dostaveb volných parcel náměstí vymezujících.

2. cena (150 tis. Kč)	Martin Hajný, Eliška Málková, Matěj Čunát, Marie Štefanová
3. cena (100 tis. Kč) Mimořádná odměna	Jan Horký / Atelier Horký Michael Karnet, Vojtěch Kramář, Martin Křivánek, Daniela Čečková, Václav Liška / Karnet architekt
Mimořádná odměna	Karel Filsak, Anna Laubová

MĚSTSKÝ DŮM ZA PAPIRNOU

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Městská část Praha 7
Organizátor	CCEA MOBA: MOBA studio s. r. o.
Sekretář	Igor Kovačević / MOBA studio s. r. o.
Předmět soutěže	Pozemek pro novostavbu městského bytového domu o celkové rozloze 783 m ² se nachází v ulici Za Papírnou, parc. č. 291, 292, k. ú. Holešovice, na nároží ulic Železničářů a Za Papírnou v blízkosti stanice metra Nádraží Holešovice a vlakové zastávky Praha Holešovice zastávka. Lokalita se nachází ve specifické oblasti Velkého rozvoje území Holešovice, na které probíhá změna územního plánu, z níž zadání vychází. Dům by měl reagovat na potřebu městské části a nabídnout městské bydlení různým zájmovým skupinám – služební byty, byty pro lidi se zdravotním postižením či ze sociálně rizikových skupin. Převažovat by měly menší byty, ideálně v modulovém řešení. Parter je požadován aktivní, kde kromě komerční části by měla být umístěna i nedostatková občanská

vybavenost (v tuto chvíli je uvažována dětská skupina pro minimálně 21 dětí). Cílem městské části je stavba ekologicky i ekologicky šetrné budovy, která bude jedním z prvních stavebních kamenů nově plánované čtvrti.

Datum konání soutěže
Porota

22. 7.–9. 9. 2022
Jakob Hurrle, Lenka Burgerová, Pavel Zelenka, Katharina Bayer, Kristien Ring, Florian Köhl, David Tichý
náhradníci Kamil Vavřínek Mareš, Jan Čížinský

Počet odevzdaných návrhů 45
Ceny a odměny celkem 1 650 tis. Kč

1. cena (700 tis. Kč)

Michal Gabaš, Nikoleta Slováková, Tomáš Beránek, Laura Lukáčová, Rudolf Nikerle, Kryštof Jireš/ Apropos Architects

Návrh poroty přesvědčil svým jasným konceptem, vyváženými proporcemi v půdoryse i hmotě a kvalitou společných prostorů, že patří na první místo. Vnitřní dispozice umožňuje jak soukromý venkovní prostor pro každý byt, tak i velkorysý sdílený prostor. Střešní terasa nabízí vyvážený mix otevřených a uzavřených prostorů. Efektivní dispozice nabízí vysoký počet bytů a spolu se zvoleným konstrukčním řešením také dostatek možností spojování jednotlivých bytů a obecně vysokou flexibilitu půdorysu. Budova je přizpůsobena na hloubku sousední budovy, čímž je zajištěno, že vnitroblok nebude ohraničen holou boční stěnou vedlejšího objektu. Autorky a autoři kladli důraz na vypracování ekologického i sociálního konceptu. Porota si je vědoma několika problematických aspektů, ať už se jedná o případné dopracování půdorysů nebo finanční náročnost zvolené cihlové fasády.

2. cena (550 tis. Kč)

Václav Ulč, Barbora Červeňová / AVE architekt

3. cena (350 tis. Kč)

Rozálie Domoráková, Matěj Šebek

Mimořádná odměna (50 tis. Kč)

Jiří Opočenský, Ondřej Králík, Štěpán Valouch, Viktor Žák, Martin Hložka, Anna Blažková, Ondřej Suk, Kateryna

Mimořádná odměna (50 tis. Kč)

Mimořádná odměna (50 tis. Kč)

REKONSTRUKCE PLAVECKÉHO BAZÉNU – MĚSTSKÉ LÁZNĚ NERATOVICE

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel
Organizátor a sekretář
Předmět soutěže

Město Neratovice
Martin Špičák
Zpracování architektonického návrhu rekonstrukce plaveckého bazénu Neratovice. Plavecký bazén se nachází na důležitém místě v centru města s průčelím a vchodem situovaným do náměstí Republiky. Je jedním z nejdůležitějších objektů občanské vybavenosti v Neratovicích.

Datum konání soutěže
Porota

30. 6.–3. 11. 2022
Roman Kroužecký, Marek Lenc, Lenka Mrzilková, Ondřej Chybík, Lada Kolaříková, Markéta Zdebská, Ondřej Králík
náhradníci Jiří Sloup, Ivana Slabá, David Hlouch

Počet odevzdaných návrhů 4
Ceny a odměny celkem 1 050 tis. Kč

1. cena (450 tis. Kč)

Jan Doubek

Provozní a dispoziční řešení, které nemění umístění dvou hlavních bazénů, je jasné a přehledné. Nově navržená hala relaxačního světa na místo rekonstrukce stávající přístavby z 90. let je přiměřeným zásahem a dobrou investicí, ačkoliv výchozí představou zadavatele byla rekonstrukce objektu bez demolic. Návrh dobře pracuje s odlišením nově navržených částí objektu od těch původních. Nové části jsou přítomné a svým působením korelují s architekturou objektu ze 70. let. Kladně je hodnocen vi-

Bondarenko, Barbora Juříčková, Alena Richterová / ov architekti
Jana Stachová, Alica Komíňáková, Miroslav Stach, Anna Šrytrová, Marius Caminschi / boq architekti
Michal Solár, Blanka Solár / bams office a Ladislav Müller

zuální kontakt plaveckého bazénu a veřejného prostranství, řešení kavárny, umožňující její samostatný provoz do náměstí, které tak oživuje, stejně tak otevření a propojení veřejného prostoru v severní části kolem plaveckého bazénu a řešení napojení saunového světa na střešní prostor.

2. cena (350 tis. Kč)
(25 tis. Kč)

Jan Ret, Michaela Černá, Barbora Turková, Štěpán Štolba, David Foud / MÚD architekti
Jakub Jarošek, Juraj Smoleň, Štěpán Abt, Natálie Kostelníková / ABTSMOLEN

3. cena (250 tis. Kč)

(25 tis. Kč)

REVITALIZACE VÝROBNÍHO AREÁLU MLÉKÁRNY A PIVOVARU V KYJOVĚ

Jednofázová otevřená projektová urbanisticko-architektonická soutěž

Vyhlašovatel
Organizátor a sekretář
Předmět soutěže

Město Kyjov
Karolína Maňáková
Najít kvalitní a komplexní architektonicko-urbanistický návrh dostavby území – lokality bývalé mlékárny a pivovaru, stávajících tenisových kurtů včetně zakomponování využití stávajícího letního kina, které bude řešit prostorové, funkční a dopravní vazby nového území na rozšíření centra města, propojení v severní části s městským parkem a plochou pro sport a návaznost na stávající urbánní prostor přilehlé blokové a vilové zástavby. Lokalita by měla nabídnout možnost bydlení, občanského vybavení a služeb, společensky atraktivní kulturní vyžití, kvalitní veřejné prostranství s dostatkem zeleně, možnost setkávání lidí a aktivní trávení volného času.

Datum konání soutěže
Porota

24. 6.–23. 8. 2022
Zbyněk Ryška, Simona Vondráčková, Daniel Čmelík, Kamil Filípek, David Mikulášek
náhradníci Antonín Kuchař, Martin Kyjovský, Pavel Pekár

Počet odevzdaných návrhů 3
Ceny a odměny celkem 1. cena (160 tis. Kč)

360 tis. Kč
Václav Navrátil, Jan Sedláček, Jan Cihlař, Eva Pokorná / SENAA architekti, s. r. o.

Návrh definuje tři struktury – pravoúhlu blokovou kolem náměstí, rozvolněnou s polygonálními viladomy v místě letního kina a v místě tenisových kurtů s třemi bytovými domy. Jasné rozdělení s vazbou na etapizaci dává prostorům jasný charakter, struktury reagují i na typ zástavby na protějších stranách okolních ulic. Porota kladně hodnotila vyšší bytový dům v pozici nárožní dominanty,

jasné vymezení prostoru náměstí a měřítko jednotlivých hmot jako takových i prostorů mezi nimi. Při posuzování hospodárnosti řešení byly brány v potaz současné standardy bydlení v souvislostech s veřejným a soukromým prostorem, výškou objektů, množstvím a velikostí bytů, jejich orientací a možnostmi parkování, návrh je ekonomicky přiměřený.

2. cena (120 tis. Kč)
3. cena (80 tis. Kč)

Tomáš Havlíček
Vladislav Králíček, Tereza Škoulová

ŠÍBALŮV STATEK – NOVÉ SRDCE KAMENNÉHO PŘÍVOZU

Jednofázová otevřená projektová urbanisticko-architektonická soutěž

Vyhlašovatel
Sekretář
Předmět soutěže

Obec Kamenný Přívoz
Stanislava Maronová
Návrh architektonického řešení společenského a kulturního centra obce Kamenný Přívoz ve stávajících prostorách Šibalova statku.

Datum konání soutěže
Porota

21. 10.–17. 12. 2021
Radek Vokál, Jan Prokš, Radek Kolařík, Ivan Plicka, Adam Halíř
náhradníci Prokop Mašek, Věra Weinerová, Milan Svoboda

Počet odevzdaných návrhů 18
Ceny a odměny celkem 340 000 Kč

1. cena (150 tis. Kč)

Ivo Stejskal, Jan Rolinc, Zdeněk Šuchma / MEZI, s. r. o.

Autoři návrhu přicházejí se smysluplně využitelným veřejným prostranstvím. Porota oceňuje efektivní řešení novostavby k západnímu objektu. Doplnění hmoty, které umožňuje splnění provozních požadavků, považuje porota za vhodné i z hlediska uživatelského. Návrh nejlépe naplnil požadavky zadavatele z hlediska dispozičně provozního řešení a prostorového uspořádání. Projekt nabízí realizaci v etapách.

2. cena (80 tis. Kč)	Vojtěch Sosna, Andrea Šetinová, Matouš Štrba, Jiří Švehla
3. cena (50 tis. Kč)	Petra Karlová, Michaela Marešová
Odměna (15 tis. Kč)	Jan Horký
Odměna (15 tis. Kč)	Bronislav Stratil / ROHÁČ STRATIL, s. r. o.
Odměna (15 tis. Kč)	Michal Solár, Blanka Štuříková, Yvetta Díaz / Bams office
Odměna (15 tis. Kč)	Mária Maninová, Milena Kubiszová, Ondřej Volný

PROBÍHAJÍCÍ SOUTĚŽE

POHÁDKOVÁ KAŠNA DĚČÍN

Otevřená dvoufázová výtvarná soutěž

Vyhlašovatel	Statutární město Děčín
Organizátor	Statutární město Děčín
Sekretář	Šárka Kalivodová
Předmět soutěže	Sochy pro secesní kašnu/fontánu na Masarykově náměstí v Děčíně, která je kulturní památkou, a to ve dvou možných variantách: a) bronzové repliky na základě původní dokumentace (návrh replik); b) volná sochařská figurální tvorba z libovolného materiálu, která se vztahuje k příběhu o Loubském prameni (volná tvorba). Záměrem je tedy nalezení optimálního výtvarného řešení sochařské výzdoby pohádkové kašny včetně druhu materiálu.
Předpokládané ceny a odměny celkem	300 tis. Kč
Porota	Tomáš Brčák, Štěpánka Špačková, Martin Kloda, Rostislav Koryčánek, Monika Immrová, náhradníci Milan Rosenkranc, Josef Patrný
Datum odevzdání soutěžních návrhů	30. 1. 2023

KONVERZE OBJEKTU BÝVALÝCH MĚSTSKÝCH LÁZNÍ NA KNIHOVNU 21. STOLETÍ

Jednofázová otevřená projektová architektonicko-konstrukční soutěž	
Vyhlašovatel	Statutární město Chomutov
Organizátor	City Upgrade, s. r. o.
Sekretář	Hana Nováková
Předmět soutěže	Zpracování architektonicko-konstrukčního návrhu konverze objektu bývalých městských lázní v Chomutově včetně dispozičně-provozního návrhu a řešení provazby navazující na veřejný prostor s důrazem na přehodnocení současných vazeb objektu, vytváření nových kontextů veřejných prostor místa, hledání adekvátního zapojení objektu do struktury města, dále s důrazem na architektonicky hodnotné uchopení konverze objektu na knihovnu, která se stane kulturně komunitním centrem města Chomutov.
Předpokládané ceny a odměny celkem	4 200 tis. Kč
Porota	Marek Hrabáč, David Dinda, Bedřich Fryč, David Vávra, Ondřej Beneš, Tomáš Jiránek, Tomáš Řehák, náhradníci Jaroslav Pachner, Milan Märč, Václav Aulický
Datum odevzdání soutěžních návrhů	9. 1. 2023

NÁVRH ŘEŠENÍ ŽELEZNIČNÍ STANICE NYMBURK HLAVNÍ NÁDRAŽÍ

Dvoufázová otevřená architektonicko-urbanistická soutěž	
Vyhlašovatel	Správa železnic, státní organizace
Organizátor	Jindřich Vítek / AK GÜRLICH VÍTEK & PARTNERS
Sekretář	Filip Komárek / AK GÜRLICH VÍTEK & PARTNERS
Předmět soutěže	Návrh architektonicko-urbanistického řešení v železniční stanici Nymburk, hl. n. – novostavba výpravní budovy a rekonstrukce stávající výpravní budovy. Ideová část – umístění prostor pro technologie dráhy a podchodu na nástupiště v železniční stanici Nymburk hl. n., ideové ztvárnění přednádraží a přiléhajících prostor železniční stanice včetně objemového návrhu a polohy souvisejících objektů. Cílem soutěže je nalezení optimálního řešení výpravní budovy s návazností na širší vazby přednádraží

Předpokládané ceny a odměny celkem	2 400 000 Kč
Porota	Petra Böhmová, Tomáš Průcha, David Hlouch, Pavla Panová, Filip Tittl
Datum odevzdání soutěžních návrhů	náhradníci Pavla Urbánková, Martin Matiscka, Tereza Bathová, Pavel Buryška, Tomáš Mach
	13. 2. 2023

EXPO 2025 – ČESKÝ PAVILON

Jednofázová otevřená architektonicko-designerská projektová soutěž	
Vyhlašovatel	Kancelář generálního komisaře účasti České republiky na Všeobecné světové výstavě EXPO
Organizátor	CCEA MOBA: MOBA studio s. r. o.
Sekretář	Igor Kovačević / MOBA studio s. r. o.
Předmět soutěže	Návrh českého pavilonu pro mezinárodní výstavu EXPO 2025, který představí Českou republiku a naváže na historické úspěchy z Bruselu 1958, Montrealu 1967 a Ósaky 1970. Předmětem soutěže je návrh kompletního architektonického, designérského a ideového řešení pavilonu a jeho expozice. Doporučujeme, aby se soutěže zúčastnily tvůrčí týmy složené nejen z architektů, ale také z dalších kreativních profesí, které v širší odbornosti společně zareagují v současném kontextu na úspěšné dějinné odkazy druhé poloviny dvacátého století. Doporučujeme architektům hledat grafické designéry, experty na výstavnictví a další odborníky nezbytné pro realizaci tak náročného díla, ale i kreativcům hledat architektury pro vytvoření silného kolektivu. Domníváme se, že jen s multioborovým týmem bude možné umístit jméno České republiky na světovou mapu, odlišit se od ostatních pavilonů a nastavit novou tradici pro českou účast na EXPO, založenou na transparentnosti výběru otevřenou soutěží a na vysoké míře kreativity a odvahy jejích tvůrců. Předpokládané investiční náklady na realizaci projektu jsou 120 mil. Kč bez DPH (z toho 105

Předpokládané ceny a odměny celkem	1200 tis. Kč
Porota	Ondřej Soška, Radek Špicar, Eva Jiříčková, Jan Kasl, Markéta Smrčková, Balázs Bogнар, Jozef Kabaň
Datum odevzdání soutěžních návrhů	náhradníci René Kühn, Kristina Magasaniková, Aleš Kyselela, Martin Wichterle, Osamu Okamura, Adam Gebrian
	1. 3. 2023

SOUTĚŽE PO TERMÍNU ODEVZDÁNÍ SOUTĚŽNÍHO NÁVRHU / ŽÁDOSTI O ÚČAST

REVITALIZACE VNITROBLOKU DIVADLA JIŘÍHO MYRONA

Jednofázová užší projektová architektonická soutěž	
Vyhlašovatel	Národní divadlo moravskoslezské
Organizátor	MOBA studio, s. r. o.
Sekretář	Igor Kovačević
Předmět soutěže	Revitalizace vnitrobloku Divadla Jiřího Myrona v Ostravě směrem k vyšší integritě a zlepšení provozně-ekonomických parametrů areálu, navýšení kapacity parkovacích míst a vyřešení vnitroareálových provozů a zakomponování stávající technické infrastruktury do provozu areálu. Odhadované stavební náklady na realizaci, bez technologie a vedlejších stavebních nákladů, jsou 100 mil. Kč bez DPH. Soutěž tyto předpokládané náklady ověří a bude sloužit jako indikátor pro jejich případnou aktualizaci.
Předpokládané ceny a odměny celkem	1 500 tis. Kč
Porota	Jiří Nekvasil, Ondřej Vysloužil, David Bazika, Alice Michálková, Michal Palaščák, Jan Hora, Dušan Rosypal

náhradníci Vítězslav Raszka, Jakub Kopec, Agata Vančó Kiszka

Datum podání žádosti o účast 10. 10. 2022
Datum odevzdání soutěžních návrhů 10. 2. 2023

SPORTOVNÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLA BOTANICKÁ, BRNO

Užší jednofázová projektová urbanisticko-architektonická soutěž

Vyhlašovatel Statutární město Brno
Organizátor Kancelář architekta města Brna, p. o.

Sekretář Tomáš Pavlíček
Předmět soutěže Návrh urbanisticko-architektonického řešení novostavby sportovní základní školy včetně víceúčelové sportovní haly. Zadavatel má zájem na tom, aby výsledné řešení působilo kultivovaně, uceleně a provázaně ve vztahu k okolí a zejména k sousedním významným kulturním památkám (budova Nejvyššího soudu ČR, Masarykův studentský domov a Husův sbor). Proto je předmětem soutěže také ideový návrh architektonického řešení přilehlých veřejných prostranství, která v současnosti nejsou řešena koncepčně a nevytváří důstojný předprostor uvedeným významným stavbám. Návrh by měl nastínit možné řešení úprav přilehlých veřejných prostranství.

Předpokládané ceny a odměny celkem 2 750 000 Kč
Porota Filip Chvátal, Monika Lukášová Spilková, Michal Sedláček, Adam Halíř, Zdeňka Vydrová, Ondřej Píhrt, Tomáš Dvořák

Datum podání žádosti o účast 21. 11. 2022
Datum odevzdání soutěžních návrhů 24. 3. 2023

ŠKOLNÍ AREÁL STUDENTSKÁ – MNICHOVO HRADIŠTĚ

Jednofázová užší projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Město Mnichovo Hradiště
Organizátor a sekretář Miroslav Vodák
Předmět soutěže Návrh na přístavbu školního areálu ve Studentské ulici. Školní kampus by se měl

v budoucnu rozrůst o nové křídlo základní školy a sportovní halu. Cílem soutěže je vybrat nejvhodnější architektonický návrh a zároveň tým architektů, který bude celý projekt zpracovávat a projednávat.

Předpokládané ceny a odměny celkem 3 250 000 Kč
Porota Jiří Plíhal, Vladimír Čermák, Jakub Chuchlík, Vojtěch Kaas, Hana Seho

Datum podání žádosti o účast 15. 11. 2022
Datum odevzdání soutěžních návrhů 7. 3. 2023

VÍCEÚČELOVÁ SPORTOVNÍ HALA NOVÝ JIČÍN

Dvoufázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Město Nový Jičín
Sekretář Alena Seibertová, Odbor rozvoje a investic, Městský úřad Nový Jičín

Předmět soutěže Architektonický návrh víceúčelové sportovní haly, která bude součástí sportovního areálu na ul. U Stadionu v Novém Jičíně. Cílem soutěže je získat nadčasové řešení sportovní stavby odpovídající současným požadavkům na architektonickou a provozní kvalitu, udržitelnost a ekonomickou přiměřenost. Vybudování víceúčelové sportovní haly vychází z potřeby krytých sportovních ploch, které byly potvrzeny průzkumem realizovaným při zpracování Plánu rozvoje sportu v Novém Jičíně 2018–2025.

Předpokládané ceny a odměny celkem 1 850 tis. Kč
Porota Marcel Brož, Václav Dobrozenský, Martin Materna, Radko Květ, Aleš Kubalík, Magdalena Pappová, Pavel Pekár

Datum odevzdání soutěžních návrhů 22. 11. 2022

PŘIPRAVOVANÉ SOUTĚŽE

ADMINISTRATIVNĚ-TECHNICKÁ BUDOVA ZZS

Dvoufázová otevřená projektová architektonicko-urbanistická soutěž

Vyhlašovatel Hlavní město Praha
Předmět soutěže Nová administrativně-technická budova ZZS jako hlavní sídlo pražské zdravotnické záchranné služby. Svým dispozičním řešením i architektonickým zpracováním by měla reagovat na komplexnost a komplikovanost provozu, ale také na pohodlí uživatelů, kteří jsou při výkonu své práce vystaveni nadměrně stresovým situacím. Ústředním bodem budovy je Zdravotnické operační středisko – dispečink, kde pracovníci ZOS přijímají hovory a řeší krizové situace. ZOS je doplněno dalšími provozy, jako jsou vzdělávací a výcvikové středisko se zázemím pro výcvik záchrannářů i veřejnosti, servis a očista sanitních vozidel a další záchrannářské vybavenosti nebo administrativní zázemí celé pražské záchranné služby.

REVITALIZACE NÁMĚSTÍ DR. M. HORÁKOVÉ V KARLOVÝCH VARECH

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Statutární město Karlovy Vary

Předmět soutěže Návrh celkového řešení náměstí a jeho přilehlého okolí se všemi urbanistickými a dopravními vazbami v dané lokalitě a vytvoření inspirativního veřejného prostranství reprezentativního a pobytového charakteru v souladu s charakterem okolní zástavby. Stěžejní pro správné fungování náměstí je propojení nejrůznějších společenských aktivit s životem občanů a podpora dalšího rozvoje

města. Zadavatel klade důraz nejen na urbanistické a architektonické kvality, ale i sociální, kulturní, vzdělávací, ekonomické a ekologické aspekty.

DOMOV PRO SENIORY ČERVENÝ KOSTELEČ

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Město Červený Kostelec
Předmět soutěže Architektonické řešení veřejné budovy domova seniorů. Novostavba Domova pro seniory v Červeném Kostelci bude realizována na pozemcích v majetku města p. č. 1056/3 zahrada o rozloze 2960 m², p. č. 1107/5 trvalý travní porost o 1191 m². Parkování pro návštěvy lze navrhnout v mezích územní studie Družstevní – Sadová.

NÁPLAVKA HOŘEJŠÍ NÁBŘEŽÍ

Jednofázová otevřená ideová a projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel TRADE CENTRE PRAHA a. s.
Předmět soutěže Zpracování architektonického návrhu revitalizace pražské náplavky Hořejšího nábřeží (2. část) na Smíchově mezi Jiráskovým a Palackého mostem.

OSTROV CHOCEŇ

Jednofázová užší projektová architektonicko-krajinářská soutěž

Vyhlašovatel Město Choceň
Předmět soutěže Návrh urbanistického, architektonického a krajinářského řešení Ostrova v Chocni.

MĚSTSKÁ KNIHOVNA A VEŘEJNÉ PROSTRANSTVÍ, AREÁL BÝVALÉHO CUKROVARU, BŘECLAV

Jednofázová užší projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Město Břeclav
Předmět soutěže Návrh Městské knihovny v areálu Velké tržnice bývalého cukrovaru. Řešeno bude také přilehlé veřejné prostranství mezi ulicemi U Stadionu a Kuffnerovým nábřežím v Břeclavi. Úpravy veřejné-

ho prostranství vhodným způsobem dotvoří navrhovaný objekt a jeho okolí. Objekt bude řešen v maximální možné míře jako energeticky soběstačný.

REVITALIZACE NÁVSI PROVODOV

Jednofázová užší projektová architektonická soutěž

Předmět soutěže Nalezení vhodného řešení centrálního veřejného prostranství obce Provodov se všemi prostorovými a provozními vazbami. V mantinelech udržitelného řešení bude kromě náležitého estetického pojednání stěžejní možnost rozvoje společenské funkce tohoto prostranství. Zadavatel předpokládá, že nalezené principy budou ve spolupráci s vybraným partnerem dále využity také pro zbývající uliční prostranství obce tak, aby bylo dosaženo jednotného kvalitativního standardu veřejných prostranství celé obce.

ÚPRAVA NÁMĚSTÍ REPUBLIKY, BRNO

Jednofázová otevřená projektová urbanisticko-architektonická soutěž

Vyhlašovatel Statutární město Brno
Předmět soutěže Návrh úpravy náměstí Republiky v Husovicích, které jsou součástí druhé největší městské části Brno-sever. Současný stav náměstí je zanedbaný a vlivem neudržovaného stavu stromů třířadé lípové aleje a nedostatečného osvětlení v nočních hodinách nepůsobí přívětivě a bezpečně.

DOMOV SE ZVLÁŠTNÍM REŽIMEM ROHATEC

Dvoufázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Jihomoravský kraj
Předmět soutěže Návrh novostavby domova se zvláštním režimem v Rohatci, který má nahradit stávající budovu S-centra poničenou tornádem. Novostavba bude mít kapacitu přibližně pro 120 klientů a 100 členů personálu s kompletním zázemím a venkovním areálem.

Účelem soutěže je vybudování architektonicky, technologicky a energeticky kvalitní a efektivní stavby šetrné ke svému okolí i k uživatelům – klientům, personálu, návštěvníkům – s nízkými provozními náklady a využíváním obnovitelných zdrojů energie při provozu.

Aktuální přehled soutěží www.cka.cz

GRAPHISOFT
Archicad®

26

NENECHTE SE ROZPTYLOVAT

Archicad vytváří svým uživatelům prostor pro to, co je nejdůležitější: navrhování kvalitních a krásných staveb. Automatizuje totiž řadu procesů při modelování, zpracování dokumentace a spolupráci se specialisty a má zabudované profesionální prostředí pro vizualizace.

Archicad 26 vylepšuje využití konstrukčně analytického modelu. Zjednodušuje a zrychluje spolupráci mezi architekty, stavebními inženýry a statiky.

Více na archicad.cz

centrum

PRO PODPORU POČÍTAČOVÉ GRAFIKY ČR S.R.O.

The Independent
Rhode Partners Architects, USA
Foto © Nick Simonite

ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ děkuje

všem partnerům České ceny za architekturu za podporu.

Generální partner

Generální mediální partner

Partner Galavečera

Hlavní partneři

Hlavní mediální partner

Mediální partneři

STAVBA

LINKA

STAVEBNÍ FÓRUM

Děkujeme za spolupráci

Centrum architektury
a městského plánování

Partneři

Záštity

STAVBA VYLADĚNÁ DO POSLEDNÍHO PUNTÍKU

DŮM MAĎARSKÉ HUDBY
OD STUDIA SOU FUJIMOTO
MÁ ČESKÝ MOBILIÁŘ

Lokalita: Budapešť, Maďarsko

Největší park v Budapešti, tzv. Městský park Városliget, má od letošního roku novou dominantu. Na místě zchátralého a nevyužívaného kancelářského komplexu vyrostla unikátní architektura, organicky rozvlákněný baldachýn s otvory, navržený japonským studiem Sou Fujimoto. To si pro exteriéry Domu maďarské hudby vybralo lavičky Preva Urbana, odpadkové koše Nanuk a navigaci osvětlenými sloupky Donat od českého výrobce mobiliáře, mmcité.

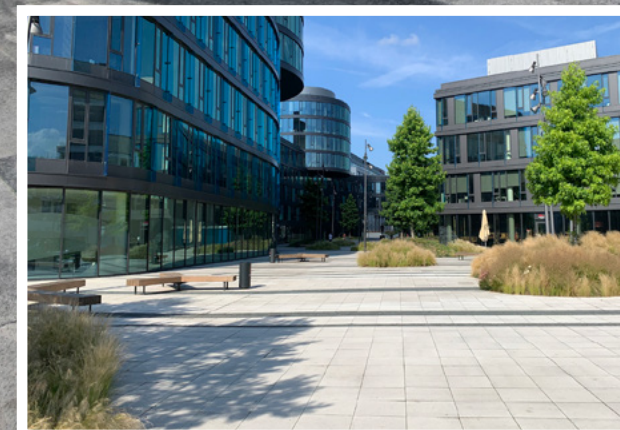
Városliget by mohl právem být nazván Central parkem Budapešti. Plíce města dýchající nejen historií a zelení, ale i čilým společenským životem. Místem, kde lidé tráví čas rádi a jehož historie sahá do roku 1896. Městský mobiliář do parku dodává mmcité již od počátku jeho revitalizace. Jako na prvním místě v Evropě zde mmcité instalovalo systém chytré lavičky eBlocq s usb pro nabíjení a uzamykatelným prostorem. Odpočinkové zóny v parku poskytují maximální pohodlí díky lehátkům Rivage, myš-

leno bylo i na místa pro práci a piknik řadami Preva Urbana a Tably. O pořádek se starají odpadkové koše Crystal, Minium a Multiminium pro tříděný odpad.

Neexistuje snad žádná jiná kulturní oblast, v níž by maďarské umění znělo tak výrazně jako právě v hudbě. Do světových dějin se zapsala řada maďarských skladatelů a hudebníků jako Ferenc Liszt, Béla Bartók, Zoltán Kodály, György Ligeti a Zoltán Kocsis. Jejich odkaz zachycuje právě Dům hudby, nová instituce a místo první komplexní výstavy v zemi představující historii hudby. Ikonická budova byla vybrána ze 170 mezinárodních projektů a od vyhlášení budila masivní pozornost v mezinárodních odborných kruzích. CNN a World Architecture Community ji okamžitě zařadily mezi deset neočekávanějších novostaveb roku. Konečný výsledek nezklamal, vzniklo skutečně současné architektonické dílo, které získalo nejvyšší ocenění Best of the Best za rok 2022 od Architecture MasterPrize Awards.

Dlažba pro váš vysněný domov

Semmelrock
stein+design®

www.wienerberger.cz/semmelrock

ZMĚNY V OBLASTI PAUŠÁLNÍ DANĚ

Senátem byl aktuálně schválen nový daňový balíček, který mimo jiné obsahuje návrh na zvýšení obratu pro povinnou registraci k dani z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) z 1 000 000 Kč na 2 000 000 Kč. S touto změnou dále velmi úzce souvisí změny pro uplatnění režimu paušální daně.

AKTUÁLNÍ ZNĚNÍ PODMÍNEK PRO PAUŠÁLNÍ DAŇ

S účinností od 1. ledna 2021 byl zaveden tzv. paušální režim pro poplatníky daně z příjmů fyzických osob, který je ukotven v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále jen „ZDP“). Podmínky pro využití paušálního režimu nalezneme v § 2a a § 7a ZDP.

Paušální daň může být pro mnoho poplatníků výhodná, a to převážně z důvodu nižších administrativních povinností souvisejících s daní z příjmů a pojistným na sociální a zdravotní pojištění. Další výhodou je omezení evidenčních povinností poplatníka a také minimální pravděpodobnost zásahu správce daně v rámci daňové kontroly. Avšak existují také nevýhody paušální daně. Hlavní nevýhodou je, že poplatník nemůže při výpočtu daňové povinnosti uplatnit žádné odpočty ani slevy. S tímto souvisí další nevýhoda, a to ta, že poplatníkovi nemůže vzniknout tzv. „daňový bonus“. Poplatník taktéž nemůže uplatnit žádné výdaje, které souvisejí s jeho ekonomickou činností.

V aktuálním znění smí do režimu vstoupit poplatník, který splňuje podmínky dle § 2a ZDP. Hlavní podmínky jsou tři. První podmínkou je, že poplatník nesmí být plátcem DPH. Druhou podmínkou je, že nevykonává činnost, ze které plynou příjmy ze závislé činnosti, s výjimkou příjmů zdaňovaných srážkou. Třetí podmínkou je, že v bezprostředně předcházejícím období neměl poplatník příjmy ze samostatné činnosti vyšší než 1 000 000 Kč.

Pokud se poplatník rozhodne vstoupit do paušálního režimu, je nutností podat správci daně oznámení o vstupu do paušálního režimu, a to nejpozději do 10. dne rozhodného zdaňovacího období, nejčastěji tedy do 10. ledna. Pokud poplatník nově zahajuje samostatnou činnost, je nutné podat oznámení nejpozději v den zahájení činnosti.

Pro účely paušální daně byla stanovena částka zálohy na paušální daň, která se každý rok měnila v závislosti na minimálním vyměřovacím základu pro zdravotní a sociální pojistné. Pro rok 2022 byla záloha ve výši 5 994 Kč. Součástí zálohy je záloha na daň ve výši 100 Kč, záloha na sociální pojistné ve výši 3 267 Kč a záloha na zdravotní pojistné ve výši 2 627 Kč.

ZMĚNY PODMÍNEK PAUŠÁLNÍ DANĚ OD 1. 1. 2023

Schválené změny

Schválená novela ZDP přináší od 1. 1. 2023 v oblasti paušální daně významné změny. První podmínka – fyzická osoba nesmí být plátcem DPH – zůstala nezměněna. S ohledem na zvýšení limitu pro registraci k DPH z 1 000 000 Kč na 2 000 000 Kč se však stala paušální daň přístupná pro širší okruh subjektů. Návazně totiž byla i změněna podmínka, že v bezprostředně předcházejícím období neměla fyzická osoba ze samostatné činnosti vyšší než 1 000 000 Kč. Nově je i tento limit navýšen na 2 000 000 Kč. Nejvýznamnější změnou je ovšem zavedení 3 paušálních pásem, a tedy 3 různých výší záloh na paušální daň. Pro určení, do kterého pásma fyzická osoba spadá, je rozhodující výše příjmů a také typ vykonávané činnosti. V tomto směru dochází k provázání paušální daně s paušálními výdaji dle § 7 odst. 7 ZDP.

Do prvního pásma spadají poplatníci, jejichž příjmy ze samostatné činnosti nepřekročí 1 mil. Kč. Dále poplatníci s příjmem ze samostatné činnosti do výše 1,5 mil. Kč, kteří by alespoň u 75 % těchto příjmů mohli uplatnit výdajový paušál 60 % nebo 80 %. A dále poplatníci s příjmy do 2 mil. Kč, kteří by alespoň u 75 % těchto příjmů mohli uplatnit výdajový paušál 80 %.

Do druhého pásma spadají poplatníci, jejichž příjmy ze samostatné činnosti nepřekročí 1,5 mil. Kč. A dále poplatníci s příjmem ze samostatné činnosti do výše 2 mil. Kč, kteří by alespoň u 75 % těchto příjmů mohli uplatnit výdajový paušál 60 % nebo 80 %.

Do třetího pásma spadají poplatníci, jejichž příjmy ze samostatné činnosti nepřekročí 2 mil. Kč.

Výše měsíční zálohy pro první pásmo je 6 208 Kč, z čehož je záloha na daň z příjmů 100 Kč. Poplatník ve druhém pásmu bude platit zálohy ve výši 16 000 Kč, z toho je 4 963 Kč záloha na daň z příjmů. Záloha ve třetím pásmu je 26 000 Kč, z čehož je záloha na daň 9 320 Kč. Upozorňujeme, že výše zálohy v prvním pásmu se každoročně mění v návaznosti na změny minimálních vyměřovacích základů pro sociální a zdravotní pojištění. Zálohy pro druhé a třetí pásmo jsou aktuálně stanoveny pevnou částkou. Pokud nedojde ke změně, může v budoucnu nastat paradoxní situace, kdy záloha pro druhé pásmo bude nižší než záloha pro pásmo první.

Přechodná ustanovení

Nutností pro vstup do paušálního režimu je podání Oznámení o vstupu do paušálního režimu, ve kterém poplatník uvede pásmo, do kterého se chce registrovat. Pokud byl poplatník v paušálním režimu k 31. 12. 2022 a nepřestal jim po uplynutí tohoto data být, je automaticky zařazen do prvního pásma paušálního režimu, pokud nepodá oznámení o změně pásma.

Pokud poplatník podal žádost o zrušení registrace k DPH, avšak oznámení o zrušení registrace mu nebylo doručeno do 31. 12. 2022, pak se k 1. 1. 2023 nepovažuje za plátce daně, jestliže mu bude takovéto oznámení doručeno nejpozději do 16. 1. 2023.

NÁZORNÝ PŘÍKLAD

Paušální daň je obecně výhodná pro poplatníky, jejichž příjmy se blíží horním hranicím jednotlivých pásem. Výhodnost paušální daně klesá s nižšími příjmy a také s možnostmi daňových slev, zvýhodnění a odpočtů (např. odpočty úroků z hypotéky či daňová zvýhodnění na děti). Tyto možnosti snížení daňové povinnosti není možné při využívání paušální daně uplatnit. Určitý okruh poplatníků však může díky paušální dani ušetřit i vyšší desetitisíce na odvodech, viz následující příklad.

- Poplatník má roční příjem 1 450 000 Kč, přičemž veškeré příjmy plynou z činností, k nimž by mohl uplatňovat 60 % výdajový paušál. Poplatník využívá pouze základní slevu na poplatníka. S ohledem na výši příjmů a typ vykonávané činnosti se může přihlásit do prvního pásma paušální daně.

Pokud by poplatník vstoupil do paušálního režimu, odvedl by měsíčně zálohu ve výši 6 208 Kč, což by za rok znamenalo částku 74 496 Kč.

Pokud by poplatník nevstoupil do paušálního režimu a podal by tedy daňové přiznání s využitím paušálních výdajů, zaplatil by za celý rok na dani 56 160 Kč a na pojistném 123 830 Kč. Dohromady by tedy za zdaňovací období odvedl částku 179 990 Kč. Celková úspora díky paušální dani tak v tomto případě činí 105 494 Kč.

Výše uvedené informace představují stručný souhrn informací o uplatnění režimu paušální daně. Pokud nad využitím paušální daně přemýšlíte, avšak nejste si jisti, zda splňujete všechny podmínky či zda je pro vás výhodná, neváhejte se na nás obrátit.

Karolína Hricová – Junior Tax Consultant

Odborný partner ČKA

SELEKTOR KONSTRUKCÍ HELUZ A SELEKTOR DETAILŮ POMOHOU S PROJEKTOVÁNÍM

selektorkonstrukci.heluz.cz / selektordetailu.heluz.cz

Společnost HELUZ nabízí řadu programů a pomůcek/doplňků pro návrhy konstrukcí a výpočtové nástroje na svém webu heluz.cz v sekci [pro odborníky](#). Jedním z nich je Selektor konstrukcí HELUZ, ke kterému přibyl nově Selektor detailů pro vyhledávání, zobrazení a následné stažení či sdílení vzorových konstrukčních detailů HELUZ. V obou případech se jedná se o intuitivní prostředí dostupný 7 dnů v týdnu, 24 hodin denně.

SELEKTOR KONSTRUKCÍ

Selektor konstrukcí je efektivní nástroj pro všechny účastníky stavebního procesu (projektanty, architektky, TDI, stavební firmy, zpracovatele PENB, PBŘ...), který můžeme popsat jako takovou HELUZ „databanku“ obsahující aktuální technická data výrobků a konstrukcí HELUZ. Kromě samotného nahlížení na technická data nabízí pokročilejší funkce filtrování, kdy kromě základních filtrů je možné vyhledávat také dle splněných požadavků norem na akustiku či energetickou náročnost budovy. Mezi další funkce Selektoru konstrukcí patří také možnosti porovnání několika produktů/konstrukcí, kde si uživatel může zobrazit jednoduše až čtyři produkty/konstrukce vedle sebe, rychle a efektivně porovnat jejich vlastnosti a vybrat vhodnější variantu, která splňuje požadavky daného uživatele. Kromě těchto možností a funkcí je na Selektoru konstrukcí možné najít a stáhnout dokumenty a podklady k výrobkům, které společnost HELUZ nabízí – od technických a prováděcích příruček přes statické výpočtové pomůcky až po BIM knihovny prvků a doplňků.

Výhody

- Veškeré technické informace a podklady k výrobkům HELUZ na jednom místě
- Aktuálnost technických dat pro celý sortiment HELUZ
- Snadné vyhledávání výrobků/konstrukcí a jejich parametrů
- Snadné porovnávání až čtyř produktů/konstrukcí
- Technické podklady (technická kniha, prováděcí příručky, výpočtové pomůcky pro statiku, BIM podklady...)
- Propojení se Selektorem detailů – tvoří silnou dvojici nástrojů nejen pro navrhování staveb

„Ve společnosti HELUZ jsme i díky digitalizaci začali cítit potřebu veškerá technická data digitalizovat a dále je nějakým způsobem sdílet s odbornou veřejností, která je velmi často využívá nejen při navrhování staveb,“ říká Ing. Pavel Heinrich, produkt manažer společnosti HELUZ. „Papírové podklady jsou pomalu opouštěny, a to především kvůli neaktuálnosti, přehlednosti a efektivnosti. Blíží se doba, která si žádá digitalizaci dat, následnou centralizaci spojenou s funkcemi efektivního vyhledá-

vání a zobrazování, které uživatel vyžaduje, a to okamžitě. Není efektivní hledat několik potřebných parametrů a dat v několika zdrojích. I proto vznikl Selektor konstrukcí, který si klade za cíl zpřehlednit a zobrazit na jednom místě veškerá data, která uživatel potřebuje.“

SELEKTOR DETAILŮ NEMÁ KONKURENCI

Dalším jednoduchým a intuitivním nástrojem pro vyhledávání, zobrazení a následné stažení či sdílení vzorových konstrukčních detailů HELUZ je Selektor detailů. Tento nástroj umožňuje filtrování nejen podle produktových řad výrobků, ale také podle typu a vazby jednotlivých konstrukcí v detailu. Rychle a jednoduše tedy můžeme najít přesně to, co potřebujeme. Jednotlivé detaily lze následně selektivně či hromadně stahovat v několika formátech, mezi kterými jsou PNG, PDF a DWG ve dvou verzích (2013 a nejnovější verze). Nebo je můžeme sdílet, a to skrze e-mailového klienta či na mobilních zařízeních přes aplikaci WhatsApp. Díky responzivité a mobile-friendly prostředí lze nástroj používat i na tabletech a mobilních zařízeních. Vzájemně propojené nástroje Selektor detailů a Selektor konstrukcí tak tvoří velmi silné pomocníky nejen při navrhování staveb.

Výhody

- Jednoduché filtrování a vyhledávání detailů podle kategorií, typu a vazby konstrukcí
- Přehlednost a jednoduchost nástroje
- Možnost stažení detailů v několika formátech, ať už selektivně či hromadně
- Možnost okamžitého a rychlého sdílení detailu skrze e-mailového klienta či aplikace WhatsApp
- Optimalizované zobrazení na tabletech a mobilních zařízeních
- Propojení se Selektorem konstrukcí – tvoří silnou dvojici nástrojů nejen pro navrhování staveb

„Selektor detailů vznikl především z potřeby nabídnout přehledný, jednoduchý a intuitivní nástroj pro prohlížení a stahování konstrukčních detailů, který doposud, dle mého názoru, chyběl. I díky zpětné vazbě ze strany odborné veřejnosti, kdy stále narůstal požadavek na rozšiřování knihoven konstrukčních detailů HELUZ. Protože konstrukční detaily veřejnost hojně využívá, jsme byli nuceni vyvinout nástroj, který takové množství detailů přehledně zobrazí a bude s nimi umět dále jednoduše pracovat. Dle mého názoru je tento nástroj zcela unikátní. Nenabízí ho v takové a ani v přibližné podobě žádná naše konkurence,“ vysvětluje Ing. Pavel Heinrich, produkt manažer společnosti HELUZ.

VÍME, CO SE DĚJE V ARCHITEKTUŘE, STAVEBNICTVÍ A BYZNYSU

Již 19 let vám přinášíme komplexní přehled novinek z české i světové architektury, stavebnictví a developmentu. Nenechte si ujít žádné vydání a předplatte si časopis ASB na celý rok.

ASB

BENEFITY

- Roční předplatné jen 474 Kč.
- Ušetříte až 43 % z prodejní ceny.
- 6 vydání ročně + 1 speciál jako bonus.
- Časopis vám doručíme do schránky.

OBJEDNÁVKY

online: www.send.cz
e-mail: jaga@send.cz

NOVINKY

Přihlaste se k odběru newsletteru ↓
www.asb-portal.cz

UDÁVÁME TÓNY V AKUSTICE

Stylové kanceláře Microsoftu v Bratislavě

Produkt: Ecophon Solo™ Baffle
Architekt: RULES, s.r.o.
Fotograf: Tomas Haverlik

Akustika hravě v berounské MŠ NEMO

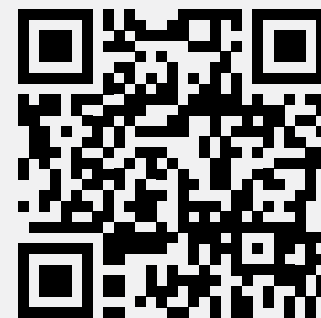
Produkt: Ecophon Solo™ a Freedom a Ecophon Focus™ Ds
Architekt: Konstantinos Tsirtsikos, AKESO holding a.s.
Fotograf: AKESO holding a.s.

VEKRA®
OKNA | DVEŘE

**DŘEVĚNÁ
A DŘEVOHLINÍKOVÁ
OKNA
A POSUVNÉ
SYSTEMY**

PŘÍRODNÍ KRÁSA PRO KAŽDOU STAVBU

KOMPLETNÍ ŘEŠENÍ PRO ODBORNÍKY

- nabízíme **kompletní odborné poradenství**
- **BIM knihovny**
- **výkresy** a další technické podklady
- **osobní konzultace** na telefonu
(pro jakýkoliv typ projektu)

Navštivte nás na: www.ecophon.cz

Ecophon
SAINT-GOBAIN

Více na www.vekra.cz | 800 777 666

NEJVĚTŠÍ rezidenční stavitel v ČR

CENTRAL
GROUP

Téměř **30 let** stavíme novou Prahu.
Prodali jsme přes **18.000 bytů, domů**
a **parcel** v téměř **200 úspěšných**
rezidenčních projektech

Vlastníme kolem 1,5 milionu m²
brownfieldů a pozemků určených
k výstavbě pro více než
30.000 bytů po celé Praze

Spolupracujeme s **nejlepšími architekty**
současnosti (např. Josef Pleskot, Eva
Jiříčková, Jakub Cigler) a společně s nimi
rozvíjíme celé nové pražské čtvrti

Mnoha desítkami milionů korun
každý rok přispíváme na obecně prospěšné
účely a realizaci veřejných staveb

Jsme generálním partnerem
Sdružení pro architekturu a rozvoj
a jím pořádaných pololetních summitů

[central-group.cz](https://www.central-group.cz)

